

ZUIVELFABRIEK
OUDE IJSSEL
te
DOETINCHEM

DOETINCHEM

Knipsel	Onderwerp	Melk mln.kg.	M.geld 100 kg.	Boter kg.	Kosten 100 kg.
Snelkeuze	X/ 1911 / 1920 / 1930 / 1935 / 1940 /				
1894					
1894-03-31	GOMvL initiatief: Oprichting Coöp. Boterfabriek				
1894-04-21	Verslag vergadering oprichtingsplan				
1894-04-28	Ingezonden: Geen grote fabriek maar Limburgs systeem'				
1894-05-12	Ingezonden: Beschrijving 'Limburgs systeem'				
1894-05-19	Verslag bijeenkomst tegenstanders 'grote' boterfabriek				
	<u>Geen</u> boterfabriek in Doetinchem <u>wel</u> in Wijnbergen				
1896-02-01	GOMvL vergadering geen steun plan nw. boterfabriek				
1902-11-29	Knipsel: adv voor melklevering naar CZ. Zelhem				
1908	Verslag lezing Swierstra – nut Fokvereniging				
xxxx	Melklevering Stad-Doetinchem door WIJNBERGEN				
▲					
1911	Vanaf april 1911 de eerste knipsels met plannen				
1911-04-01	Verg. Wijnbergen met plan voor omzetting naar Stoomz.f.				
1911-04-12	Verslag verg. plan voor stoomz.f <u>omgeving</u> Doetinchem				
1911-04-22	Ingezonden vanuit <u>Zeddam</u> – waarom niet in gem. Bergh?				
1911-04-26	Knipsel: Ingezonden niet Zeddam maar Doetinchem				
1911-05-03	Verslag xe oprichtingsvergadering CZ. <u>De Oude IJssel</u>				
1911-05-03	Verslag xe oprichtingsvergadering CZ. <u>Zeddam Erica</u>				
1911-05-17	Verslag verg Wijnbergen				
1911-05-17	Verslag verg Doetinchem				
1911-05-24	Opheffingsvergadering Wijnbergen				
1911-05-31	Verg. <u>tijdelijke</u> melklevering Wijnbergen naar CZ. Azewijn				
1911-06-03	Verslag xe oprichtingsvergadering <i>De Oude IJssel</i>				
1911-08-02	Verslag xe oprichtingsvergadering <i>De Oude IJssel</i>				
1911-09-30	Knipsel voortgang bouw boterfabriek				
1911-10-04	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i>				
1911-10-28	Woensdag eerste steenlegging van <i>De Oude IJssel</i> .				
1911-11-05	Knipsels aanbesteding melkritten en spoeling				
▲					
1912					
1912-01-06	Bezoek na opening CZ. <i>De Oude IJssel</i>				
1912-01-31	Groentekwekerij..... op vloeivelden zuivelfabriek				
1912-06-08	Verslag excursie Directeuren van Coöp. Zuivelfabr.				

1912-11-27	Verslag lezing Swiersta over <u>Fok- en Controlever.</u>				
1912-12-04	Verslag novembervergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i>				
1913-04-01	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i> – gegevens 1912				
1913-02-07	Verslag oprichtingsverg. <u>Controlevereniging</u>				
1914-05-29	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i> – gegevens 1913	2,044	f 4,52 ⁵	f 1,41 ⁴	
1914-11-13	Knipsel: Aanbesteding melkritten 1915				
1916-04-07	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i> – gegevens 1915	2,062	f 5,64	f 1,77 ⁵	f 1,09 ⁵
	1 okt. 1916, 1917 en vóór 1 okt. 1918 ontbreken op www				
1919-03-21	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i> – gegevens 1918	1,420	f 15,30		f 3,01 ³
▲					
1920	Directeur S. Beetsma vertrekt naar CZ. Varsseveld				
1920-07-16	Vergadering <i>De Oude IJssel</i> Benoeming dir. D. Gorter				
1920-11-13	Verslag jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1922-03-17	Verslag vergadering CZ. <i>De Oude IJssel</i> – gegevens 1921	1,727	f 11,14	f 2,92	f 2,76
1923-08-21	Gepasteuriseerde melk, door en nieuwe installatie				
1923-11-16	Verslag jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1924-02-22	Bezoek <i>De Oude IJssel</i> ver. v. Ass.-directeuren				
▲					
1925					
1925-03-03	Verslag jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1925-06-23	Verslag jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1926-03-02	Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1926-11-19	Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1927-02-22	Verslag verg. <u>Controlevereniging en Stierhouderij</u>				
1928-02-14	Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .	3,876	f 7,04	-	f 1,88 ²
1928-12-04	Filmvertoning ivm tbc.-bestrijding				
1929-01-05	Vergadering tbc.-bestrijding				
1929-03-08	Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
▲					
1930					
1933-06-12	Bezichtiging verbouwde zuivelfabriek				
1934-03-14	Verslag verg. CZ. <i>De Oude IJssel</i> – Gegevens 1933				
▲					
1935					
1935-03-27	Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek <i>De Oude IJssel</i> .				
1935-11-15	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1936				
1936-03-02	Verslag verg. CZ. <i>De Oude IJssel</i> –				
1936-12-30	Aankondiging 25 Jr.-Jubileum				

1937-01-04	Verslag feestelijke gebeurtenissen bij 25.-Jr jubileum				
1937-05-14	Knipsel: foto/tekst receptie 25 Jr.-jubileum feest				
1937-05-17	Gegevens behorend bij het 25 Jr.-Jubileum				
1938-03-18	Verslag verg. CZ. „De Oude IJssel” –				
▲					
1940					
1941-03-24	Verslag verg. CZ. „De Oude IJssel” – gegevens 1940				
1942-11-27	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1942				
▲					
1945-07-31	Knipsel: Huldiging D. Gorter 25 Jr. dir. Doetinchem				
1945-08-17	Knipsel: Terugblik op periode kort na WOII				

Gegevens

1e directeur S. Beetsma 1911 – juli 1920

2e „ D. J. Gorter 1920 (ZJB. -'55)

3e „ G. J. Bleker (ZJB.'57-'67)

'65-'75 CZ. Angerlo-Doetinchem (ANDI)

1975 sluiting

Willen we een Coöperatieve boterfabriek te Doetinchem?

Niet minder dan 70 landbouwers uit alle omliggende dorpen en buurtschappen, waren Dinsdagavond op de bovenzaal van het café Meeuwse alhier samen gekomen, om daar het nut en de wenselijkheid te horen betogen van de oprichting ener boterfabriek op coöperatieve grondslag.

De voorzitter der onderafdeling „*Stad en Ambt Doetinchem*” van de *Geld. Overij. Maatschappij van Landbouw*, de heer H. J. van Zadelhoff, riep de aanwezigen een hartelijk woord van welkom toe en hoopte, dat de besprekingen van dien avond zouden strekken tot welzijn van onze landbouwers. Ten slotte deelde hij mee, dat de voorzitter der Angerloosche boterfabriek, de heer Tiemes, zich bereid had verklaard dit punt alhier in te leiden en gaf hij daarom hem thans het woord.

Nadat de heer T. zich met een kort woord had voorgesteld, zei hij, dat toen hij bij de eerste steenlegging van de Angerloosche fabriek op 4 September van het vorige jaar, een enkel woord sprak, hij dit deed naar aanleiding van het Oud-Hollandsche spreekwoord: Wanneer de ene hand de andere wast, dan worden de beiden schoon. Dat wil zeggen, werkt men samen tot eenzelfde goed doel, dan kan men het ver brengen in de wereld.

De strijd om het bestaan is er in de laatste jaren voor de landbouwer niet beter op geworden. Een der wegen om die strijd gemakkelijker te maken is samenwerking. Dit is onder de boeren van lieverlede verkregen, van daar thans de gezamenlijke aankoop van koeken en andere landbouwbenodigdheden.

Door samenwerking is ook juist op het gebied der zuivelbereiding veel te verkrijgen. In de noordelijke provinciën heeft men dat reeds sedert lang begrepen, en in Friesland, het zuivel-land bij uitnemendheid, vindt men thans zelfs in het kleinste dorp een fabriek.

De boeren zouden dat niet doen, wanneer ze er geen voordeel in zagen en dat heeft men ook in Angerloo begrepen.

Tot voor korte tijd leverden onze boeren hun melk aan de boterfabriek te Doesburg. Het is mijn roeping niet en ook in het geheel niet mijn plan, om hier iets in het nadeel te zeggen van de eigenaar dier fabriek, maar het ligt in de aard der zaak, dat deze niet ruim een 1 ton voor het oprichten dier fabriek zou besteed hebben, wanneer bij er zijn voordeel niet in zag.

Een eigenaar richt geen boterfabriek op ten bate der boeren, maar ten eigen bate en nu is het de vraag of die voordelen niet even goed kunnen vloeien in de zak der boeren.

In Angerloo hebben ze gezegd ja! en dat met recht. Wij hadden immers een voorbeeld voor ogen. In Didam bestaat een zogenaamde coöperatieve boterfabriek. Ik zeg „zogenaamde” want naar mijn idee is het geen coöperatieve. Zij bestaat uit aandelen die in handen zijn van verschillende personen, te Didam toevallig 99. Deze aandelen brengen hoge rente op; dit jaar een dividend van 27%.

Wat is nu het gevolg? Dat de fabriek niet één, maar 99 eigenaren heeft. Wij staan dus daar voor hetzelfde geval. In Angerloo is die klip vermeden, doordat men daar een fabriek heeft opgericht op Deenschen grondslag.

Niemand heeft daar geld gegeven, maar men heeft het gehele kapitaal opgenomen, onder hy-

pothecair verband van de fabriek en onder solidaire borgstelling van alle leden. De winst bij ons gemaakt komt ten goede aan al de leveranciers. Dit is de meest zuivere grondslag, waarop een coöperatieve fabriek rusten kan.

Deze borgstelling is misschien voor sommigen afschrikwekkend. Ook bij ons was dit in de beginne het geval. Toen ik echter duidelijk gemaakt had, hoe de vork in de steel zat, had niemand meer bezwaar. Zonder enige uitzondering namen ze deel.

De spreker zet alsnu de financiële zijde nader uiteen, wijst er op dat men op deze wijze tegen lage rente geld kan krijgen en wijst vervolgens op de voordelen voor de boer.

Van belang is het verder, zegt spr., dat er geen drop melk verkocht wordt. Want verlangt een lid b.v. de ondermelk terug en is deze toevallig verkocht, dan wordt gewoonlijk de waterleiding ter hand genomen, en in plaats van melk krijgt de landbouwer voor het grootste deel water. Dit geeft aanleiding tot veel onaangenaamheden. En al heeft men er nu ook geen water bij gedaan, een boer is nu eenmaal een wantrouwend wezen, dan denkt hij toch, en hij spreekt het ook uit: „Zij zullen er wel weer water bij gedaan hebben.” (Hilariteit.)

Het vet is uit de ondermelk totaal verdwenen. Van daar dan ook dat een kalf beter groeit bij gebruik van karmelk van de boer, want daar zitten nog altijd boterdelen in, dan van ondermelk van de fabriek.

De boterdelen zijn echter te kostbaar om er op deze wijze mee rond te springen. Het kalf kan men op andere wijze het benodigde vet toedienen, b.v. door lijnkoeken.

Spr. wijst er hierna op, hoe in Didam en andere plaatsen de boterfabrieken flinke verdiensten opleveren. En wanneer hij dan nagaat, dat in Angerlo ieder er mee tevreden is, dat het fokvee er goed bij vaart, dat de werkzaamheden op de boerderij er aanmerkelijk door verminderen, dan vraagt hij: is het niet de moeite waard om ook hier in de streek een fabriek op te richten? Spr. heeft er zelf geen belang bij, maar hij meent toch die vraag bevestigend te mogen beantwoorden.

Hij wil thans eindigen, doch verklaart zich bereid alle vragen te beantwoorden, en zou zelfs gaarne zien dat hem veel gevraagd werd. (applaus.)

Op een vraag van een der aanwezigen, hoe men in Angerlo begonnen is, antwoordt de heer T., dat nadat in een vergadering der onderafdeling de wenschelijkheid was besproken tot oprichting ener fabriek, een commissie was benoemd om te onderzoeken in hoeverre de landbouwers er het mee eens waren, en voor hoeveel koeien zij zich wilden verbinden. Bij de eersten rondgang verkreeg men reeds 376 koeien, welk aantal echter direct op 500 kon worden gebracht.

Men kwam echter bij één boer, die van de zaak niets wilde weten. Hij bracht nog altijd de boter naar dezelfde winkelier, die ze ook reeds van zijn vader had ontvangen. Die winkelier was tevens manufacturier. Toen een der leden hem schamper opmerkte, dat hij dan zeker wel eens 35 cent per pond kon bedingen, antwoordde de man vol vuur, dat dit waarlijk soms wel het geval is. De man had 14 koeien, ééns per jaar rekenden zij af en dat altijd met ... toebeurzen. De man had 14 koeien, de winkelier handelde in kruidenierswaren en manufacturen, en wanneer die twee afrekenen met toebeurzen, dan vraag ik u wie de winst opstrijkt: de boer of de winkelier?

De man levert nog altijd aan de winkelier! (Luid gelach.)

De heer Ladénias meent dat de landbouwers thans te veel gehoord hebben, om daaruit nu reeds enige vragen te distilleren.

Het gesprokene eist overleg en bestudering en een gunstig teken vindt spr. het, dat nadat de heer Tiemes gesproken had, de landbouwers de hoofden bij elkaar staken en de zaak bespraken.

Spr. is zelf geen veehouder, alleen een vriend van de landbouwer, maar had hij vee, dan zou hij naar de inleider toegaan, en zeggen: Mijnheer Tiemes, ik sluit me bij u aan; dat doen ze geloof ik in Dinxperlo ook. (Gelach.)

Spr. meent dat het bestuur geen beteren inleider had kunnen kiezen en hij gelooft te spreken uit naam der gehele vergadering wanneer hij de heer Tiemes hartelijk dank zegt. (applaus.)

De heer Hofs, secretaris der afdeling, vraagt in het belang der aanwezigen enige inlichtingen, welke door de inleider worden verstrekt

De heer Semmelink zegt, dat de inleider gezegd heeft, dat de boer een wantrouwend wezen is. Dit stemt hij toe, maar de boer is zo vaak misleid, dat hij alle reden tot wantrouwen heeft.

Daarom vraagt spr, de inleider of hem ook fabrieken bekend zijn, waar de toestand niet zo rooskleurig is als de door hem genoemde voorbeelden.

De heer Tiemen antwoordt, dat hem maar één zodanige fabriek bekend was, doch dat lag aan de oneerlijkheid van de directeur, zodat deze fabriek is opgedoekt. Overigens zijn, voor zover spreker weet, alle coöperatieve boterfabrieken in gunstige toestand.

Hierna wordt met algemene stemmen in beginsel tot oprichting besloten.

Het bestuur benoemde hierna een commissie bestaande uit landbouwers uit de verschillende omliggende dorpen en buurtschappen, om ieder in zijn omgeving de landbouwers tot deelneming aan te sporen en na te gaan voor hoeveel koeien zij zich willen verbinden .

Nadat de voorzitter een woord van welverdiende dank aan de geachten inleider had gebracht, werd deze belangrijke vergadering gesloten.

Op 10 April a.s. komt men weer bijeen, ten einde het rapport der bovenbedoelde commissie te vernemen en nadere plannen te bespreken.

De namen der commissieleden zijn de volgende: voor Hummelo en Keppel, Lb. Wentink, M. Besselink, J. B. Oosterink; voor Ambt-Doetinchem, Slangenburg en IJzevoorde, J. R. Heijink, J. Semmelink, B. J. van Zadelhoff; voor Oosselt, D J. Seinhorst, J. Beijer, G. J. Vriese; voor Dichteren en Langerak, Th. Averkamp, Gebrs. Pelgrim, J. Bluimer; voor Wijnbergen, G. van Onna, W. van Zadelhoff; J. Winters.

De Gelderlander 1894-04-20

In een te Denticem gehouden vergadering, welke door niet miuder dan 125 landbouwers bezocht werd, is tot definitieve oprichting eener coöperatieve boterfabriek besloten. Er is eene commissie benoemd, tot het ontwerpen der statuten.

Nogmaals vergadering plan 'boterfabriek' in Doetinchem. Tegenstand van 'grote' fabriek!

- Dinsdagmorgen had ten huize van de heer Willemink alhier, wederom een vergadering plaats ter verdere bespreking over de oprichting ener coöperatieve boterfabriek. Niet minder dan 125 landbouwers waren daar verenigd, wel een bewijs dat de belangstelling in deze zaak wel verre van verflauwd is.

Nadat de voorz. had medegedeeld dat men reeds op de melk van 454 runderen kon rekenen, stelde de voorz. de gelegenheid open voor hen, die nog enige inlichtingen hadden te vragen. De heer Landry had enige ernstige bedenkingen van financiële aard, en had hij gaarne hieromtrent enige inlichtingen. Na dat de heer Tiemens van Angerloo, die wederom was overgekomen, ontvouwd had op welke wijze men aan de nodige gelden dacht te komen (zie ons uitvoerig verslag van de vorige vergadering) bleef de heer Landry zijn bezwaren handhaven en meende hij dat aan een en ander vele lasten verbonden waren.

De heer Tiemens bestreed de beschouwing van de vorigen spreker en deed vooral uitkomen, dat terwijl de heer Landry de boterfabriek beschouwde als een lastpost, hij en met hem vele anderen er een boom in zagen, die vele goede vruchten zou afwerpen. Met de zo pessimistische gedachten van den heer L. kon hij niet meegaan.

De heer Landry repliceerde nog, waarna tot oprichting werd besloten. De aanwezige landbouwers verbonden zich hierna voorlopig voor een groot aantal koeien.

Tot leden der commissie, welke belast word met het ontwerpen der statuten, werden hierna benoemd de heren v. Lawick van Pabst en Ladénius te Doetinchem, G. v. Onna te Wijnbergen, J. R. Heijink te Slangenburg, A. C. Mulder, M. Besselink en L. Wentink te Hummeloo.

De voorz. deelde hierna mee dat de volgende vergaderingen alleen toegankelijk zouden zijn voor die landbouwers, welke zich nu reeds verbonden hadden.

INGEZONDEN

Die een toren wil bouwen moet eerst de kosten berekenen.

Dit bekende gezegde wordt wel altijd in den letterlijke zin toegepast, want als een kerk of toren gebouwd zal worden, wordt er door deskundigen een bestek en tekening en begroting van kosten opgemaakt; maar ook in wijdere zin heeft dit spreekwoord een grote betekenis; als men niet een gebouw gaat stichten maar een zaak onderneemt, dan dient men wel alles van alle kanten te beschouwen en moet dit ook door deskundigen worden onderzocht.

Voor enige dagen kon men in de dagbladen lezen: 'Te Doetinchem komt eene boterfabriek, eene commissie is reeds benoemd om de statuten te ontwerpen'. En juist daar in de buurt zijnde, hoorde ik allerlei gevoelens uiten, werden mij allerlei vragen gedaan, moest ik op enkele vragen het antwoord schuldig blijven en daar het plan van de oprichters zeker is om iets te stichten ten algemene nutte, meende ik goed te doen enkele vragen hier openlijk ter sprake te brengen, mogelijk komt er dan licht opdagen.

Het schijnt wel in de lucht te zitten, zei er een, overal horen en lezen we van die fabriekjes. Neen, in de lucht zit het hem niet, maar twee oorzaken weet ik wel op te sporen. Ziet men op een plaats iets gebeuren dat goed is, dan is het prijzenswaardig als dat goede voorbeeld gevolgd wordt, maar verkeerd is het als dit alleen geschiedt uit lust dit na te apen of uit lust om niet minder te willen zijn dan op een af andere plaats.

Het is mij al eens voorgekomen dat iemand van een dorp in een stad een concert of uitvoering bijwoonde en na afloop zeer opgetogen uitriep: dat moeten we bij ons ook hebben, maar niet genoeg bedacht dat de schone muziek niet alleen voortgebracht wordt door de goede muziekinstrumenten maar door de goeden aanleg der spelers; en al koopt men nu ook die instrumenten, als men deze door dove mensen laat bespelen zullen we nooit een goed geheel krijgen.

Al zijn er nu verscheidene plaatsen waar boterfabrieken een zegen zijn voor de omtrek en financieel goed werken, daaruit volgt nog niet als men dit op een andere plaats in toepassing gaat brengen, men tot dezelfde uitkomst geraakt.

Daarom ligt al in de eerste plaats de vraag voor de hand: welke is de drijfveer of de beweegreden waardoor men gebracht is tot het denkbeeld te Doetinchem een grote boterfabriek op te richten?

Het ligt toch voor de hand dat bij die oprichting een der eerste vragen is: hoe staat het met de grondstof, is er wel melk te krijgen, is die vlak bij huis te krijgen en in dit opzicht dunkt me, munt Doetinchem juist niet uit. Zeer zeker hebben we daar aan de IJssel uitstekende weilanden met een zeker aantal melkkoeien, maar vergeten moeten we niet, dat veel van die melk nu en ook later gebruikt wordt door de burgers in de Stad en men op deze wijze een veel hogere prijs voor de melk krijgt dan ze als boter waard is. Wat er meer verkregen dan verkocht wordt, zou aan de fabriek geleverd kunnen worden; maar dat weiland vinden we maar aan een zijde der stad; gaan we de andere kanten uit naar Hummelo, Zelhem, Slangenburg, Wijnbergen, Zeddam, Dichteren, en Terborg, te vergeefs zoeken we daar uitgestrekte weidevelden.

Wel vinden we daar veehouders, die mogelijk wel genegen zijn de melk te leveren, daar het de vrouw des huizes ontheft, van dat lastige en tijdrovende botermaken, maar hoe die melk daarheen te krijgen? Per kar en paard, hoor ik zeggen; wel zeker, maar als wij dan eens zien hoe verspreid die kleine boerderijen liggen, hoe vele niet aan een harde weg wonen, dat zulk een kar of wagen zomer en winter door mulle en soms onbegaanbare wegen rijden moet, heeft men dan wel genoeg berekend hoeveel de onkosten alleen aan het vervoer der melk zullen bedragen?

In de zomermaanden dan moge men al binnen een betrekkelijk kleinen kring enige duizenden liters melk kunnen krijgen; laat ons maar aannemen 5 of 6000 lit. per dag. Maar eenmaal komt er op elke boerderij een tijd dat er weinig melk is en als dan de voerlui, die hun vaste geld ontvangen (laat ons maar aannemen *f* 10 per week) niet met 1000 liter maar met 100 of 200 komen aanzetten, dan ziet men te laat in, dat men te overhaast geweest is, dat de fabriek niet op een goeden grondslag gebouwd is, dat de kosten niet berekend zijn toen men de toren is gaan bouwen.

Geen goede melk, geen goed product. Zonder nu te willen bewijzen dat de melk in en om Doetinchem slecht is, weet toch ieder deskundige wel dat een geuriger, deugdzamer boter gemaakt kan worden uit melk, afkomstig van koeien die 's zomers volop groen voer en 's winters hooi en lijnkoeken kunnen krijgen dan van koeien, die hetzij met knollen, koolrapen, aardappelen en dergelijk voedsel gevoerd worden en kan dus dit niet de reden geweest zijn dat te

Doetinchem zoveel en uitstekende melk te krijgen is dat den doorslag tot de oprichting gegeven heeft.

Wij zouden ook nog kunnen stilstaan bij de vraag of de melk bij een langdurig vervoer op een kar of wagen zonder voeren niet veel te lijden heeft, vele fokkers uit naburige plaatsen waar boterfabrieken zijn, roemen er niet erg op als in de zomermaanden de afgeroomde melk wordt thuis gebracht.

En nu het geldelijke. Mij is verteld dat het plan bestond, het geld op te nemen, men sprak zo van 20 duizend gulden en dat dan alle deelnemers zich hoofdelijk en zakelijk voor ruim 20 jaren zouden verbinden en borg stollen.

Deze wijze van oprichten kan wel in een streek b.v. Friesland, als daar goedgezeten landbouwers-veehouders hun brede ruggen er onder zetten; maar als men nu bij Doetinchem te doen heeft met luidjes die 1, 2 of 3 koetjes hebben, wel zeker zij kunnen zich gemakkelijk verbinden, want kwam de nood eens aan den man: waar niets is te halen, daar verliest de keizer zijn recht.

Zeer zeker hebben grote fabrieken levensvatbaarheid, in die streken waar grote voorraad melk vlak bij te krijgen is; maar waar men die bijeen moet scharrelen (om 't zo eens uit te drukken) uit hoekjes en gaatjes onder gunstige, maar dikwijls ook ongunstige omstandigheden, waar de grondslag zo uiteenloopt, waar velen geen goede gelegenheid hebben de melk te bewaren als des winters deze eenmaal per dag geleverd wordt; waar rijp en groen door elkander gedaan wordt, neen daar geloof ik, al mocht het later ook blijken dat men met het geldelijke nog rond kon komen, dan is het mijn vaste overtuiging dat men op allerlei kleine onoverkomelijke bezwaren zal stuiten, afgescheiden nog van de grote moeilijkheid om geregeld de melk te onderzoeken van die honderden melkleveranciers.

Neen, in die streek waar de veehouderij op een kleine schaal gehouden wordt, daar kan de toestand wel verbeterd worden als ook de handen ineen geslagen worden; als daar niet in ieder boerderijtje of keuterijtje boter gemaakt wordt; als daar evenals in Limburg en N. Brabant ook coöperatieve gebouwtjes worden opgericht en daar voor gezamenlijke rekening van de bijeengebrachte melk boter gemaakt wordt, dan heb ik het gezien dat met handkracht wel 120 pnd. boter per dag gemaakt kan worden. Zulke zaakjes die men dan kan overzien hadden het vertrouwen der boeren, de een controleert den ander - heeft A. een zieke koe, hij durft de melk niet te leveren, want zijn burens weten het; maar aan een grote fabriek, och geen haan kraait er naar!

Aan die kleine fabriekjes krijgt ieder de afgeroomde melk van zijn eigen koeien terug en al wordt er dan aan zulke inrichting zonder stoomkracht, mogelijk niet ten alle tijde boter gemaakt, die op de wereldmarkt kan mededingen, die naar Oost- of West-Indië gezonden kan worden, ontegenzeggelijk is het waar, dat, als men in zulke omstandigheden in de buurt van Doetinchem kleine inrichtingen gaat daarstellen, men daar dan een veel beter product kan maken dan thans.

Voor dezen keer durf ik niet meer plaatsruimte vragen - een volgenden keer iets naders over die Limburgse fabriekjes.

— Wij vestigen de aandacht van belanghebbenden op achterstaande advertentie, waaruit blijkt dat Donderdag a. s. de heer Hartog van Barneveld op de bovenzaal van het café Willemink alhier zal optreden, om de vraag te behandelen of het de voorkeur verdient verschillende kleine of een grootere **boterfabriek** op te richten.

Een trouwe opkomst van de zijde der betrokken landbouwers is zeer zeker gewenscht.

De Graafschap bode 1894-05-12

INGEZONDEN.

Bezoek aan een Limburgs Boterfabriekje met handkracht.

Meegaande met de stroming, die zich tegenwoordig in Twente en de Graafschap Zutphen doet gevoelen, tot het oprichten van boterfabrieken, besloot de **dorpsvereniging Eibergen** een commissie af te vaardigen om te onderzoeken, welk soort fabriek voor deze gemeente het meeste aanbeveling zonde verdienen.

Tot dat doel werd door de commissie de Didamse roomboterfabriek bezocht en een fabriekje te Tungelroy in Limburg, beiden, naar het ons bleek, uitstekende typen ter beoordeling van het stelsel stoomkracht en handkracht, in verband met coöperatie.

Het is mijn doel niet met dit schrijven deze beide stelsels tegenover elkaar te plaatsen en laat ik de stoomfabrieken, als genoegzaam bekend, verder onbesproken. Ik wil alleen trachten de indruk weer te geven, dien het bezoek aan t'et Limburgse fabriekje op de commissie heeft gemaakt.

Gaat het toch velen als mij, dat men wel in 't algemeen iets weet van die kleine dorpsfabriekjes met handkracht-centrifuges of petroleummotor, maar niet hoe men er werkt, dan zal men daaromtrent wel iets nadere willen vernemen.

Het noordelijk deel van Limburg in de buurt van de Peel is een armoedig land, veel heide en zand, moeras, licht, schraal bouwland en wat broekachtig wei- en hooiland. De huizen zijn, als de gehele omgeving, armoedig en mijn reisgezel verklaarde dat hij geen enkel huis zag, waar zijn woners in zouden willen huizen, die het in waarheid ook nog niet te royaal hebben. Wanneer hier een boterfabriek kan bestaan was ons oordeel, dan kan het bij ons wel tienmaal. Te Tungelroy aangekomen, 1 uur afstand van Weert, konden we ons spoedig overtuigen, dat hier niet alleen een fabriek kan bestaan, doch zelfs goede zaken maken.

De leider van de zaak, de onderwijzer **Ament** tevens de secretaris van *de bond van Zuid-Nederlandsche zuivelfabrieken*, gaf ons volledige inlichtingen over een en ander, die in 't kort hierop neerkomen:

Met 85 personen was de zaak op touw gezet en had men besloten voor gemeenschappelijke rekening boter te gaan maken. Een der leden had een gebouwtje gezet, met woning voor de baas en kreeg voor het fabriekgedeelte, zijnde werkvertrek, kelder en kantoor, *f* 50 huur; voor machinerie was uitgegeven *f* 600 en had men daarvoor: een ontroomcentrifuge voor handkracht van 300 liter per uur, een ijzeren kooktoestel, karn, roombussen, melkkannen en wat er verder alzo nodig bleek te zijn. De werkbaas genoot 15 ct per 100 K.G. melk en moest deze voor dat geld verwerken tot leverbare boter, met zoveel en zowenig hulp, als als hij dat wilde doen. Een stevige jongen van 20 jaar draaide bij ons bezoek de centrifuge en kan dit volhouden van 6 tot 12 uur. Van 8 tot 12 uur hebben wij onophoudelijk en de centrifuge zien en horen werken. Er waren nu 85 deelnemers, die 1800 kilo melk aanbrachten. Ieder boer kwam met zijn eigen kan, sommigen op een kruiwagen met die van de buurlui er bij; een enkele kar bracht ze uit een gehele buurtschap aan.

Op de beurt werd elke kan uitgegoten in de bus op de bascule, genoteerd, de bus in de kookpot met warm water voorgewarmd, in de centrifuge gestort en de ontroomde melk opgevangen in dezelfde kan, waarmee de brenger naar huis kon gaan.

1 liter op de 10 liter melk werd als karnemelk teruggeven.

Was zo al de melk ontroomd, dan werd de room in de kelder gebracht en die van de vorigen dag gekarnd en de boter met een kneedbord verwerkt.

De boter werd door de opkopers van Brussel, Antwerpen en Parijs gaarne gekocht tegen vasten prijs o.a. te Tungelroy voor 80 ct per pond.

De melk werd naar vetgehalte ontvangen en de nieuwste toestellen tot het nemen van de proeven waren in gebruik. Wij zagen proefnemingen doen met 4 monsters, die respectievelijk 2.9, 3.1, 3.4, 4.1 pCt. vet aanwezen, wat de leveranciers voor de 100 K.G. melk een opbrengst gaf van *f* 3.60 tot *f* 5.25. na aftrek van de 15 ct werkloon.

In de eersten tijd had men $\frac{1}{2}$ ct. per kilo ingehouden, tot de inventaris vrij was en nu had men door het inleggeld van *f* 3 per koe voor nieuwe deelnemers een reservefondsje.

Meer dan 40 personen hadden op dit fabriekje reeds als leerling gewerkt en was hun alles zo goed mogelijk geleerd, om op hun plaats als werkbaas te kunnen optreden.

Ontegenzeggelijk helpen deze fabriekjes de welvaart der streek in grote mate bevorderen en is het niet te verwonderen, dat er nog bij tientallen in wording en aanbouw zijn. Met kracht wordt er op melkproduceren gewerkt en, zoals de baas ons vertelde, was er niet één deelnemer, die niet wist hoeveel melk elk zijner koeien gaf en met welk vetgehalte.

Al te fitterig was men er niet op de melk, dat moest zo langzamerhand beter worden. Was er soms een enkele, die niet zuiver of zuur was, dan werd de kan eenvoudig buiten de deur gezet. De indruk van deze eenvoudige fabriekjes moet bepaald gunstig zijn voor ieder, die ze ziet werken; of ze voor elke omgeving passen, dat is een vraag, die voor elke plaats afzonderlijk dient onderzocht te worden.

Eibergen.

A. A. HUENDER.

DOETINCHEM.

— Heden (Vrijdagmiddag) vergaderden in café Meeuwsen een aantal landbouwers, ter bespreking van de statuten der alhier op te richten **boterfabriek**. Deze werden, na eenige wijziging, goedgekeurd zooals ze door de voorloopige commissie waren vastgesteld.

Verscheidene aanwezigen teekenden hierna deze Statuten en verbonden zich daarmede als melkleverancier op te treden. Besloten werd de landbouwers nog veertien dagen in de gelegenheid te stellen zich ten kantore van den heer Ladenius, notaris alhier, als lid te doen inschrijven, waarna in een ledenvergadering zal worden beslist of men al- of niet tot den bouw eener fabriek zal overgaan.

De Graafschap Bode 1894-05-19

De Coöperatieve Zuivelfabriek te Doetinchem.

Op uitnodiging van de heer **P. Landry** alhier, hadden zich Donderdagavond op de bovenzaal van het café Willemlink ruim 70 belangstellenden verenigd, om de heer Hartog van Barneveld de vraag te horen inleiden: *wat is beter verschillende kleine boterfabriekjes met handbeweging of één groote stoomzuivelfabriek.*

De heer Landry roept de aanwezigen een kort woord van welkom toe en zegt, dat de schone resultaten welke, naar hij vernomen had, de kleine fabriekjes opleverden, het hem van gewicht hadden doen achten, dat ook onze landbouwers daarmee op de hoogte zouden komen.

Hij geeft daarom thans het woord aan de inleider.

De heer Hartog meent dat allen het met hem eens zullen zijn, wanneer hij zegt, dat het doel van de boer is zoveel mogelijk geld te maken uit de liter melk. Hierop hebben 4 omstandigheden invloed:

- 1e. de hoeveelheid boter, welke men verkrijgt,
- 2e. de kwaliteit der boter,
- 3e. de prijs dien men kan bedingen,
- 4e. de bereidingskosten aan een en ander verbonden.

En nu is het gemakkelijk gezegd: men moet trachten zo goed mogelijk en zoveel mogelijk boter te verkrijgen, maar er zijn omstandigheden die daarop inwerken;

- 1e. de zindelijkheid der boerin,
- 2e. de gereedschappen en de kelder, welke men gebruikt,
- 3e. de hoeveelheid melk waarover men beschikt om tijdig te kunnen karnen.

Spr. zou niet gaarne willen beweren, dat de boerinnen hier onzindelijk zijn, maar wel durft hij zeggen dat kelders en gereedschappen dikwijls te wensen overlaten en verder ook de kleine boertjes, door het kleine aantal stuks vee, hetwelk ze bezitten, niet altijd in staat zijn de melk op en juiste tijd, d.w.z. wanneer zij rijp is, te karnen. De boter wordt daardoor minder goed, en

vandaar dat de grotere boer hogere prijs kan bedingen dan de kleine. Dit laatste vooral heeft er in Limburg en Noord-Brabant toe geleid om samen te werken en schetst Spr. hierna hoe die kleine fabriekjes ontstaan zijn, hoe eerst twee boeren besloten samen te werken en zij de werkzaamheden onderling verdeelden, hoe daarna er zich enigen bij aansloten, tot men er eindelijk zoveel bij elkaar had, dat men een roomafscheider kon aanschaffen, daar dan de melk beter ontroomd werd. De opbrengst werd dan naar verhouding verdeeld. Werkten eerst de vrouwen der aangesloten boeren om de beurt, weldra zag men in, dat het de voorkeur verdiende, wanneer steeds dezelfde zich met de werkzaamheden belastten, en daarom stelde men een man en een vrouw aan die met alles belast werden.

Uit de landbouwcourant „*de Veldpost*” leest de heer Hartog hierna verschillende stukken voor, en daaruit blijkt dat de arbeidskosten in drie verschillende fabriekjes respectievelijk bedroegen 11½, 15 en 25 cent per 100 liter melk. Spr. wil nu deze kleine fabriekjes met handbeweging vergelijken met de grote, welke door stoomkracht werken. De vorige week sprak hij de voorz. der Friesche Landbouwmaatschappij en deze deelde hem mee dat in zijn provincie de arbeidsonkosten 50-60 cent per 100 L. bedroegen; dat maakt dus nogal een groot verschil met de kleine fabrieken.

Ook de heer **Swierstra**, directeur ener Zuivelfabriek, vroeger wandelleraar, noemde hem het cijfer 50. Deze hogere bedragen spruiten vooral voort uit de vervoerkosten, daar bij grote fabrieken men de melk uit verre omstreken moet halen. Deze transportkosten moet men vooral niet uit het oog verliezen, want de kleinere fabriekjes kunnen in het centrum gevestigd worden, zodat men daar met deze uitgaven niets te maken heeft. De afstand is dan hoogstens een kwartier, zodat ieder leverancier de melk kan brengen en wachten tot hij de ondermelk weder terug krijgt.

Spr. zet hierna uiteen hoe het gaat met de melklevering aan deze fabriekjes en deelt mede dat er ook te Epe weldra een tot stand zal komen. Hij raadt dan ook aan daar eens een kijkje te nemen.

De heer **Claterbos** geeft thans daar een cursus, alleen om de landbouwers op de hoogte te brengen met de wijze van werken in die fabriekjes.

En nu zou het niet onmogelijk zijn, dat wanneer men hier besloot ook een kleine fabriek op te richten, een der personen die den cursus te Ede volgde, bereid zou zijn over te komen om hier de zaak op touw te zetten.

Alsnu bestaat er gelegenheid tot debat:

De heer v. Zadelhoff zegt dat men hier van plan was een grote fabriek op te richten. Spr. is echter met de boterfabrieken niet zo op de hoogte als de vorige spreker, en daarom leest hij een ingezonden stuk voor, voorkomende in *de Post* waarin de door de heer Claterbos in een door hem gehouden voordracht, genoemde cijfers met kracht worden bestreden. Spr. beschrijft hierna hoe hier het plan tot de oprichting ontstaan is, en welke maatregelen reeds genomen waren. Hij deelt mee dat in Didam de bereidingskosten 43 cent met transport en 24 cent per 100 liter zonder transport bedragen en is van oordeel, dat kleine fabriekjes hier slechts verwarring zouden stichten.

De heer Hartog kan zich niet voorstellen, dat de heer Claterbos de bedoelde cijfers gebezigd heeft, daar deze in elk geval onjuist zijn. Hij houdt het er daarom voor dat de verslaggever hem toen verkeerd verstaan heeft. Het verschil tussen de 43 cent van Didam en de 50-60 cent in Friesland is zo groot niet, doch wat ik gezegd heb van 11½, 15 en 25 cent in de kleine fa-

briekjes, kan nagegaan worden. Deze fabriekjes breiden zich hoe langer hoe meer uit, en wanneer ze geen voordeel opleverden, zou dit niet het geval zijn. Het voordeel van fabrieksmatige bereiding is voor kleine boeren belangrijker dan voor grote.

De eersten zijn dan niet meer zo afhankelijk van de winkeliers, die de boter niet naar de kwaliteit, maar naar de hoeveelheid (te leveren winkelwaar) betalen. Voor de grote boeren is het, voordeel alleen in besparing van tijd.

De heer v. Zadelhoff antwoordt dat de boeren niet gemakkelijk tot iets te bewegen zijn, maar zij waren hier nu eenmaal bewogen. Toen kwam er in de vorige vergadering oppositie van de zijde van de heer Landry, en hedenavond zijn de voordelen der kleine fabriekjes voorop gesteld en zijn ze opgehemeld boven de grote. Morgen bij de ondertekening der statuten zal blijken of deze oppositie ten gevolge heeft gehad dat van de zaak niets tot stand zal komen.

Spr. heeft bij een en ander volstrekt geen belang maar als voorz. der onderafdeling (GOMvL.) meent hij zijn plicht gedaan te hebben.

De heer Landry verwondert het dat de president der onderafdeling hem oppositie toeschrijft. Spr. heeft er toch deze winter het eerst op aangedrongen, dat er een fabriek zou tot stand komen, maar toen hij van de voordelen der kleine fabrieken hoorde, vond hij het nodig dat de boeren ook daarmee op de hoogte kwamen. Spr. is niet gewoon oppositie tegen het goede te voeren.

De heer v. Zadelhoff zou het woord opposant niet uitgesproken hebben, wanneer de heer Landry direct op de eerste vergadering zijn wens had kenbaar gemaakt. Thans had men echter alle voorbereidende maatregelen reeds genomen; doch hij hoopt dat wanneer het plan tot oprichting ener grote fabriek mislukt, de heer Landry de boeren verder zoveel zal helpen, dat er kleinere fabriekjes zullen worden opgericht. Het bestuur der onderafdeling zal zijn taak in dit opzicht als afgedaan beschouwen.

De heer Landry merkt op, dat hij bij de eerste vergadering niet zoveel van de kleinere fabrieken wist, doch later is hij daarmee op de hoogte gekomen en thans heeft hij de boeren laten inlichten, omdat het bestuur dit niet deed.

De heer Tiemens van Angerlo zet de voordelen ener grote fabriek uiteen en deelt mee, dat de bereidingskosten aan de fabriek te Angerlo op de dag van gisteren 25 cent per 100 L. bedroegen, met inbegrip van vervoerkosten.

Het debat wordt hier nog gedurende lange tijd voortgezet, werd dikwijls van heftige en persoonlijke aard, en leidde niet tot enige beslissing, alhoewel door de inleider werd voorgesteld, de zaak tot oprichting van een grotere fabriek alhier nog een veertien dagen uit te stellen en een commissie af te vaardigen om in dien tussentijd kleinere fabrieken in werking te gaan

De Graafschap Bode 1894-05-26

Coöperatieve Stoom-Zuivelfabriek te DOETINCHEM.

Op uitnodiging van belangstellenden, heeft de voorloopige Commissie van bovengenoemde fabriek eene samenkomen bepaald op

Maandag 28 Mei 1894, 's namiddags 6½ uur,
bij den heer G. VAN ELSBERG te Zeddam

EN

Dinsdag 29 Mei 1894, 's namiddags 7 uur,
bij den heer A. J. PRAASTINK,
in 't Witte Paard te Zelhem,

ten einde zoo noodig voorlichting te geven omtrent de vastgestelde Statuten en hen, die tot deze fabriek wenschen toe te treden, daartoe in de gelegenheid te stellen.

Toegang vrij voor ieder belangstellende.

De voorloopige Commissie:

Jhr. Mr. D. J. A. A. VAN LAWICK VAN PABST TOT NIJEVELT,
Doetinchem.

H. J. VAN ZADELHOFF, Doetinchem.

J. E. J. ANKERSMIT, "

N. Th. LADENIUS, "

J. W. KELLER, "

J. R. RIJINK, Ambt-Doetinchem.

G. v. ONNA, Wijbergen.

H. KERSJES, Zeddam.

zien.

WIJNBERGEN.

— Het is zoo goed als zeker, dat alhier een kleine coöperatieve boterfabriek met handbeweging zal worden opgericht.

WIJNBERGEN.

— In een Vrijdagavond gehouden vergadering van leveranciers der alhier op te richten boterfabriek werd de heer H. Tomenzen tot directeur of werkbaas benoemd. Het halen der zoete- en het terugbrengen der ondermelk werd gegund, voor Wijnbergen aan den heer A. Hieltjes voor f 1.50 per dag, en voor Dichtereren aan den heer B. Wiegman voor f 375 per jaar.

Nadat deze vergadering gesloten was, hielden eenige ontevredenen een vergadering in de open lucht, waarin zij besloten voor de melklevering te bedanken, daar de kosten voor vervoer, directeur en werklieden de raming verre overtroffen.

— Volgens achterstaande advertentie zal Maandag 23 Sept a. s., de opening plaats hebben der zuivelfabriek „De Nijverheid” te Wijnbergen. Tegelijkertijd wordt ook een begin gemaakt met de levering der boter. De fabriek is voor belangstellenden dagelijks in werking te zien.

Zuivelfabriek „DE NIJVERHEID”

TE WIJNBERGEN.

Opening der fabriek op Maandag 23 September a. s.

De levering van prima kwaliteit Natuurboter zal dagelijks aan particulieren plaats hebben, echter bij niet minder dan 2 K.G. tegelijk.

De fabriek is voor belangstellenden dagelijks in werking te zien.

HET BESTUUR.

WIJNBERGEN.

— Maandag l.l. had de opening plaats van de eerste boterfabriek op kleinere schaal in deze omgeving.

Door den krachtigen steun van den heer P. Landry was het belanghebbenden mogelijk gemaakt uitvoering te geven aan hun plan om voor gezamenlijke rekening een fabriekje op te richten naar Limburgsch model.

Door verschillende sprekers werd bij de feestelijke opening van „de Nijverheid” het woord gevoerd en de beste wenschen geuit voor het welslagen dezer jeugdige onderneming.

De Graafschap Bode 1894-10-17

Coöperatieve Boterfabriek
„DE NIJVERHEID”
te Wijnbergen.
VERKRIJGBAAR:
Zuivere gepastoriseerde
ROOMBOTER.
De Heer W. J. RAADGEEP
neemt dagelijks bestellingen aan.
HET BESTUUR.

De Graafschap Bode 1894-11-07

Coöperatieve Boterfabriek
„DE NIJVERHEID”
te Wijnbergen.
VERKRIJGBAAR:
Zuivere gepasteuriseerde
ROOMBOTER.
De Heer W. J. RAADGEEP
neemt dagelijks bestellingen aan.
HET BESTUUR.

1895

De Graafschap Bode 1895-03-30

WIJNBBERGEN.
— Aan het bestuur der coöperatieve
boterfabriek „de Nijverheid” alhier is door den
heer N. Th. Ladenius, Notaris te Doetinchem,
de somma van vijftig gulden toegezegd bij
den aankoop eener tweede centrifuge, wier
aanschaffing noodig is geworden, daar het
aantal liters melk met den dag toeneemt.

1896

DGB 1896-02-01

De Graafschap Bode 1896-02-01

DOETINCHEM.

J.l. Maandag, des nam. 6 uur, werd ten huize van den heer S. Willemink de eerste vergadering gehouden van de afdeeling Doetinchem en Omstreken der Geld. Overijs. Maatschappij van Landbouw.

Tegenwoordig waren 29 leden.

De notulen der vorige vergadering, die waarin deze afdeeling zich gevormd heeft, werden gelezen en goedgekeurd.

Met op één na algemeene stemmen werd de heer H. J. van Zadelhoff als voorzitter der afdeeling herkozen.

Bij de gebruikelijke omvraag vroeg de heer Hijink het woord, om steun te verleen tot het oprichten eener **boterfabriek**; het bestuur wilde echter na het voor circa 2 jaren voorgevallene hier niet op ingaan en stelde voor, om, mocht de vergadering den gevraagden steun nuttig en noodig oordeelen, alsdan een Commissie te benoemen. Dit voorstel in stemming gebracht, moest als verworpen worden beschouwd, een zuivere stemming kon echter niet gehouden worden daar eenige leden zich hadden verwijderd. De uitslag waarbij 7 leden stemden vóór het benoemen der commissie en 19 leden zich buiten stemming hielden, gaf aan één der leden aanleiding voor te stellen of het reglement te wijzigen, of te besluiten dat bij hoofdelijke stemming zich niemand mag onthouden.

Besloten werd dit voorstel in eene volgende vergadering in behandeling te nemen en daarna de vergadering gesloten.

DGB 1902-11-29

De Graafschap bode 1902-11-29

ZELHEM.

AMBT-DOETINCHEM.

— Blijkens achterstaande advertentie zal door het Bestuur der Coöperatieve **Roomboterfabriek** „Erica” te Zelhem, op Donderdag a. s. ten zes ure bij Lubbers in de Kruisberg een vergadering gehouden worden, ter bespreking van deelneming in de melkleverantie aan genoemde fabriek.

Aan belangstellenden in de **KRUISBERG**

en **Omstreken** wordt medegedeeld, dat door het Bestuur der **Coöperatieve Roomboterfabriek „Erica”** te Zelhem eene

vergadering

zal worden gehouden op **Maandag 1 December**, 's avonds **6 uur**, bij **A. LUBBERS** in de Kruisberg, tot bespreking van **deelneming in de melk-leverantie** aan bovengenoemde fabriek.

1908

De Graafschap Bode 1908-11-28

Landbouwlezing te DOETINCHEM, op Vrijdag 4 December a.s., des namiddags ten 6 ure, in het Hôtel SNELTING. SPREKER: De Heer T. J. SWIERSTRA van Arnhem. ONDERWERP: Het nut der Fokvereniging. Toegang, ook voor niet leden, vrij. De Secretaris: J. THEMANS.

De Graafschap Bode 1908-12-09

Verslag Lezing veeteeltconsulent T. J. Swierstra, Het nut der Controle- Stieren- en Fokverenigingen

STAD-DOETINCHEM. - In het hotel „de Gouden Leeuw” van de heer Snelting had Vrijdag-avond de aangekondigde lezing plaats van de heer T. J. Swierstra uit Arnhem voor de afdeling Doetinchem en Omstreken der G.O.M. v. Landbouw:

Spreker had tot onderwerp gekozen „Het nut der Fokvereniging”.

Alvorens tot de eigenlijke behandeling hiervan over te gaan, besprak de heer Sw. eerst als inleiding enige punten en stellingen, als:

1. Vee is product van bodem, voedsel en gebruik:

Het bewijs van deze stelling is niet moeilijk. Dat de bodem een belangrijke factor is kan men het beste zien, als men een Friese koe naast een van de Drentse heide plaatst. Bij het kiezen van een ras dient de fokker dan ook rekening te houden met zijn grond.

Dat ook het gebruik van invloed is op de vorming van het dier, bemerkt men b.v. door vergelijking van de Friese en de Groningse koe. Het eerste dier is een melkdier en heeft een meer ontwikkeld achterstel, waardoor het de vorm van een driehoek krijgt; het laatste dier is meer vleesrijk, vóór en achter in gelijke mate ontwikkeld en vertoont dan ook meer den vierkantsvorm:

2. Doel is verhouding, melk en vlees.

Zoals uit punt 1 blijkt, is in Friesland melk het doel, in Groningen meer vlees. Het roodbont IJselvee in deze streken houdt hier tussen het midden en is geschikt voor beide. Nu werpt zich als vanzelf de vraag op: „wat willen we, melk of vlees?” en spr. antwoord „beide”. Ook in Friesland begint men dit in te zien en legt men zich ook op de vleesvorming toe, teneinde verzwakking van het ras te voorkomen.

3. Melkmeten en melkonderzoek:

Met aan de muur gehangen tabellen betoogt spr. de wenselijkheid en bewijst de noodzakelijk-

heid van een dergelijk meten en onderzoek, waarvoor het apparaat van Dr. Gerber zeer geschikt is.,

4. Fokken in eigen slag of kruisen.

Spr. begint met het opnoemen van de drie veeslagen die in ons land inheems zijn en wel het Fries-Hollands-, het Gronings- en het Maas-Rijn-IJssel-veeslag. Met tal van voorbeelden, gebaseerd op eigen ervaring, toont spr. aan, dat geen kruising mag plaats vinden, maar dat men moet fokken in eigen slag.

5. Waarmede kruisen?

Kruising mag slechts plaats hebben met dieren van hetzelfde slag, ter verversing van het bloed. Een dergelijke kruising werkt uitstekend.

Na een korte pauze vervolgt spr. zijn causerie ter beantwoording van de vraag :

„Hoe krijgen we de beste veestapel ?”

Allereerst. moet men dan beginnen met melkweging en melkonderzoek. Men kan zulks zelf doen, door aanschaffing ener centrifuge, maar beter is het gemeenschappelijk met b.v. 12 personen. Hierdoor ontstaat de controlevereniging, die een betrouwbaar persoon als controleur aanstelt. Eens in de 14 dagen heeft die controleur dan de gelegenheid de melk van iedere boerderij te onderzoeken.

Een tweede noodzakelijkheid voor verbetering van de veestapel is de aanschaffing van een goede stier. Individueel gaat dit gepaard met grote kosten en daarom doet men ook dit beter voor gezamenlijke rekening. Zodoende ontstaat een stierenvereniging.

Controle- en stierenvereniging verenigd, vormen de eigenlijke „Fokvereniging”, waarvan spr. het grote nut aantoonde. Spr. gaat uitvoerig na en bewijst dit wederom aan de hand van tabellen, wat er op het gebied van verenigingen is tot stand gebracht. Wat het aantal verenigingen betreft, maakt Gelderland op die staatjes geen schitterend figuur, maar fungeert toch nog niet als hekkensluiter;

Spr. waarschuwt echter niet in eens het hoogste te willen bereiken. Aan een fokvereniging worden zware eisen gesteld en dan valt men terug in een vereniging, die met redelijker eisen genoegen neemt.

Het beste middel ter bereiking van het doel is de middenweg. Men richt een stierenvereniging op en zoekt meteen naar beste vrouwelijke exemplaren:

Tevens neemt men het melkonderzoek ter hand, teneinde zijn veestapel nauwkeurig te leren kennen. Volgt men deze weg, dan zullen uitstekende resultaten worden bereikt. Spr. eindigt dan ook met het vertrouwen uit te spreken, dat, mocht men tot oprichting ener vereniging kunnen besluiten, men eens het uur zal zegenen, waarop men die vereniging heeft opgericht. (Applaus.)

Nadat van de gelegenheid tot vragen stellen een beperkt gebruik was gemaakt, sloot de ondervoorzitter, de heer J. W. Hillebrand, met een woord van dank aan de spreker, die hij een „tot weerziens” toeriep, de vergadering (sluitend), die door circa 40 personen werd bijgewoond.

De Graafschap Bode 1911-03-11

WIJNBERGEN.**AMBT-DOETINCHEM.**

— Naar wij vernemen bestaat het ernstig voornemen om de coöperatieve handkrachtboterfabriek te Wijnbergen om te zetten in een fabriek met stoomkracht, waarvoor alle aanleiding bestaat, omdat de hoeveelheid te verwerken melk langzamerhand te groot geworden is voor het handkracht-bedrijf.

In verband daarmee gaan stemmen op om de fabriek dan tevens te verplaatsen meer nabij het spoorwegstation, wat met het oog op de verzending van boter stellig aanbeveling verdient.

De Graafschap Bode 1911-03-22

WIJNBERGEN.

— Naar wij vernemen zal a.s. Vrijdag, 1/2 avonds te 6 1/2 uur, bij den heer H. G. van Onna alhier een lezing gehouden worden door den heer B. v. d. Burg, zuivelconsulent voor Gelderland, voor de leden van de zuivelfabriek alhier. Tevens zal dan behandeld worden de vraag of men de fabriek van een handkracht- in een stoomzuivelfabriek veranderen zal.

De Graafschap Bode 1911-04-01

WIJNBERGEN.

— Naar wij uit goede bron vernemen, worden er op dit oogenblik ernstige pogingen in het werk gesteld om in de gemeente Ambt-Doetinchem een boterfabriek op te richten. Het voornemen bestaat om in den loop der volgende week op plaats, dag en uur nader in dit blad bij advertentie aan te kondigen, eene vergadering te beleggen van belanghebbenden, om inzake deze aangelegenheid de noodige besprekingen te houden.

De leveranciers van melk worden in hun eigen belang ernstig aangeraden om zich voorshands aan geen enkele fabriek te verbinden, maar af te wachten het resultaat van deze vergadering.

Deze waarschuwing geldt in 't bijzonder voor hen, die door het bestuur van de boterfabriek te Wijnbergen eventueel worden aangezocht om zich als vasten leverancier aan die fabriek te verbinden.

Verslag verg. leden CZ. handkrachtfabriek Wijnbergen

WIJNBERGEN. - Vrijdagavond had in het café van de heer H. G. van Onna de aangekondigde vergadering plaats van de leden der Zuivelfabriek alhier.

De voorzitter, de heer **Th. Bleumer**, opende de vergadering, waarna hij het woord gaf aan de heer **B. v.d. Burg, zuivelconsulent voor Gelderland**, die in een glasheldere rede de voordelen van een Stoom- boven een handkrachtfabriek uiteenzette.

Spr. deelde mee, hoe uit een uitvoerig onderzoek ingesteld in de provincie Drenthe door de heer F. E. Posthuma, gebleken is dat aan een fabriek waar per jaar meer dan 600.000 K.G. melk verwerkt wordt, voordeliger stoom aangewend kan worden. Hoe bij handkracht het vet niet voldoende uit de melk kan worden gehaald, men kan hiertegen aanvoeren, dat dit vet in de ondermelk zit, maar men kan het vee goedkoper voeden dan met botervet. Verder wees spr. er op dat men zonder stoom de ondermelk niet kan pasteuriseren, hetgeen toch zeer gewenst is, vooral ook thans met het oog op het mond- en klauwzeer.

Hoe men bij stoom de boter beter bereiden kan daar men dan in staat is een en ander beter af te koelen, omdat men de temperatuur beter beheersen kan, tengevolge waarvan de kwaliteit der boter beter wordt.

Hierop werd pauze gehouden, waarna de leden in de gelegenheid gesteld werden tot het stellen van vragen. Hiervan werd gebruik gemaakt door de heer B. Burgers, die een staat aanhaalde van hetgeen in 12 maand door de fabriek te Azewijn en hier was uitbetaald, welk verschil nogal beduidend was. Verder nog door de heer Van Onna, die op verplaatsing der fabriek naar een gunstiger terrein aandrong, waar gelegenheid bestond het aantal K.G. te verwerken melk uit te breiden, daar dit toch het voordeligst was. De heer B. van Zadelhoff, die als los leverancier het woord vroeg, werd dit door de voorzitter geweigerd.

De verschillende vragen werden door de spr. beantwoord, die hierna moest vertrekken. Hierna werd er gestemd over de vraag of men voortaan met stoom zou werken, hetgeen met grote meerderheid aangenomen werd; de vraag echter, of men de oude fabriek zou uitbreiden of wel een nieuwe bouwen, bleef onbeslist.

Deze bespreking maakte de indruk dat het bestuur tegen verplaatsing was, terwijl een aantal leden de fabriek in de nabijheid van Doetinchem geplaatst zouden willen zien. Aangezien men tot geen overeenstemming kon geraken, werd de vergadering gesloten, zodat men thans nog even ver is als vroeger. Een ieder is echter overtuigd, dat de thans bestaande toestand niet bestendig kan blijven, zodat het gewenst moet geacht worden, dat er spoedig een nieuwe vergadering wordt uitgeschreven waar het vóór en tegen van een eventuele verplaatsing nog eens ernstig onder het oog wordt gezien.

Verslag vergadering voor oprichtingsplan Stoomzuivelfabriek omgeving Doetinchem

DOETINCHEM. - Gister, (Maandagavond), had op de bovenzaal van de heer S. Willemink alhier de aangekondigde vergadering plaats van belanghebbenden en -stellenden in de oprichting van een stoom-zuivelfabriek in of in de omgeving van Stad-Doetinchem.

De vergadering werd bijgewoond door plm. 150 personen.

De voorzitter van het voorlopig comité, de heer **W. S. J. Tenkink**, opent de vergadering, roept de aanwezigen een woord van welkom toe waarna hij de aanleidende oorzaken, die tot deze vergadering geleid hebben, uiteenzet.

Nadat de secretaris, de heer Mr. J. P. Coops, de notulen der vorige vergadering heeft gelezen en deze zijn gearresteerd, geeft de voorzitter het woord aan den heer J. J. Leijs.

Deze verheugt zich over de talrijke opkomst, een kleiner getal zou ontmoedigen.

Spr. zette de voordelen van de oprichting ener fabriek verbonden, uiteen; hij wees er op, dat vroegere bezwaren thans niet meer gelden daar de tijden veranderd zijn en men thans aan de Noordzijde van de IJssel vele heidegronden in weilanden herschapen heeft.

Hij deed uitkomen de gunstige ligging van Doetinchem wat betreft het afzetten der producten, voor export, enz., hetgeen niemand zal kunnen tegenspreken.

In vereniging met Wijnbergen kan iets groots tot stand gebracht worden, mocht echter Wijnbergen niet meewerken dan moet men hier toch de zaak flink aanpakken; zal men zich dan aanvankelijk moeten bekrimpen, later komt dat wel terecht. Met de wens dat men doordrongen zij van het belang aan de oprichting ener fabriek in deze omgeving verbonden, sloot spr. zijn rede.

De voorzitter opent thans de discussiën, de wens uitsprekende dat een ieder zijn mening omtrent de oprichting kenbaar maakt. Door verschillende personen werd hiervan gebruik gemaakt, bijna allen zijn overtuigd dat het wenselijk is, dat er een fabriek wordt opgericht. Na afloop hiervan werd het oordeel der vergadering gevraagd of het wenselijk is tot de oprichting van een fabriek over te gaan. Nadat de hh. T. Wassenaar van Zelhem en Van Zadelhoff uit Wijnbergen in deze hun standpunt hadden uiteengezet, werd dit punt met algemene stemmen aangenomen.

Na gebouden bespreking werd het voorlopig bestuur bij acclamatie in zijne functie gehandhaafd met het recht zich voor zoverre het gewenst is, een of meer leden toe te voegen, staande de vergadering werden hieraan toegevoegd de hh. W. H. Remmelink te Langerak en H. Dijkman te Braamt, terwijl meerdere personen aangezocht zullen worden in het comité zitting te nemen, het bestuur der fabriek te Wijnbergen zal aangezocht worden hiervoor twee leden zijnerzijds te benoemen.

Nadat de voorzitter nog medegedeeld had dat, mochten er personen zijn die omtrent een en ander deze zaak betreffende, meenden, rechtskundig advies nodig te hebben, zij zich kunnen wenden tot de heer Mr. J. P. Coops, die zich hiervoor gratis beschikbaar stelt, sloot hij de vergadering, een woord van dank brengende aan de aanwezigen voor de betoonde belangstelling, aan de loyale houding die Wijnbergen had ingenomen en aan den heer Leijs voor zijn inlei-

ding.

Hij eindigde met de woorden, speciaal op deze zaak van toepassing: „Ziet wij zijn allen broeders en als we elkander de hand reiken kunnen we veel tot stand brengen. Laat daarom de zinspreuk onzer vaderen: „Bendacht maakt macht onze leuze zijn.”

In de hierna gehouden bestuursvergadering werd nog besloten zich in verbinding te stellen met de heer **B. v.d. Burg**, zuivelconsulent voor Gelderland, terwijl deze uitgenodigd zal worden op nader aan te kondigen datum een lezing te houden.

De Graafschap Bode 1911-04-15

STAD-DOETINCHEM.

— Bij het ter perse gaan van dit blad bereikt ons het bericht, dat de leden der coöperatieve **zuivelfabriek** te Wijnbergen besloten hebben zelf een stoomzuivelfabriek op te richten, waardoor dus de gewenschte samenwerking met het comité van Stad- en Ambt-Doetinchem niet is verkregen.

De Graafschap Bode 1911-04-08

STAD-DOETINCHEM.

— Onder voorzitterschap van den heer J. J. Leijs werd Donderdagavond in het Heerenlogement een spoedeisende vergadering gehouden van de afdeling Doetinchem en Omstreken der G. O. M. v. Landbouw.

M. a. s. werd de wenschelijkheid uitgesproken alhier een **boterfabriek** op te richten. Over de uitvoerbaarheid ontspannen zich langdurige discussiën, die geen resultaat hadden.

De vergadering begon reeds te verlopen, toen de voorzitter haar sloot.

INGEZONDEN – plan voor eigen boterfabriek in Zeddam.

Mijnheer de redacteur

Mag ik U zeer beleefd verzoeken, aan onderstaande regelen in uw veelgelezen courant een plaatsje te verlenen?

Naar aanleiding ener op 10 dezer te Doetinchem gehouden vergadering met het doel, pogingen aan te wenden tot oprichting ener boterfabriek in of nabij deze plaats en dat daartoe ook de medewerking was gevraagd van enige landbouwers uit de gemeente Bergh, werd na uitvoerige bespreking door velen hunner zeer terecht de vraag gesteld: is het niet wenselijk, dat men, in plaats van aan de totstandkoming ener boterfabriek in Doetinchem deel te nemen, zelf alle middelen aanwendt, om in Bergh zulk een fabriek op te richten?

Zo ergens toch, dan heeft in Bergh, met zijn talrijke bevolking, waar het merendeel der bewoners, behalve op landbouw, zich vooral toelegt op veeteelt en de melkerij dus van zoveel betekenis is, een boterfabriek alleszins redenen van bestaan.

Het is daarom, dat ik ook namens vele ingezetenen der gemeente Bergh verzoek, zich niet bij een andere fabriek aan te sluiten, alvorens hierover met elkander in overleg te zijn getreden, waartoe op een vergadering, waarvan tijd en plaats nader zullen worden bekend gemaakt, gelegenheid zal gegeven worden.

Onder dankbetuiging voor de verleende ruimte, heb ik de eer te zijn,

Uw dienstwillende dienaar,

A. J. LIMBEEK.

Zeddam, 19 April 1911.

De Graafschap Bode 1911-04-26

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redacteur.

Zoudt u zoo vriendelijk willen zijn het volgende in uw veelgelezen blad op te nemen. Bij voorbaat vriendelijken dank.

In verband met de kwestie Stoomboterfabriek voor Stad- en Ambt-Doetinchem of Stoomboterfabriek te Wijnbergen of Centrale Zuivelfabriek voor de gem. Bergh te Zeddum voel ik me genoodzaakt mijn persoonlijke gevoelens mee te deelen.

Volgens het ingezonden stuk uit de „Graafschap-Bode” van j.l. Vrijdag en verschillende andere gegevens is het bijna zeker, dat weldra te Zeddum een Centrale Stoomzuivelfabriek van Bergh zal opgericht worden. In dat geval zijn dan de leveranciers in Wijnbergen, die tegen stoomkracht aan de eigen fabriek zijn en de losse leveranciers geholpen. De tegenstanders van stoomkracht te Dichteren staan in dat geval alleen, daarom acht ik het als lid van het voorloopig bestuur tot oprichting van een Stoomzuivelfabriek voor Stad- en Ambt-Doetinchem juist voor hen van belang, dat zij met dit voorloopig bestuur zoo krachtig mogelijk meewerken om zoo spoedig mogelijk te komen tot de oprichting van een Stoomboterfabriek voor Stad- of Ambt-Doetinchem.

M. de R. dankend voor de plaatsruimte,

G. TH. VAN ONNA,

Wijnbergen, 24 April 1911.

De Graafschap Bode 1911-04-26

STAD-DOETINCHEM.

— Vrijdagavond 21 dezer had in het Heerenlogement alhier eene bestuursvergadering plaats van de op te richten Stoomzuivelfabriek in — of in den omtrek van Stad-Doetinchem. In deze vergadering heeft de Prov. Zuivelconsulent zijne voorlichting gegeven en daar o.a. op eene desbetreffende vraag als zijn meening te kennen gegeven, dat eene kleine zuivelfabriek als te Wijnbergen niet tegen een groote stoomzuivelfabriek zou kunnen concurreeren. Op de vergadering werden voorts verschillende onderwerpen behandeld en zijn de plannen een heel eind verder gekomen. Besloten werd krachtig en met belwamen spoed voort te werken en belanghebbenden op te wekken hunne medewerking te verleenen.

De Graafschap Bode 1911-05-03

Oprichtingsvergadering

STAD-DOETINCHEM. Vrijdag j.l. werd in het Heerenlogement wederom een bestuursvergadering gehouden van de in of in de omtrek van Stad-Doetinchem op te richten Stoom-Zuivelfabriek.

Uit de ingeleverde opgaven bleek, dat 97 personen met 309 koelen onvoorwaardelijk, ± 75 personen met 233 koelen voorwaardelijk zijn toegetreden, waaronder uit Wijnbergen-Dichteren 134 koeien onvoorwaardelijk en 76 koeien voorwaardelijk.

De commissieleden zijn van mening, dat er, naar aanleiding van de verzamelde gegevens, redenen bestaan om aan te nemen, dat dit getal nog met een 600-tal zal vermeerderd worden.

Dit resultaat mag dan ook zeer bevredigend genoemd worden, redenen, waarom het voorlopig Bestuur met algemene stemmen besloot krachtig op de ingeslagen weg door te gaan.

Verschiedende bezwaren werden vervolgens besproken, o.m. dat de mening post had gevat, dat de leden of leveranciers de melk niet terug zouden ontvangen.

Dit bezwaar kon geheel worden weggenomen, daar de leden zelf later hierover te beslissen hebben.

Met de besturen van omliggende zuivelfabrieken zal in overleg getreden worden, en er zal naar gestreefd worden mogelijke kwesties in der minne op te lossen.

Zaterdag a.s. des avonds ten 7 ure zal in de bovenzaal bij den heer Willemink een vergadering belegd worden van hen, die zich voorwaardelijk en onvoorwaardelijk hebben opgegeven. Aldaar zal tevens gelegenheid bestaan om over verschillende kwesties ingelicht te worden, terwijl toetreding tot de a.s. vereniging opengesteld zal worden.

De Graafschap Bode 1911-05-03

Vergadering in Zeddum voor oprichting centrale zuivelfabriek in gemeente Berg ook ter sprake onvrede in Wijnbergen en plannen Doetinchem

ZEDDAM. Maandagavond had alhier in de zaal van de heer G. v Elsberg de aangekondigde vergadering plaats tot oprichting ener centrale boterfabriek in de gemeente Bergh, welke, bij totstandkoming, hier gevestigd zou worden.

Het voorlopig-comité bestaat uit de h.h. B. Kersjes, J. Teeuwsen en J. A. Wenting te Braamt; J. Wenting en J. A. Reijers te Beek; J. van Uhm, Stokkum; (}. Sr.elting, Zeddum en H. Braam, Vethuizen.

De vergadering werd geopend door de hr. H. J. Smit, burgemeester der gemeente Berg, die de aanwezigen een woord van welkom toeriep. Hij deelde mee dat een comité van 3 landbouwers hem aangezocht had deze vergadering te leiden, hetgeen hij met genoegen deed, daar de kwestie der boterfabrieken, door de pogingen die in andere gemeenten worden aangewend, reeds enigen tijd zijn aandacht had getrokken. Komen deze plannen tot stand, dan zou de melk uit deze gemeente naar andere gemeenten gaan; hetgeen te betreuren zou zijn, daar naast de twee reeds bestaande fabrieken een grote centrale fabriek zou kunnen bestaan te Zeddum. Hierna opende hij de discussie's, waaraan allereerst werd deelgenomen door de heer Alofs. Deze vroeg of tot heden de leveranciers te **Azewijn** niet goed behandeld waren en of hier minder betaald was dan op de fabrieken in de omgeving.

De heer Kersjes antwoordde hierop, dat hierover in de laatsten tijd niet geklaagd kan worden; de vraag is echter of Zeddum niet beter voor een fabriek gelegen is. Ook Azewijn zal in de gelegenheid gesteld worden aan de nieuw op te richten fabriek te leveren.

De heer Hoogveld vraagt hoe Azewijn te Zeddum mee kan werken. Hij deelt mee, dat hij ook leverancier aan Azewijn is en over de behandeling en betaling aldaar zeer tevreden is, zodat hij hier dan ook aan de nieuwe fabriek niet leveren zal. Hoewel hij hoopt dat er iets groots tot stand mag komen, meent hij, als zijnde met den toestand in de omgeving bekend, dit te moeten betwijfelen, daar Beek verbonden is aan **Wehl** en **Didam**, Kilder naar Wehl levert, terwijl van **Wijnbergen** ook geen melk te verwachten is.

Verder wordt te Lengel nog kaas gemaakt. Hij deelt verder nog mee, dat hij wel eens eerder iets mee tot stand heeft helpen brengen, o.a. de coöperatieve slagerij te Winterswijk, maar deze heeft niets anders dan geld gekost.

Thans kreeg de heer Brands het woord, bestuurslid der fabriek te Azewijn. Deze stelde ook op den voorgrond dat de fabriek te Azewijn steeds de hoogste prijzen had betaald, daar steeds op de voorgrond had gestaan de leveranciers zoveel mogelijk uit te betalen. Hij meent dat de gehele beweging haar oorzaak te danken heeft aan enige ontevreden elementen te Wijnbergen. De heer Limbeek zegt, dat er voor enige jaren reeds stappen zijn gedaan om de fabriek te verplaatsen en dat men ook medezeggenschap wil.

Hier begonnen de discussies verward te worden, zodat het ons niet mogelijk was deze verder te volgen.

Nadat de voorzitter de orde weder hersteld heeft, zegt hij dat het vóór en tegen van de oprichting thans voldoende gehoord is; hij meent dat het zeer gewenst is dat er te Zeddam een centrale fabriek wordt opgericht.

Thans vroeg het woord de heer W. S. J. Tenkink, burgemeester van Ambt-Doetinchem. Deze begint met te zeggen dat hij niet hier is als belanghebbende doch als belangstellende. Zijn bedoeling is een zuiver beeld te geven zoals de toestand is. Hij deelt mee hoe de stand van zaken is van de op te richten fabriek in of in de nabijheid van Stad-Doetinchem, en komt tot de conclusie, dat het gewenst is dat er twee centrale fabrieken worden opgericht.

Er werd thans gelegenheid gegeven tot het aanmelden van personen die als lid wensden toe te treden, welke tot uitslag had dat zich 74 personen opgaven met een totaal van 300 koeien. Hierna werd de vergadering, die door plm. 75 personen bezocht was, met een woord van dank door de voorzitter aan de aanwezigen voor hun opkomst gesloten.

De Graafschap Bode 1911-05-13

WIJNBERGEN.

— De leden der Coöperatieve Zuivelfabriek „de Nijverheid” te Wijnbergen zijn opgeroepen tot het bijwonen eener heden (Vrijdag) avond in de fabriek te houden vergadering, waarin als punt van bespreking wordt aangekondigd:

Samenwerking met de tot stand te komen Zuivelfabriek in of bij Stad-Doetinchem, tot welke oprichting den 6en Mei 1911 op de bovenzaal bij den heer Willemink te Stad-Doetinchem besloten is en het nemen van maatregelen, die daartoe noodig zijn.

Ongetwijfeld zal ieder weldenkende overtuigd zijn, dat de Nijverheid thans op den goeden weg is. Alleen door samenwerking kan iets tot stand komen en vooral ook op het gebied der zuivelbereiding geldt de oude spreuk „Eendracht maakt macht”.

De Graafschap Bode 1911-05-17

Korte vergadering: met besluit dat er een vergadering moet komen over e.v. opheffing van de vereniging.

WIJNBERGEN. Vrijdag j.1. had in de boterfabriek alhier een vergadering plaats, waar behandeld werd, ten minste als punt op de agenda stond: Samenwerking met de op te richten fabriek te Stad-Doetinchem.

De voorzitter, de heer Bleumer opende de vergadering en zette de aanwezigen de aanleiding tot deze vergadering uiteen, maar verklaarde tevens, dat volgens het reglement dit punt niet behandeld kon worden.

De heer Thomassen, directeur der fabriek, lichtte een en ander nader toe en verklaarde tevens, dat samenwerking niet mogelijk was op grond, dat, alvorens men hiertoe kon overgaan, de vereniging hier ontbonden moest worden.

Vervolgens voerden nog het woord de heren Borkus, Smits en Dimmendaal. De beide eersten pleitten voor samenwerking, op grond, dat dan de mogelijkheid tot uitbreiding bestond, hetgeen zeer gewenst was, terwijl de laatste de houding van het bestuur nader toelichtte.

Resultaat had de vergadering niet, daar er geen enkel besluit genomen werd. Na afloop werd buiten de fabriek nog ná-vergaderd, waar de een voor samenwerking pleitte, de ander deze afkeurde. Hier werd besloten opnieuw een vergadering uit te schrijven, met als punt van behandeling: Ontbinding der fabriek. Nadat de benodigde handtekeningen verkregen waren, werd deze lijst de voorzitter ter hand gesteld, zodat volgens het reglement binnen 8 dag een nieuwe vergadering uitgeschreven moet worden, waar zich dan de leden definitief kunnen uitspreken.

STAD-DOETINCHEM.

DOETINCHEM. – Op de bovenzaal van den heer S. Willemink werd Maandagavond een vergadering gehouden, uitgeschreven door het comité voor de oprichting ener stoomzuivelfabriek in of bij deze gemeente.

De voorzitter, de heer Tenkink, opende de vergadering en heette speciaal de heer **v. d. Burg**, **zuivelconsulent** te Zutphen, welkom.

Die notulen der vorige vergadering werden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

De voorzitter deelde mee, dat de leden der boterfabriek te **Wijnbergen** een vergadering hebben gehouden, waar echter nog geen definitieve beslissing is genomen.

Van de boterfabriek te **Steenderen** was bericht ingekomen, dat ze voorlopig geen besprekingen met het comité alhier wenst, terwijl de boterfabriek te **Varsseveld** gemeld heeft bereid te zijn een conferentie te houden op Donderdag 18 Mei a.s.

Hierna werden de statuten gelezen en toegelicht door de heer v.d. Burg, die tot enige discussie aanleiding gaven en m.a.s. werden vastgesteld.

De zetel der vereniging werd te Ambt-Doetinchem gevestigd.

Indien met de fabriek te Wijnbergen volledige samenwerking zal worden verkregen werd besloten de naam dier fabriek „De Nijverheid” over te nemen, zo niet, dan zal ze „Oude IJssel” worden gedoopt.

Het bestuur werd nog gemachtigd de nodige werkzaamheden als het passeren der acte, de plaatsing in de Staatscourant, etc., te verrichten.

Nadat bij de rondvraag de afscheiding van andere fabrieken nog was ter sprake gekomen, dankte de voorzitter de heren Coops en v. d. Burg voor het vele, door hen in het belang der vereniging verricht, en sloot met een toepasselijk woord de vergadering.

De Graafschap Bode 1911-05-20

STAD-DOETINCHEM.

— Naar men ons van welingelichte zijde mededeelt, zijn bij de commissie voor de te bouwen stoomzuivelfabriek reeds enkele aanbiedingen van terreinen ingekomen. Men vestigt er nog de aandacht op, dat tot 29 Mei a.s. nog aanbiedingen kunnen ingeleverd worden bij den secretaris der commissie, mr. J. P. Coops, Simonsplein alhier.

Verder kan nog vermeld worden, dat Donderdag l.l. eene conferentie heeft plaats gehad met het bestuur der Varsseveldsche zuivelfabriek, die een voor beide partijen zeer bevredigend resultaat had.

Verslag *opheffingsvergadering* Handkrachtfabriekje Wijnbergen

WIJNBERGEN. Vrijdagavond j.1. had in de boterfabriek, alhier een per convocatie-biljet uitgeschreven vergadering van leden plaats, waar als enigst punt behandeld werd: Ontbinding der fabriek. Er waren 52 leden tegenwoordig.

De voorzitter, de heer Bleumer, opende de vergadering en riep de aanwezigen een woord van welkom toe, waarna hij voorstelt bij gesloten briefjes over het aan de orde zijnde punt te stemmen. Hiertoe werd besloten. Na opening der briefjes bleek, dat 44 personen zich vóór, 8 personen tegen ontbinding hadden verklaard.

Op een vraag van den heer B. Borkus antwoordde de voorzitter, dat men voornemens is de fabriek Zaterdag 27 dezer stop te zetten, waarop de heer Borkus mee deelde, dat Maandag (gisteren) een vergadering wordt gehouden bij Pelgrim, waar gelegenheid zal zijn zich op te geven om naar **Azewijn** te leveren.

De heer Bleumer deelde daarop mee dat men zich bij hem kon aanmelden om naar **Wehl** te leveren.

Nadat het bestuur door de leden nog met de liquidatie der fabriek belast was, werd de vergadering gesloten.

In aansluiting met bovenstaande delen wij nog mee, dat Zondagavond te Dichteren een vergadering plaats heeft gehad van personen die naar Wehl wilden leveren en gisteren (Maandag) bij Th. Pelgrim alhier.

De laatste vergadering werd gepresideerd door de heer B. Borkus, die zei, dat hij het bestuur van Azewijn had uitgenodigd om mee te delen op welke voorwaarden men genegen was de melk van hier te verwerken, tot de fabriek in of bij Stad-Doetinchem gereed was en verder dat de voorzitter en secretaris van het voorlopig bestuur, der op te richten fabriek aldaar uitgenodigd waren deze vergadering bij te wonen.,

Hierna nam de heer Brands, bestuurslid van Azewijn, het woord, die verklaarde, dat men genegen was op deze fabriek de melk te verwerken op de volgende voorwaarden.

Men verbindt zich om tot 1 Januari 1913 de melk te leveren, met dien verstande, dat, wanneer de fabriek bij Doetinchem eerder gereed is, men ook zoveel eerder los is. De leveranciers delen in dezelfde voorrechten als de aandeelhouders te Azewijn.

Hierover hadden nog enige discussies plaats, waaraan werd deelgenomen door de voorzitter en de heren Wentink, Brands, Berendsen, Kleve, Tenkink en Limbeek. Het slot hiervan was, dat alle aanwezigen zich verbonden om naar Azewijn te leveren.

Besloten werd nog a.s. Vrijdag de melkritten aan te besteden. Voor bijzonderheden hieromtrent verwijzen wij naar de desbetreffende advertentie in ons nummer van heden.

Het Bestuur der Coöperatieve Stoom-Zuivelfabriek te Azewijn is voornemens op **Vrijdag 26 Mel a.s.**, 's avonds **6 uur**, bij P. PELGRIM te **Wijnbergen**

aan te besteden:

2 Melkritten
te **Wijnbergen.**

Voorwaarden liggen vanaf **Woensdag 24 Mel** in genoemd koffiehuis ter inzage.

HET BESTUUR.

Stad-Doetinchem

— Dinsdagavond had in het Heerenlogement alhier eene bestuursvergadering plaats van de in of bij Stad-Doetinchem op te richten Zuivelfabriek. Men verzoekt ons hieromtrent het volgende mede te deelen:

In de volgende week, op nader bij advertentie aan te geven datum, zal de algemeene vergadering plaats hebben, waar de acte van oprichting gepasseerd zal worden. A.s. Maandagmiddag heeft in tegenwoordigheid van den Provinciaal Zuivelconsulent de bezichtiging der aangeboden terreinen plaats, zoodat het Voorloopig Bestuur met een betreffend voorstel op de algemeene vergadering zal komen. Nog kunnen wij hieraan toevoegen, dat door het Voorloopig Bestuur in beginsel besloten is aan de ledenvergadering voor te stellen eene **melkinrichting** aan de fabriek te verbinden.

Oproeping.

Algemeene Vergadering der op te richten **Zuivelfabriek** in of bij **Stad-Doetinchem.**

Op **Donderdag 1 Juni 1911**, ten **7 ure**, heeft op de bovenzaal van den heer S. WILLEMINK, Markt te Stad-Doetinchem, **het passeeren der acte plaats**, waarbij de Coöperatieve Vereeniging wordt opgericht.

Opkomst der aanstaande leden zeer gewenscht.

De secretaris v/h voorloopig Bestuur:

Mr. J. P. COOPS.

Verslag verg. – tijdelijke –melklevering naar CZ. Azewijn

WIJNBERGEN. - De Vrijdag gehouden aanbesteding der melkritten naar de fabriek te Azewijn ten huize van de heer F. Pelgrim alhier, was tevens vergadering voor de heren leveranciers en was zeer druk bezocht.

Het aanwezige bestuur, van de CZ. Azewijn legt thans ter tekening een lijst, waarbij de volgende voorwaarden worden gesteld, zodat de vorige lijst vervalt, n.l.: zich te verbinden te leveren tot 1 januari 1915, en niet zoals bij de vorige vergadering tot 1913, echter bij mogelijk eerder in werking komen der, fabriek te Stad- of Ambt-Doetinchem zijn de leveranciers vrij, mits ze dan naar die fabriek leveren.

De heer Limbeek bemerkt, geen melk te mogen laten staan van de ondertekenaars der bij de vorige vergadering aangeboden lijst, waarop de heer Berntsen, bestuurslid van de fabriek te Azewijn, zegt, geen melk te zullen vervoeren naar Azewijn, dan alleen van diegenen, welke zich aan de nieuwe voorwaarden zullen onderwerpen.

De heer Smit roemt de handeling van 't bestuur, te Azewijn, om ons zo te willen helpen, daar naar Wehl geen leveranciers worden aangenomen dan onder conditie zich voor twaalf jaar te verbinden en Azewijn op beter aan te nemen voorwaarden, als bovenstaand vermeld, de melk wil verwerken.

Op de lijst werd thans getekend door ongeveer veertig leveranciers, zodat thans werd overgegaan tot de aanbesteding van 3 melkritten.

Rit no. 1 loopt vanaf de Hoop en rijdt melk van ongeveer 45 koeien, echter niet meer dan van 65 stuks,¹ ingeleverd werden zeven briefjes, en was laagste inschrijver J. W. Hieltjes.

Rit no. II. 't Zelfde aantal koeien, loopt van af Bodt, er waren ingeleverd zeven briefjes, waarvan laagste J. Wentink.

Rit no. III. 't Zelfde aantal koeien, loopt van af Wichman, Dichteren. Ingeleverd drie briefjes.

Na beraadslaging werd rit no. 1 gegund aan de heer J. W. Hieltjes, ritten no. II en III konden echter wegens te hoge inschrijving niet gegund worden.

Aangaande rit no. III wil echter de heer v. Zadelhoff zorg dragen dat voorlopig die melk te Azewijn komt, terwijl voor rit no. II de heren Bodt en Winters de bezorging op zich zullen nemen.

Na onderling overleg omtrent de tijd der ritten werd de vergadering gesloten.

¹ Merk op dat we het hier dus hebben over 450 tot max 600 L per rit. D.w.z. 15 á 20 bussen! Op de foto – melkrijder te Groesbeek – ongeveer een wagen voor deze melkhoeveelheid – Bron: Boek de Wit. (ZHN.)

Verslag oprichtingsvergadering CZ. *De Oude IJssel*

Gister (Donderdagavond) had op de bovenzaal van de heer S. Willemink alhier een vergadering plaats, uitgeschreven door het voorlopig comité voor de oprichting ener zuivelfabriek in of in de nabijheid van Stad-Doetinchem, welke bijgewoond werd door plm. 40 personen. De voorzitter, de heer W. S. J. Tenkink, opende de vergadering, waarna de secretaris, de heer Mr. J. P. Coops, de notulen der vorige vergadering leest, welke zonder op- of aanmerkingen worden goedgekeurd.

Hierna werd de vraag besproken, welke naam de op te richten vereniging zou dragen. Na enige discussie werd besloten dat deze zou zijn *Coöperatieve Zuivelfabriek „De Oude-IJssel”*. Thans werd medegedeeld, dat het voorlopig bestuur besloten had de duur der vennootschap, in plaats van op 25 jaar, zoals in de vorige vergadering besloten was, te bepalen op 10 jaar. De heer Smits stelt voor de duur te bepalen op 12 jaar, welk voorstel door het voorlopig bestuur wordt overgenomen en daarna door de vergadering werd goedgekeurd. Hierna had het passeren der acte van oprichting plaats, nadat deze eerst met de statuten waren voorgelezen en goedgekeurd. De acte werd voorlopig door 36 personen getekend.

Thans werd mededeling gedaan van de terreinen welke waren aangeboden en die door het voorlopig bestuur met de provincialen zuivel-consulent, de heer B. v.d. Burg, waren bezocht. Er werd een schrijven van deze laatste voorgelezen, waaruit bleek, dat de terreinen van de heer B. Bruil bij het Locaalspoor en van mej. Resink tegenover de begraafplaats te Ambt-Doetinchem, z. i. de voorkeur verdienden. Door het voorlopig bestuur waren hieraan nog een drietal terreinen toegevoegd, n.l. de Varkensweide, de voormalige exportslagerij, een terrein op de voormalige Kustersweide en het Hamburgerbroek. Daar omtrent het laatste terrein nog geen antwoord was ingekomen, kon hieromtrent niets naders medegedeeld worden.

Verder deelde de voorzitter mede, dat thans nog geen bepaald voorstel omtrent een terrein kon geschieden en dat op een volgende vergadering hieromtrent een voorstel zal worden gedaan. Daar thans de vereniging is opgericht, meende het voorlopig bestuur te moeten aftreden, opdat een definitief bestuur kon worden gekozen. Er werd echter op aangedrongen, dat dit voorlopig nog zou aanblijven, omdat het met den gang van zaken het best op de hoogte is. Hiertoe werd besloten, op voorwaarde, dat het, wanneer het daartoe het juiste oogenblik gekomen acht, zijn mandaat kon neerleggen.

Thans kwam nog aan de orde de vraag of aan de fabriek een melkinrichting zou worden verbonden. Door verschillende personen werd aan deze bespreking deelgenomen. Het resultaat was, dat tot de oprichting er van besloten werd, terwijl personen, die al hun onder- en karnemelk terug verlangen, hiervoor geen melk behoeven af te staan. Nadat nog was medegedeeld, dat niet tot den bouw ener fabriek zou worden overgegaan wanneer het aantal koeien der gezamenlijke leveranciers geen 500 bedroeg en dat de fabriek zo mogelijk 1 januari 1912 zou geopend worden, werd de vergadering onder dankzegging aan de aanwezigen voor hun opkomst, door de voorzitter gesloten.

Op de hierna gehouden bestuursvergadering werden aan het voorlopig bestuur nog toege-

voegd de heren W. van Zadelhoff te Wijnbergen en A. v.d. Linde te IJzevoorde, terwijl de verdere werkzaamheden onderling geregeld werden.

De Graafschap Bode 1911-06-07

STAD-DOETINCHEM.

— Naar wij van bevoegde zijde vernemen is, naar aanleiding van een verzoek van het voorloopig bestuur der op te richten coöperatieve zuivelfabriek om een geschikt terrein voor deze fabriek, door het bestuur dezer gemeente nog aangeboden een terrein gelegen aan den Wijnbergschen weg naast het Hoopsche bosch, met directe afwatering op de Oude IJssel, voor 50 cts. per vierkante meter.

De Graafschap Bode 1911-06-24

AMBT-DOETINCHEM.

— Naar wij van bevoegde zijde vernemen, worden de werkzaamheden betreffende de opgerichte Zuivelfabriek krachtig voortgezet. Met de besturen der naburige fabrieken hebben conferenties plaats gehad, zoodat binnenkort een algemeene ledenvergadering tegemoet gezien kan worden, terwijl hedenavond een bestuursvergadering in het café van den heer H. J. Colenbrander alhier plaats heeft.

De Graafschap Bode 1911-08-02

Verslag ledenvergadering met voorlopig bestuur

STAD-DOETINCHEM. - Zaterdagavond 8 uur vergaderde het bestuur der Zuivelfabriek met de aangesloten leden op de bovenzaal van de heer S. Willemink alhier.

De voorzitter, de heer **W. S. J. Tenkink**, opende de vergadering, waarna de secretaris de notulen las, die onveranderd werden vastgesteld.

De voorz. doet thans mededeling van de stand van zaken; als vaste leveranciers zijn togetreden de eigenaren van 300 koeien; hierbij komen nog 43 stuks van Steenderen en 150 van Varsseveld. Verder zijn nog als losse leveranciers togetreden de eigenaren van 8 koeien, totaal dus ruim 500. Dit resultaat heeft aan het bestuur de vrijmoedigheid gegeven om door te gaan.

Thans moet overgegaan worden tot de aankoop van terrein. De vraag heeft zich voorgedaan welk terrein het meest geschikt is; het bestuur is tot de overtuiging gekomen, dat van den heer Bruil bij de Locaalspoor, aanvankelijk gekocht door de Kabelmaatschappij. Dit terrein, groot ruim 2 H.A., is te koop voor de som van ruim f4500. Hier kan tevens de kwestie van het afvalwater op voldoende wijze worden opgelost.

De heer Van Zadelhoff (Dichteren) wijst er op, dat dit terrein voor de te bouwen fabriek te groot is. Het bestuur meende echter tot de aankoop van het geheel te moeten overgaan, omdat de prijs van het terrein niet hoog is; men door het aanleggen van een vloeiveide de kwestie van het afvalwater, waarmede vele fabrieken sukkelen, afdoende regelen kan en voorts dat er later waarschijnlijk tegen goeden prijs bouwterreinen van verkocht kunnen worden.

De heer Evers vraagt, waarom zulk een groot terrein aangekocht moet worden, waar het aantal deelnemers niet groot is. Wat het aanleggen van een vloeiveide betreft, de meesten zullen deze wel niet kennen. Ook de heer Kleve vindt het te riskant voor de vereniging, hij meent, dat men niet meer moet kopen dan noodzakelijk is.

Deze bezwaren werden nader toegelicht en ontzenuwd, waarna met op een na algemene stemmen besloten werd het voorgestelde terrein in zijn geheel aan te kopen.

Nadat het bestuur hierna nog gemachtigd was tot het nemen van die maatregelen die voor de verdere gang van zaken nodig zijn, werd de vergadering met een woord van dank aan de aanwezigen voor hun opkomst, door de voorzitter gesloten.

De Graafschap bode 1911-09-30

STAD-DOETINCHEM.

— Dinsdagavond ten 7 uur vergaderden op de bovenzaal van het café Willemink de leden van de stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel” alhier.

De vergadering werd gepresideerd door den heer W. S. J. Tenkink, die de aanwezigen den stand van zaken op heden uiteenzette.

Na gehouden discussies werd met op 1 na algemeene stemmen besloten met de werkzaamheden voort te gaan, terwijl met 54 tegen 9 stemmen besloten werd de fabriek te bouwen op het aangekochte terrein.

Verder werd besloten f 2000 beschikbaar te stellen voor afkoop van leden van andere fabrieken, terwijl hierna bij herstemming met den heer Welling te Tubbergen de heer S. S. Beetsma te Loenen tot directeur werd benoemd.

Nog werd medegedeeld dat er heden (Zaterdagavond) op dezelfde plaats om 7 uur een nieuwe vergadering zou gehouden worden, waarin aan de orde komt de verkiezing van een vast bestuur en commissarissen.

Niets meer te behandelen zijnde werd hierna de vergadering door den voorzitter met een woord van dank aan de aanwezigen voor de betoonde belangstelling gesloten.

— Door het bestuur der **boterfabriek** „De Oude IJssel” is tot machinist centrifugist benoemd den heer H. W. Buften alhier.

De Graafschap Bode 1911-10-04

Verslag vergadering CZ. Oude IJssel

Zaterdagavond ten 7 uur vergaderden op de bovenzaal van het café Willemink de leden van de zuivelfabriek „De Oude IJssel”, ter verkiezing van een definitief bestuur en van commissarissen.

De heer Tenkink opende de vergadering en zegt, dat het hem genoeg doet, dat, ondanks het ongunstige weer, zovelen ter vergadering aanwezig zijn. Hij heet alen welkom, waarna hij het woord richtte tot de in de vorige vergadering benoemden directeur. Spr. bood hem zijn gelukwensen aan met zijn benoeming, terwijl hij er op wees, dat de wijze, waarop hij zal optreden, veel zou bijdragen tot het al of niet slagen der fabriek, hierbij de wens uitsprekende, dat hij vele jaren in het belang van haar en deze streek mocht werkzaam zijn.

Thans kwam aan de orde de verkiezing der bestuursleden. De voorz. wees er op, dat het wenselijk zou zijn, dat de heer mr. J. P. Coops van het nieuwe bestuur ook deel als secretaris uitmaakte en dat, wanneer de vergadering zich hiermee kon verenigen, er volgens de statuten

minstens vier bestuursleden bijgekozen moesten worden: Opdat echter verschillende buurten hierin vertegenwoordigd zouden zijn, stelde hij voor, het aantal bestuursleden tot zeven uit te breiden.

Hierna nam de heer G. Th. van Onna het woord. Hij wees er op, dat hij er reeds een 4-tal jaren over gedacht had om tot de stichting ener boterfabriek met melkinrichting te geraken, en hoe dit voorstel, toen het op de vergadering van de afdeling der Mij. van Landbouw ter sprake kwam, met sympathie begroet was. Hij zei verder, dat zijn vader voor 17 jaren dit idee reeds ter sprake had gebracht. Hij dankte de voorzitter voor de vele moeiten die deze zich voor de fabriek getroost had, de secretarie voor zijn verleende adviezen en zijn medebestuursleden voor de arbeid die zij verricht hadden om tot de stichting te geraken. Vervolgens sprak hij de wens uit, dat, wanneer straks een nieuw bestuur gekozen is, dit met evenveel lust zijn werkzaamheden zal verrichten tot heil en bloei der fabriek.

De voorz. bedankte de heer Van Onna voor diens woorden, waarna besloten werd het lezen der notulen uit te stellen en dat er 7 bestuursleden zouden gekozen worden.

Thans werd tot stemming voor bestuursleden overgegaan, welke tot uitslag had, dat bij eerste stemming werden gekozen de heren W. H. Remmelink met 94, J. P. Coops 85, H. B. Berendsen 84, B. J. van Zadelhoff 97 en W. H. Brunsveld met 72 stemmen.

Bij herstemming werden gekozen de heren H. Hieltsjes met 69 en A. G. Bulten met 62 stemmen.

Tot commissarissen werden hierna bij 1e stemming gekozen de heren H. J. van Zadelhoff met 101, A. Passmann met 77, H. Steentjes met 65 en W. van Zadelhoff met 57 stemmen. Bij herstemming de heren H. Bodt met 58. B. Borkus met 49 en G. Smits met 43 stemmen.

Op de vraag van de voorzitter aan de verschillende functionarissen of zij hun benoeming aannemen, verklaren zich deze hiertoe bereid; de niet-aanwezigen zal van hun benoeming schriftelijk kennis worden gegeven.

Met algemene stemmen werd hierna tot ere-voorzitter der vereniging benoemd de heer W. S. J. Tenkink.

Daar thans de agenda afgehandeld is en niemand meer het woord verlangde, neemt de voorzitter het woord en zegt, dat het voor hem bijzonder aangenaam is, dat de werkzaamheden zover gevorderd zijn. Hij spoorde aan tot samenwerking in het belang der streek en der aandeelhouders, en hoopt, dat de zegen van Hem, die alle dingen bestuurt, die het gras doet groeien en de jonge raven voedt, dat Gods zegen op deze vereniging moge ritsten. Deze woorden werden met applaus begroet, waarna de vergadering gesloten werd.

- Naar wij vernemen heeft het bestuur der zuivelfabriek zich als volgt geconstitueerd : W. S. J. Tenkink, ere-voorzitter; B. J. van Zadelhoff, voorzitter; H. B. Berendsen, vice-voorzitter; W. H. Remmelink, penningmeester; mr. J. P. Coops, secretaris.

De Graafschap bode 1911-10-11

STAD-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen zal heden (Dinsdag-avond) een vergadering plaats hebben van het dagelijksch bestuur der **boterfabriek**, waarin o. m. zal beslist worden welke firma, na ingewonnen advies van den zuivelconsulent, de installatie en de levering der machinerieën zal worden opgedragen.

Naar wij vernemen is het maken van een vloeterrein aan de Ned. Heide-Maatschappij opgedragen.

De Graafschap bode 1911-10-14

STAD-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen is in de Dinsdag-avond gehouden vergadering van het dagelijksch bestuur der **boterfabriek** de gunning der machinerieën aangehouden. Heden (Zaterdag) avond zal opnieuw een vergadering plaats hebben, waarin de gunning zal geschieden.

Met den bouw der fabriek wordt de noodige voortgang gemaakt; het meeste grondwerk is reeds geschied, terwijl met het metselen der fundamenten een aanvang is gemaakt.

De Graafschap Bode 1911-10-28

Woensdagnamiddag had de eerste steenlegging plaats van de „*De Oude IJssel*”.

Uit naam van 't bestuur verzocht de architect, de heer A. v. d. Linde, de erevoorzitter, de heer W. S. J. Tenkink, hiertoe over te gaan. Nadat deze de eerste steen gelegd had, werd dit voorbeeld achtereenvolgens door de voorzitter, secretaris, penningmeester, de overige bestuursleden, de commissarissen, de directeur en de architect gevolgd.

Thans nam de heer Tenkink het woord, er op wijzende dat, waar de eerste steen gelegd was, men stond voor een gewichtig historisch moment. Hij wees er op dat het van belang was voor Stad- en Ambt-Doetinchem, voor Wijnbergen en Dichteren, voor zover deze beide laatste buurten meelingen. Hij bracht in herinnering de arbeid die er voor geschied was; hij wilde geen namen noemen, maar wees op het vele dat secretaris, zuivelconsulent en architect verricht hadden.

Hij hoopte, dat het vertrouwen dat men in architect en aannemers had gesteld niet zou beschaamd worden. Vervolgens wees hij er op, dat, wanneer bestuur en directeur zich met ijver op hun taak toeleggen, de zaak moet slagen. Er zullen vele zweetdruppels vallen, maar de hand des vlijtigen zal gezegend worden.

Nadat hij nog de wens uitsprak dat de fabriek op 2 Januari a.s. gereed mocht zijn, deelde hij mee dat er f25 disponibel was gesteld voor de aannemer om onder het personeel te verdelen, maar hij verzocht namens het bestuur, dat dit geld niet aan Bacchus geofferd zou worden, dat het niet zou worden aangewend tot gebruik of veel minder nog tot misbruik van sterke drank, omdat daarop geen zegen kan rusten, terwijl hij hoopte dat het werk met zegen, met Gods zegen moge worden, bekroond.

Deze rede werd met applaus begroet, waarna onder leiding van architect en aannemers een en ander bezichtigd werd.

De Graafschap Bode 1911-11-05

AMBT-DOETINCHEM.

— Bij de Donderdag l.l. plaats gehad hebbende aanbesteding der **melkritten** ten behoeve van de Coöp. Zuivelfabriek alhier, waren laagste inschrijvers:

Perc. I, Dichteren, maximum 900 Liter, G. J. Wigman, f 0.99.

Perc. II, Wijnbergen I, maximum 900 L., B. P. Verheij, f 1.05.

Perc. III, Wijnbergen II, maximum 1200 L., G. J. C. Wissink, f 1.46.

Perc. IV, Gaanderen, maximum 1200 L., H. J. Salemink Jr., f 1.99.

Perc. V, Oosseld, maximum 1000 L., H. R. Wassink, f 1.49.

Perc. VI, IJzevoorde I, maximum 700 L., Joh. Bennink, f 0.98½.

Perc. VII, IJzevoorde II, maximum 1000 Liter, H. Voltman, f 1.19.

Perc. VIII, IJzevoorde III, maximum 1000 Liter, H. Voltman, f 1.27½.

Perc. IX, Kruisberg, maximum 1000 Liter, G. van Loo, f 1.35.

Perc. X, Langerak, maximum 1000 Liter, H. Bruil, f 1.40.

Voor het spoelwater waren de hoogste inschrijvers: Perc. I, G. J. Sesing à f 1.50; perc. II, B. J. v. Zadelhoff à f 1.35; alles per 100 L.

De Graafschap Bode 1911-11-11

**Coöperatieve
Stoomzuivelfabriek
„De Oude IJssel”
Ambt-Doetinchem.**

Aanbesteding der Melkritten

voor het dienstjaar 1912, op **Donderdag 16 November a.s.**, 's middags om **4 uur**, bij den heer Dimmendaal, Stationsweg te **Doetinchem**.

Tevens inschrijving op het **Spoelwater** in 2 perceelen en de resteerende **ondermelk** in 1 perceel.

Ten slotte het vervoeren van **steenkolen**, inschrijving per waggon van 10000 K. G.

De aanbestedingsvoorwaarden en de melkritten liggen vanaf **Maandag 13 November a.s.** ter inzage bij den heer Dimmendaal voornoemd.

De Secretaris:
Mr. J. P. COOPS.

De Graafschap Bode 1911-11-15

— Naar wij vernemen zijn er 17 sollicitanten voor de betrekking van melkventer en 11 voor die van lossen arbeider voor de op 2 Jan. a.s. te openen **zuivelfabriek** „de Oude IJssel”. De te benoemen personen zullen, alvorens aangesteld te worden, met het oog op de hygiëne, geneeskundig onderzocht worden.

DGB. 2 jan. 1912 was aantal tot 72 gestegen

De Graafschap Bode 1911-12-20

STAD-DOETINCHEM.

— Aan de op 2 Januari a.s. te openen **zuivelfabriek** zijn benoemd als melkventers: H. Teerink te Oosselt en Ter Hoever te Dieren; als botermaker H. Hegen te Heerlen en als werkman J. Agelink te IJzevoorde.

De Graafschap bode 1911-11-15

STAD-DOETINCHEM.

— Degenen, die den laatsten tijd eens een kijkje gingen nemen hoe men met den bouw der **boterfabriek** stond, zullen, evenals wij, de gevolgtrekking hebben gemaakt; dat er hard gewerkt wordt, zoodat, onvoorziene omstandigheden buitengesloten, de fabriek op 2 Januari wel in gebruik zal kunnen genomen worden.

Het zou voor velen een teleurstelling zijn, wanneer het anders ware, want, naar wij met zekerheid kunnen mededeelen, zijn er tot nu toe 550 koeien opgegeven voor melkleverantie, terwijl er iederen dag nog personen als lid toetreden. Verder kunnen wij nog mededeelen, dat men deze week met het opstellen der machinerieën begint, terwijl van de afd. Doetinchem van de Nederlandsche Maatschappij van Tuinbouw het bestuur der fabriek aangeboden is om een bespreking te houden over het in cultuur brengen van het vloeiveld.

1912

De Graafschap Bode 1912-01-03

STAD-DOETINCHEM.
— Heden (Dinsdagmorgen) werd de Zuivelfabriek alhier in werking gesteld. Er waren vele belangstellenden om te zien hoe alles in zijn werk ging. In een onzer volgende nummers hopen wij een beschrijving van de fabriek en installatie te geven.

De Graafschap Bode 1912-01-06

Bezichtiging na opening CZ. „Oude IJssel” Doetinchem

Sedert Dinsdag j.l. is de *Coöperatieve Stoomzuivelfabriek en Melkinrichting „De Oude IJssel”* in werking gesteld, een feit dat in de plaats onzer inwoning al dadelijk te bemerken viel uit de nette karretjes waarmee de venters hun waar langs de huizen der ingezetenen aanboden.

Ongetwijfeld zal de opening dezer fabriek van grote invloed zijn op de melkverzorging hier ter plaatse en daarin waarschijnlijk een belangrijke omwenteling brengen, al valt er op de kwaliteit der melk, die hier tot dusverre werd gevent, voor zover ons bekend is, weinig- af te dingen. De melk, zoals die door de fabriek wordt geleverd, bezit een tweetal hoedanigheden, die de melk, zoals die tot heden hier werd verkocht, niet bezit en ook niet bezitten kan.

De melk, door de fabriek geleverd, is toch gepasteuriseerd en bovendien - wat we vooral niet mogen vergeten - ook gecentrifugeerd.

Wat betekent dit?

Pasteuriseren wil zeggen, dat de melk tot op ongeveer 85° C. wordt verhit, dat is tot op een temperatuur waarin de meeste in de melk aanwezige kiemen gedood en daardoor onschadelijk worden gemaakt.

Als eerste voordeel van het pasteuriseren blijft de melk veel langer vers, omdat de kiemen die het zuur worden veroorzaken immers gedood zijn, maar behalve deze kiemen komen in rauwe melk in meerdere gevallen nog veel gevaarlijker kiemen voor, n.l. die welke in het lichaam van de mens overgebracht, daar tuberculose (tering), typhus, tongblaar en andere ziekten kunnen veroorzaken. Ook deze kiemen worden door pasteuriseren onschadelijk gemaakt.

Dit resultaat kan men ook verkrijgen door de melk te koken, zoals dit in vele huisgezinnen geschiedt, maar dan krijgt de melk de zogenaamde *kooksmaak* en is bovendien moeilijker te verteren, zodat pasteuriseren verre de voorkeur verdient.

Maar bovendien is de melk die door de fabriek wordt afgeleverd ook gecentrifugeerd.

Dat wil zeggen, dat deze melk is gezuiverd van alle bestanddelen, die er niet in thuis behoren, in de eerste plaats van de bovenbedoelde bij de pasteurisatie reeds gedode kiemen, en verder van haren, bloed, mestdelen, stof en verdere viezigheden, die anders voor een groot deel in de melk blijven zweven en die men wel eens als bezinksel in de melkkan vindt.

Misschien lacht men hierover en meent men dat wij overdrijven, maar wie, als wij dezen morgen, het vuile, vieze slib hebben gezien, dat bij deze zuivering in de toestellen achterblijft, zal evenals een der mede-aanwezigen uitroepen: „Nu ik dat gezien heb, drink ik nooit weer ongezuiverde melk.”

Wij weten wel, dat de melk zoals die aan de fabriek komt, niet op één lijn gesteld mag worden met die welke door onze melkleveranciers wordt verkocht, en dat deze veelal alles in het werk stellen om goede melk te leveren, die aan zeer hoge eisen van zuiverheid en zindelijkheid voldoet, maar een goed ingerichte zuivelfabriek levert toch meer waarborgen dan een particulier kan geven.

Maar stappen wij van deze zaak af, om onze lezers een denkbeeld te geven van de inrichting van eene welengerichte Zuivelfabriek zoals wij die onder leiding van de directeur, den heer **S. Beetsma**, welke bereidwillig alle gewenste inlichtingen verstrekke, konden bezichtigen. Onder een vervelende motregen bereikten wij de fabriek, waar juist de laatste melkwagens hun bussen ontladden.

De wagens reden voor bij het hooggelegen ontvanglokaal waar de melkbussen onmiddellijk een voor een in de melkbascule, die tot 250 K.G. weegt en tot op een vierde K.G. nauwkeurig het gewicht aangeeft, werden geledigd.

Het gewicht werd natuurlijk nauwkeurig aangetekend en aan de melkrijder daarvan opgave verstrekt.

Van de bascule komt de melk in een groot bassin, na vooraf door een zeef gelopen te zijn, om van daar naar de centrifuge geleid te worden.

In dit werktuig, dat in hoofdzaak bestaat uit een zeer sneldraaiende trommel, die 6500 wentelingen in de minuut maakt, wordt de zwaardere ondermelk van de lichtere room gescheiden, terwijl bovendien, zoals we boven reeds zeiden, alle onzuiverheden tegen de wanden van de trommel neerslaan.

Van de centrifuge gaat zowel de ondermelk als de room naar de pasteurisators, waar zij door stoom tot op 85 C. worden verwarmd. De verhitte ondermelk loopt nu terug naar de zogenaamden voorwarmer, waar zij een deel van haar warmte afstaat aan de koude melk die van de centrifuge komt, wat een belangrijke besparing aan warmte meebrengt.

Daar het voor de kwaliteit der melk van hoog belang is, dat zij binnen de kortst mogelijke tijd zoo laag mogelijk wordt afgekoeld, wordt zowel de room als de ondermelk elk afzonderlijk over een koeler gevoerd, waardoor steeds ijskoud water stroomt, zodat deze afkoeling in korten tijd plaats heeft. De ondermelk gaat daarna naar een grote bak in het ontvanglokaal om in de melkbussen getapt te worden, welke door de melkrijders aan de leveranciers worden terugbezorgd.

De pasteurisatie van de ondermelk is voor de leveranciers van onberekenbaar belang, omdat daardoor wordt voorkomen, dat bij een hunner voorkomende veeziekten, door deze melk naar de stallen van anderen wordt overgebracht.

De room daarentegen gaat naar het zuurlokaal, waar hij in een grote bak aangezuurd wordt om de volgende dag gekarnd te worden.

Dit geschiedt in een aangrenzend lokaal waar een tweetal grote karns voor dit werk gereed staan.

Daarna wordt de jonge boter, gewassen, en op een groot kneedbord machinaal uitgekneed en gezouten, om daarna in stukken van 1 K.G. verdeeld en keurig verpakt aan particulieren verkocht te worden, of wel zij wordt in vaatjes gekneed en voorlopig naar de kelder gebracht, om later op de mijn geveild te worden.

We hebben hier met een enkel woord de bereiding van de boter geschetst en gaan nu naar de andere zijde van het gebouw, waar de gecentrifugeerde en gepasteuriseerde melk in flessen

wordt getapt om aan particulieren afgeleverd te worden.

Evenals overal in de fabriek heerst ook hier de grootste zindelijkheid, de flessen worden nauwkeurig gereinigd, met melk gevuld, gesloten en van een etiket voorzien, waaruit blijkt op welken dag zij afgeleverd worden en daarna in een koelbad geplaatst tot zij in de venterskarretjes gezet en rondgebracht worden.

Wij verwachten dat van deze melk in flessen veel gebruik zal worden gemaakt, daar de prijs billijk is en men het grote voordeel heeft, dat flessen, welke onaangebrouwen zijn, de volgende dag worden teruggenomen en voor verse vervuld.

Het behoeft wel niet gezegd, dat deze flessenmelk, zowel als de melk die los wordt verkocht, in alle opzichten aanspraak kan maken op de naam van volle melk, na het centrifugeren - dus na het verwijderen van 't vuil - wordt de melk en de room weer zorgvuldig vermengd.

Daar de melkbussen op de karretjes bij het verlaten der fabriek gesloten worden, is het niet mogelijk dat daarmee tijdens de rit iets gebeurd, zodat de kwaliteit gewaarborgd blijft. Zoals vanzelf spreekt is het voor het uitoefenen van het bedrijf volstrekt nodig dat men nauwlettend toezicht houdt op de kwaliteit, het vetgehalte, enz. der geleverde melk.

Hiervoor worden geregeld monsters genomen en op het laboratorium onderzocht. Wel is dit laboratorium, evenals het kantoor op het ogenblik nog niet geheel in orde, maar het zal maar enkele dagen duren en dan is men daar ook op streek.

Niet alleen de kwaliteit der melk wordt geregeld onderzocht, maar ook de gefabriceerde boter staat onder controle en wel onder der rijkscontrole.

De fabriek is aangesloten bij het *Geldersch-Overijsselsch Contrôlestation* en gerechtigd tot het voeren van liet Rijksmerk, dat kwaliteit en watergehalte waarborgt.

Dat deze controle geen ijdele klank is, bleek ons bij ons bezoek, toen plotseling een ambtenaar van het controlestation in de fabriek stond, om monsters te nemen en die voor het onderzoek op te zenden.

Behalve de eigenlijke fabriekslokalen bezochten wij nog de machinekamer waar de stoommachine lustig draaide en men bezig, was de koelmachine te monteren, die in de warme zomerdagen de vereiste koude moet leveren.

Naast dit lokaal vindt men het ketelhuis, zóó ingericht, dat alles bij uitbreiding van het bedrijf gemakkelijk vergoot kan worden.

Daarachter zijn een ruime paardenstal ten dienste der melkrijders, benevens privaten, enz. gelegen. terwijl het omgelegen terrein, is ingericht voor de besproeiing met het spoelwater, waardoor deze tot dusverre zo schrale en onvruchtbare „belt”, naar men verwacht, zal worden omgetoverd in een vruchtbare groentetuin.

Daarmee is tevens de vraag opgelost hoe men zich zal ontdoen van het spoelwater, zonder dat dit, zoals in vele andere plaatsen, overlast aan de omgeving berokkent.

Naar het oordeel van deskundigen zal het terrein dit water gedurende verscheidene jaren kunnen opnemen, terwijl de in het water aanwezige voedende bestanddelen de daarop te kweken groenten ten goede zullen komen.

En mocht de grond op den duur te veel met water doortrokken worden, dan zal men een drainleiding aanleggen waardoor het door de aardlagen gezuiverde water naar de „Zompesloot” wordt afgevoerd.

Doetinchem is dus weer een inrichting rijker geworden, die voor haar ontwikkeling van belang is, en stellig, aller belangstelling ten volle verdient.

Wie meer van deze inrichting wil weten, zal wel doen er een bezoek te brengen; men wordt er vriendelijk ontvangen, terwijl alle gevraagde inlichtingen gaarne worden gegeven.

Alleen zouden wij aanraden nog een paar weken met een bezoek te wachten.

De fabriek is dan geheel afgewerkt, waardoor men nog een beter overzicht van het geheel krijgt.

Misschien komen wij tegen dien tijd ook nog wel eens op deze zaak terug.

De Graafschap Bode 1912-01-24

STAD-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen hadden zich heden (Dinsdag)middag reeds ruim 50 sollicitanten aangemeld voor de betrekking van derden melk-venter aan de Coöp. **Zuivelfabriek „De Oude IJssel”**.

De Graafschap Bode 1912-01-31

AMBT-DOETINCHEM.

— Zoals onze lezers in het verslag van de tuinbouwlezing in het vorige nummer van dit blad, onder Doetinchem opgenomen, hebben kunnen zien, heeft het bestuur der Coöp. Zuivelfabriek besloten op het daarvoor beschikbare terrein bij de fabriek een groentekwekerij in het groot aan te leggen. Er is reeds een groentekweker benoemd, die den grond voor de cultuur in gereedheid brengt, terwijl er, om te beginnen, 100 stuks eenruiters besteld zijn.

Wij hebben ons naar het daarvoor bestemde terrein begeven om een en ander persoonlijk in oogenschouw te nemen.

Door den kweeker werden ons de gewenschte inlichtingen gegeven. Er worden 4 rijen van 25 eenruiters aangelegd. De aanleg hiervan is

zeer eenvoudig. Er wordt een plank genomen, hoog 25 c.M. en een van 4 c.M. hoog. Hierop worden de ramen gelegd, die van een lijst voorzien zijn, terwijl er tusschen glas en lijst eenige tusschenruimte is, omdat de laatste aan de weersgesteldheid onderhevig is en, wanneer ze te krap aangebracht is, de mogelijkheid bestaat dat dan het glas barst. Bovenaan de lijst is een ring aangebracht, zoodat men het raam naar believen kan opnemen om te luchten of geheel te verwijderen. Tegen de raden der kast wordt een wal grond aangebracht. Om te beginnen worden onder deze ramen vroege Amsterdamsche broeiwortelen gezaaid, terwijl deze teelt gecombineerd wordt met die van vroege Haagsche bloemkool en sla (Mei-koningin). Later worden deze ramen weer voor den teelt van andere groenten aangewend.

Waar in onze omgeving meer en meer belangstelling wordt getoond voor de kwekerij onder eenruiters, zal het zeker velen genoegen doen te vernemen, dat men op aanvraag bij den kweeker in de gelegenheid wordt gesteld een en ander te bezichtigen, zoodat men bij aanleg voor eigen gebruik met wat men zag zijn voordeel kan doen.

In verband met bovenstaande kunnen wij nog mededeelen, dat door het bestuur der zuivelfabriek aan hare leden de volgende circulaire verzonden is:

„De laatstgehouden vergadering van het Bestuur en de Commissarissen der Coöperatieve Zuivelfabriek is een hoogst belangrijke geweest. Afgezien van datgene, wat aangaande de fabriek en hare werking zelve, is besproken, werd er nog een zeer belangrijk besluit genomen.

Een besluit, dat, naar we hopen, een nieuwe bron van bestaan voor Ambt-Doetinchem in 't leven zal roepen.

Er zal op het terrein van de fabriek een Groentekwekerij worden opgericht op groote schaal. Een alleszins bekwaam handeldkweeker uit Holland, zal dien grond voor rekening van de fabriek in cultuur nemen.

Door dit besluit toont het bestuur, dat het wat durft, het getuigt van een onbekrompen blik, van energie en van voortvarendheid.

Er wordt begonnen met den aanleg van 100 broeiramen.

Nu doet het Bestuur een beroep op alle deelnemers. Uw hulp is noodig. Coöperatie, samenwerking moet er zijn, en wij vertrouwen, dat gij uw leiders niet beschamen zult.

De Bestuursleden besloten voor iedere vier koeien een kar paardenmest gratis af te staan. Als alle deelnemers dat ook doen, dan gaat het goed en kunnen we deze week reeds beginnen. Die minder dan vier koeien heeft moet maar eens met een collega, die ook maar één of twee beesten heeft, overleggen om samen een kar te vullen. Hebt ge geen paard om het te brengen, waarschuw dan even een bestuurslid, dan wordt het gehaald. Denk er aan, liefst paardenmest. Hebt ge die niet, dan koemest.

Waar ge ziet dat de zaak tot hertoe zoo goed loopt, waar ge overtuigd zijt, dat uw voormannen ~~plak~~ aanpakken, waar het hier een zaak betreft van het allergrootste belang voor Ambt en Stad, daar twijfelen we er geen oogenblik aan, of ge zult met genoegen meewerken. „Eendracht maakt macht”. Het is voor de coöperatie, voor uw fabriek, het is uw zaak. Grijpt naar de mestvork en laadt de kar vol en toont, dat de boeren uit Ambt en Stad, op 't gebied van samenwerking aan anderen ten voorbeeld kunnen gesteld worden.”

De Graafschap Bode 1912-06-05

— Door den Bond van Directeuren van Coöperatieve Zuivelfabrieken (gevestigd te Zutphen) wordt voor de leden een excursie georganiseerd te houden op Donderdag 6 Juni a.s.

Bezoekt zullen worden de fabrieken te Zelhem, **Silvolde**, Zeddam en Ambt-Doetinchem.

Beide laatstgenoemde fabrieken werden pas in werking gesteld; de beide eersten ondergingen in 1911 een belangrijke verbouwing.

— De vergadering van de leden der **boterfabriek**, die Vrijdag l.l. te Stad-Doetinchem in de zaal van den heer Meilink zou plaats hebben, is uitgesteld tot Vrijdag a.s. terzelfder plaats en uur.

De agenda vermeld: Van 5—6 bezichtiging van den tuin. Daarna samenkomst en bespreking bij Meilink.

— Zaterdag l.l. is door het bestuur der Coöp. Stoom-Zuivelfabriek „De Oude IJssel” alhier tot ass.-directeur benoemd de heer K. Bleeker, thans in gelijke betrekking werkzaam te Loppersum.

De Graafschap Bode 1912-06-08

Verslag excursie van Directeuren van Coöp. Zuivelfabrieken, en andere GOZ. Belangstellenden gevestigd te Zutphen.

DOETINCHEM. Gisteren, Donderdag had de excursie plaats van directeuren van coöperatieve zuivelfabrieken en leden van de *Gelders Overijsselse Zuivelbond*, gevestigd te Zutphen. Op het Programma stond, zoals we reeds in ons vorig nummer mededeelden, een bezoek aan die fabrieken te Zelhem, Silvolde; Zeddam en Ambt-Doetinchem.

Als plaats van samenkomst was Zelhem bepaald, daar deze fabriek voor de deelnemers het gemakkelijkst per spoor te bereiken was, terwijl de verdere bezoeken per fiets werden afgelegd.

Des morgens om 8.16 kwamen de deelnemers aan; ter begroeting was aan het station aanwezig de directeur der fabriek aldaar, de heer T. Wassenaar. Onmiddellijk begaf men zich naar de fabriek „*Erica*”.

ZELHEM

Deze fabriek, welke in volle werking was, maakte in zeer veel opzichten een goeden indruk. Onder anderen trek de aandacht de ondermelkkoeler, welke grote afmetingen heeft. Het merkwaardige is, dat hier gekoeld wordt met nortonwater, hetwelk door een stoompomp wordt opgeworpen in directe aankoppeling met de koeler, zodat hiermee een paar graden dieper afgekoeld wordt dan met water uit een reservoir. Tevens mag nog gezegd worden, dat door de verbouwing het boterlokaal goed tot zijn recht is gekomen en dat een ruim, fris lokaal mag heten.

De deelnemers werd hierna op het kantoor een verfrissing aangeboden, waarna de president der vereniging, de heer A. C. Zwart van Borculo, dank bracht voor de gulle ontvangst en te-

vens het bestuur der fabriek huldigde, dat op onbekrompen wijze met de directeur meewerkte en het in staat stelde de nodige verbeteringen en noodzakelijke veranderingen aan te brengen. Hierna werden de fietsen bestegen en ging de tocht ander leiding van de heer T. Wassenaar naar Silvolde. Het weer, dat bij de aanvang van de rit druilerig was, klaarde onderweg geheel op. De deelnemers waren allen opgetogen door het natuurschoon, dat men te genieten kreeg - de weg was over het landgoed „de Slangenburg” genomen, terwijl men te Gaanderen even aan de watermolen halt hield om van het fraaie gezicht, dat deze biedt, te genieten. Zodoende kwam men ongemerkt in Silvolde precies op de aangegeven tijd aan.

SILVOLDE

Evenals op de voorgaande fabriek werden de deelnemers ook hier verwelkomd door de Directeur, den heer Miedema terwijl er nog een viertal bestuursleden aanwezig waren Na een poosje op het ruime kantoor vertoefd te hebben, werd de fabriek bezichtigd; welke goed is ingericht. Vermeldenswaard is nog, dat deze fabriek vanaf de oprichting nog werkt met de (stoom)-machine en de ketel, welke destijds voor f 300 werden gekocht en waarvan nog steeds de machine dienst doet Door enigen der aanwezigen werd nog de vloeuweide bezichtigd. Duidelijk kwam men hier tot de overtuiging, dat door de inwerking van het afvalwater de grond een geheel ander aanzien verkrijgt en zeer rendabel kan gemaakt worden. Te betreuren is het daarom, dat op zo menige fabriek dit water doelloos wegvloeit, terwijl het zo uitstekend voor bemesting geschikt is.

Mem begaf zich hierna naar het hotel Kaak, waar door de zorgen van het Bestuur der „Eendracht” een koffietafel voor de deelnemers was aangericht. Er heerste hier een aangename stemming. Een der leden van het Bestuur vertelde nog, dat de fabriek onder zeer moeilijke omstandigheden was opgericht.

Het getal koeien der deelnemers, dat plm. 300 bedroeg, had men niet durven noemen daar men vreesde, dat hierdoor de fabriek niet tot stand zou zijn gekomen. Het bleek, dat het Bestuur een goeden kijk op de zaken gehad heeft, zodat men later genoodzaakt was de fabriek uit te breiden en deze zich in grote bloei mag verheugen.

Die heer Zwart bedankte ook hier voor het gulle onthaal, terwijl hij verder verzekerde, dat men node scheidde

Onder leiding van den heer J. Miedema, dir. der fabriek te Silvolde, begaf men zich thans naar Zeddum Onderweg vestigde de zuivelconsulent van Gelderland, de heer **B. v. Burg** te Zutphen, de aandacht op een gebouw te Azewijn, waarin een der eerste zuivelfabrieken van Gelderland gevestigd was geweest.

ZEDDAM

Te Zeddum werden de deelnemers ontvangen door de Directeur der fabriek de heer Miedema, en de secretaris van het bestuur. Hier trok de aandacht: bevoering, die gedeeltelijk van quenast was, de ontvangplaats der melk, die met de fabriek onder één dak is gebracht, de inrichting van het laboratorium, waar koud- en warm-waterleiding aanwezig is, terwijl het plafond ook aller opmerkzaamheid trok, hetgeen te verklaren is uit de omstandigheid, dat dit de eerste fabriek in Gelderland is, die hiermee voorzien is. Overigens is het gebouw zeer ruim, terwijl de machines prachtvol zijn. Het gebouw, ontworpen door de zuivelconsulent en door de heer B. Kersjes te Braamt en uitgevoerd door den architect, de heer Th. v. Ditzhuizen te Zeddum, doet dezen alle eer aan.

Na afloop word een bezoek gebracht aan het prachtige Montferland. Allen waren verrukt over

het schone uitzicht, terwijl ook hier weer door het Bestuur der fabriek een verversing werd aangeboden.

Nadat de heer Zwart ook thans weer bedankt had werd de tocht onder leiding van de heer S. S. Beetsma, directeur der fabriek „de Oude IJssel” te Ambt-Doetinchem, voortgezet naar het einddoel, de fabriek „De Oude IJssel” te Ambt-Doetinchem.

DOETINCHEM

Deze fabriek, meer speciaal ingericht als melkinrichting trok eveneens de aandacht door ruime lokaliteiten, terwijl de afdeling voor de melkverkoop speciaal bezichtigd werd. Nog even werd het vloeiveld bezocht, hetwelk naar de mening van allen een goede toekomst had.

Nadat de inrichting der Ned. Drukkers- en Uitgevers-Maatschappij „C. Misset”, Doetinchem nog bezichtigd was, verenigde men zich in het hotel Coops aan een gemeenschappelijke maaltijd. Hier heerste een opgewekte geest. Menig hartelijk woord werd gesproken, terwijl de voorzitter de tevredenheid uitdrukte over hetgeen deze dag was gezien.

Deze excursie mag dus uitmuntend geslaagd heten.

De Graafschap bode 1912- 10-05

STAD-DOETINCHEM.

— De Gezondheids-Commissie, gezeteld te Stad-Doetinchem, maakt bekend, dat in den laatsten lid monsters melk zijn onderzocht, afkomstig van **boterfabriek** „de Oude IJssel” en van verschillende leveranciers hier ter plaatse.

Al deze monsters bleken aan eischen, die men goede melk mag stellen, te voldoen.

De voorzitter der Gezondheids-Commissie voornoemd:

J. BARDET.

De Graafschap bode 1912- 10- 09

AMBT-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen is voor het terrein, behoorende bij de **boterfabriek**, ingeschreven als volgt:

Door de gevormde combinatie onder voorwaarden voor	f. 105.—
Hieltjes e. a. zonder overname van opstand en het terrein in te richten voor bouw- en weiland	- 86.—
W. Kehrer, perc. V (vloeterrein)	- 76.—
H. Becking voor perc. 1, 2, 3 en 4 in massa	- 22.59
Dezelfde voor perc. 1 f 6, perc. 2 f 3.—, perc. 3 f 6.—, en perc. 4 f 4.50, totaal	- 19.50
H. Steentjes voor perc. 3 en 4,	- 14.05

Naar wij vernemen is door het bestuur der fabriek het terrein voorwaardelijk toegezegd aan de Combinatie, als zijnde de hoogste inschrijfter.

— Heden, Dinsdagavond, om 7½ uur, vergaderen in het koffiehuis van den heer Dimmen daal alhier de aandeelhouders van het tuinbouwterrein der Stoomzuivelfabriek.

Agenda:

Beslissing inzake het pachten van bovenvermeld **tuinbouwterrein**.

Verkiezing voorloopig bestuur.

Varia.

De Graafschap bode 1912-10-09

AMBT-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen is voor het terrein, behorende bij de **boterfabriek**, ingeschreven als volgt:

Door de gevormde combinatie onder voorwaarden voor f. 105.—
Hieltjes e. a. zonder overname van opstand en het terrein in te richten voor bouw- en weiland - 86.—
W. Kehrer, perc. V (vlociterrein) - 76.—
H. Becking voor perc. 1, 2, 3 en 4 in massa - 22.59
Dezelfde voor perc. 1 f 6, perc. 2 f 3.—, perc. 3 f 6.—, en perc. 4 f 4.50, totaal - 19.50
H. Steentjes voor perc. 3 en 4, - 14.05

Naar wij vernemen is door het bestuur der fabriek het terrein voorwaardelijk toegezegd aan aan de Combinatie, als zijnde de hoogste inschrijfter.

— Heden, Dinsdagavond, om 7½ uur, vergaderen in het koffiehuis van den heer Dimmendaal alhier de aandeelhouders van het tuinbouwterrein der Stoomzuivelfabriek.

Agenda:
Beslissing inzake het pachten van bovenvermeld tuinbouwterrein.
Verkiezing voorloopig bestuur.
Varia.

De Graafschap Bode 1912-10-12

AMBT-DOETINCHEM.

— In de Dinsdagavond gehouden vergadering van de aandeelhouders in den tuin bij de boterfabriek, welke plaats had ten huize van den heer W. Dimmendaal, werd besloten den tuin overeenkomstig de voorwaarden der **zuivelfabriek**, voor den tijd van 6 jaar te huren.

Als leden van het voorloopig bestuur werden gekozen de heeren J. J. Leijts, M. H. J. G. van Heuven en Dr. Joh. v. d. Moer te Stad-Doetinchem en D. Ebbers en A. v. d. Linde te Ambt-Doetinchem.

Verder werd nog besloten om het personeel, thans werkzaam in den tuin, voorloopig aan te stellen.

De Graafschap Bode 1912-11-27

Agenda CZ Oude IJssel

STAD-DOETINCHEM.- Zaterdagavond a.s., ten zes uur, zal ten huize van de heer Meilink alhier een ledenvergadering gehouden worden van de coöp. stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel” te Ambt-Doetinchem.

De agenda vermeldt de volgende punten:

- I. Opening en lezing der notulen.
- II. Verkiezing van 2 bestuursleden en commissarissen voor 1913. Treden af: Bestuursleden : W. H. Remmelink en A. G. Bulten; commissarissen: J. J. Leijts, B. Borkus en Bloemers.
- III. Entrée nieuwe leden.
- IV. Vaststelling verhoging salaris directeur.
- V. Benoeming een commissie voor het na zien der jaarrekening.
- VI. Mededelingen.

Verslag vergadering G.O.M. v.L. Lezing Veeteeldconsulent T. J. Swierstra over Fok- en Controleverenigingen

DOETINCHEM - Maandagavond werd in hotel Rademaker alhier een openbare vergadering gehouden van de afdeling Doetinchem en Omstreken van de G.O.M.v.L., waarin als spreker optrad de hees T. J. Swierstra, veeteeltconsulent te Arnhem, die tot onderwerp had gekozen: *„Het oprichten van fok-, controle- en stierenverenigingen is wenselijk.”*

Spr. zal eerst het werk der drie verschillende verenigingen uiteen zetten.

Een stierenvereniging is een vereniging van personen, die gezamenlijk een stier houden. Deze stier kan zowel gemeenschappelijk bezit zijn, eigendom van een lid der vereniging zijn of aan derden behoren, buiten de vereniging staande.

De eerste regeling, de stier het gemeenschappelijk bezit der vereniging, is het beste, omdat dan alle leden bij het belang betrokken zijn. De inkoop en het toezicht zal men dan aan een commissie, die daartoe bekwaam is, overlaten. Een tweede voordeel is, dat de kosten en de risico hoofdelijk niet zo groot zijn, hetgeen weer tot gevolg heeft, dat een betere stier kan worden gekocht en een desgewenst lang aanhouden bevorderd wordt.

Is dus de eerste richting de beste, toch is het wenselijk in de statuten alle drie gevallen op te nemen, opdat men voor iedere mogelijkheid geholpen is.

Er moet echter nog iets anders in de statuten staan, n.l. de verbetering van de veestapel, 't zij naar het exterieur, de uiterlijke vorm, of het productievermogen. Voor die verbetering is nodig, dat raszuiver in één veeslag gefokt wordt. De Nederlandse veestapel is in drie groepen verdeeld, het Friesche zwartbonte vee, het Groningsche veeslag of het roodbonte IJsselras. Voor deze streek komt alleen het eerste en derde veeslag in aanmerking.

Wat zijn nu de kenmerken hiervan?

Het zwartbonte veeslag is melkrijk vee van naam en acclimatiseert gemakkelijk. Het roodbont IJsselvee is dieper van bouw en is zowel in melk- als vleesrichting goed vertegenwoordigd, maar de voorkwartieren zijn in de regel meer ontwikkeld. Het nauwere bekken bij dit slag is een rasfout. Aan de veredeling van het IJsselvee is in tegenstelling met het Friesche nog weinig gedaan. Het IJsselvee heeft echter voortreffelijke eigenschappen en is voor veel verbetering vatbaar, mits raszuiver gefokt wordt. Kruising is uit de boze, gelijk spr. met voorbeelden aantoon. Het eerste kruisingsproduct moge goed zijn, de verdere afstammelingen wijken steeds in verschillende richtingen af.

De eventuele aankoopcommissie moet de opdracht hebben een stier te kopen met bekend goede afstamming. Met het kopen van een stier met onbekende afstamming kan men achteruitgaan

Controlevereniging

Heeft men eenmaal een goede stier, dan dienen we te weten hoe het met ons vrouwelijk fokvee gesteld is en daarvoor hebben we een controlevereniging nodig. Een controlevereniging is een vereniging van personen, die gezamenlijk de hoeveelheid en het vetgehalte van de melk laten onderzoeken. In de eerste plaats is dan nodig een man, die geregeld iedere veertien dagen monsters melk neemt en nauwkeurig administreert, weegt en meet. Met zo'n controlevereniging bereiken we, dat we de dieren leren kennen, die het meest opbrengen, met welke kennis de eigenaar zijn voordeel kan doen.

In deze richting is ontzaglijk veel te doen. De slechte beesten wegdoen en de goede aanhou-

den is het werk der controlevereniging.

Nu kunnen de stieren- en controlevereniging echter gecombineerd worden tot een fokvereniging. Het verdere doel ener zodanige vereniging is de betere dieren vast te houden en te registreren, in te schrijven in een z.g. fokregister, waarin de deugden en gebreken van elk dier in geschreven worden. Ook de gebreken, want in het z.g. jongvee-register schrijven we de eigenschappen van het kalf weer in, waardoor ten vergelijking mogelijk is en al of geen vooruitgang in het ras geconstateerd kan worden. De fokvereniging is daardoor in staat het goede fokvee aan te houden.

Naar aanleiding van door enige aanwezigen gestelde vragen vindt de spreker gelegenheid als nog op te merken, dat er in de kwaliteit van het vlees bij beide rassen geen noemenswaard onderscheid is. Spr. gelooft, dat het roodbont vee voor deze streken preferent is en de Marktcommissie hier ter plaatse de goede richting volgt

Bij droogte past het roodbonte vee zich veel beter aan de schrale weide aan, dan het zwartbonte ras. Het IJssel-vee is zeer weinig vatbaar voor tuberculose, een voordeel, dat niet weg te cijferen is. Het denkbeeld, dat een stier het tweede jaar niet meer geschikt is voor deze streek, is absoluut onjuist en spr. zou het wel van de daken willen afroepen, om dit verkeerde idee uit te roeien.

Het is jammer, dat de mensen het geloven. Blijkt het eerste jaar, dat de stier goet vererft, dan is het zelfs een belang, dat de stier ook het volgende jaar blijft. Men is dan van goede resultaten verzekerd.

Raadzaam is te beginnen met een stierenvereniging. Dit is een goed begin, waardoor men tot eenheid komt. Daarna wordt geleidelijk de totstandkoming ener controlevereniging wenselijk. Spr. is er tegen een controlevereniging voorop te laten gaan. De mogelijkheid bestaat dan slechte koeien te vinden met een hoog vetgehalte, en dan brengt eigenbelang mee de dieren te lang aan te houden en dit is verkeerd. Door met contróle te beginnen krijgt men alleen goede dieren op papier.

De vergadering werd hierna met een woord van dank door de voorzitter, de heer B. J. v. Zadelhoff, gesloten, daarbij de wens uitsprekend, dat binnen niet al te langen tijd de resultaten dezer vergadering zullen blijken.

Na afloop werd een langdurige bespreking gehouden met het resultaat, dat besloten werd binnkort opnieuw bijeen te komen.

Verslag november-vergadering CZ. *De Oude IJssel*

STAD-DOETINCHEM. - Zaterdagavond had in de zaal van de heer Meilink de November-vergadering plaats van de leden der coöp. „*De Oude IJssel*” te Ambt-Doetinchem, welke tamelijk bezocht was.

De voorzitter, de heer **B. J. van Zadelhoff**, opende de vergadering en heette de aanwezigen welkom, waarna met algemene stemmen enige losse leveranciers als leden der fabriek werden toegelaten.

Bij afwezigheid van de secretaris las de directeur – **S. S. Beetsma** – de notulen der vorige vergadering welke onveranderd werden goedgekeurd.

Hierna werd overgegaan tot de verkiezing van 2 bestuursleden (aftredend waren de heren W. H. Rimmelink en A. G. Bulten, beiden te Langerak), die werden herkozen met respectievelijk 124 en 98 stemmen.

Thans was aan de orde verkiezing van 3 commissarissen (aftredend waren J. J. Leijs en Dr. Bloemers te Stad-Doetinchem en B. Borkus te Wijnbergen). Dezen werden herkozen respectievelijk met 90, 127 en 83 stemmen. De verkozene namen allen hun benoeming aan.

Bij beide stemmingen kregen meerdere personen enige stemmen.

Met algemene stemmen werd hierna besloten het salaris van de directeur met ingang van 1 januari 1913 met *f* 300.- te verhogen, terwijl als commissieleden tot het nazien der boeken werden benoemd de heren G. van Onna te Wijnbergen, G. S. Lenselink te Langerak en G. Seesink te IJzevoorde.

Ik beide eerste heren verklaren zich hier toe bereid, terwijl de heer Seesink van zijn benoeming zal worden kennisgegeven.

Nadat de directeur de leden bedankt had voor de toegestane salarisverhoging, werd door hem verslag uitgebracht van de loop der zaken vanaf de opening tot en met October. Hieruit memoreren wij het volgende:

In de maand januari werd het minst verwerkt, zijnde 80.461½ K.G. melk, terwijl de maand Mei het hoogst was met 215.040½ K.G. Totaal werd verwerkt tot 1 October 1.414.471 K.G. melk, waarvoor werd uitbetaald *f* 65.993,42. Hieruit werd geproduceerd na aftrek van de melkverkoop 47.272 K.G. boter, welke gemiddeld *f* 1,48 per K.G. opbracht.

De melkverkoop bracht op aan zoete melk *f* 8893.67½, aan karnemelk *f* 3858,35½. De verkoop der melk bedroeg in de maand Januari *f* 799,87½ en was in de maand October gestegen tot *f* 1534,10½.

Verder bleek uit het verslag dat tot heden voor rente en aflossing was gereserveerd een bedrag van *f* 1515,64. Eindelijk werd nog meegedeeld dat sedert de oprichting verschillende personen, 54 koeien bezittende, tot de fabriek zijn toegetreden. Ten slotte sprak hij als zijn mening uit dat wanneer de leden vertrouwen blijven stellen in bestuur, commissarissen en directeur, men met vertrouwen de toekomst tegemoet kan gaan.

Dit verslag werd met applaus begroet.

Hierna kwamen enige zaken van ondergeschikt belang ter sprake, waarna de vergadering met een woord van dank aan de aanwezigen voor hun tegenwoordigheid, door de voorzitter werd gesloten.

1913

De Graafschap Bode 1913-02-07

Verslag bijeenkomst voor oprichting Controlevereniging

STAD-DOETINCHEM. - Onder voorzitterschap van den Heer **B. J. van Zadelhoff** werd Donderdagavond een druk bezochte vergadering gehouden van belangstellenden in de oprichting ener Controle-, stieren- of fokvereniging.

Aanwezig waren 47 landbouwers.

De voorzitter deelde mee, dat het bestuur der afdeling Doetinchem van de G.O.M. v. Landbouw voorlopig niet verder wilde gaan dan een controlevereniging. Over enige jaren zou men dan een stierenvereniging kunnen vormen en nog later een fokvereniging.

Over de bezwaren, aan een directe oprichting ener fokvereniging verbonden, volgde een langdurige discussie.

Bij een stemming of men hier moest werken voor het roodbont of zwartbont veeslag, verklaarden zich 24, dus de kleinste meerderheid, voor het roodbonte.

Met algemene stemmen werd daarop besloten een controlevereniging op te richten.

Na een bespreking der kosten, die geraamd werden op f200 oprichtingskosten en verder op f5 per week, gaven zich aanvankelijk 30 aanwezigen met 142 koeien als lid op.

Tot voorlopig bestuur werden gekozen de heren S. S. Beetsma, W. H. Rimmelink, B. J. v. Zadelhoff, J. Heuthorst en H. D. Muller.² [.....]

De Graafschap Bode 1913-04-01

Verslag Jr.-vergadering CZ. Oude IJssel

STAD-DOETINCHEM. - Zaterdagavond had in het hotel Rademaker de jaarvergadering plaats van de coöperatieve zuivelfabriek „*De Oude IJssel*”, gevestigd te Ambt-Doetinchem. De voorzitter, de heer **B. J. van Zadelhoff**, opende de vergadering en riep de aanwezigen een woord van welkom toe.

Door de directeur – **S. S. Beetsma** – werden hierna de notulen der vorige vergadering gelezen, die onveranderd werden vastgesteld, terwijl enige nieuwe leden zonder stemming werden toegelaten.

Hierna kwam aan de orde de verkiezing van een bestuurslid wegens het bedanken als secretaris door Mr. J. P. Coops. Deze had tot uitslag dat hiervoor aangewezen werd de heer J. Berendsen te IJzenvoorde met 165 van de 204 uitgebrachte stemmen. Op de vraag van de voorzitter, of hij deze benoeming aanneemt, verklaarde deze zich daartoe bereid.

Thans kwam aan de orde het verslag van de directeur over het 1^e. boekjaar der vereniging. Wij ontlenen hieraan het volgende:

De vereniging telde aan het eind van het boekjaar 151 leden en 60 losse leveranciers welke de

2 De onderstreepte drie zijn resp. directeur, voorzitter en bestuurslid van de CZ. Oude IJssel. (ZHN.)

melk van 608 aangegeven koeien leverden. Verwerkt werd **1.619.536 K.G**, melk, waaruit werden geproduceerd 53.719 K.G. boter, waarvoor netto werd ontvangen *f* 77.521,68 of gemiddeld *f* 1.44½ per K.G.

De verkoop der zoete- en karnemelk bracht op *f* 16.391,98; voor nevenproducten werd ontvangen *f* 661,43, zodat de totaal-ontvangsten bedroegen *f* 94.575,09. Gemiddeld werd uitbetaald per 100 K.G. melk *f* 4,73. De onkosten bedroegen *f* 1,11 per 100 K.G. waarvan voor melkvervoer werd betaald plm. *f* 0,26 per 100 K.G.

De directeur legde er nog de nadruk op dat de leveranciers gemiddeld hadden terugontvangen 65 pCt. der geleverde melk; bovendien 10 pCt. karnemelk. Voor de mindere ondermelk die men had ontvangen plm. 15 pCt. werd betaald, gerekend naar de gemiddelde opbrengst der omliggende fabrieken *welke onder normale omstandigheden werkten*. 3 cent per liter, een prijs die, wanneer ze gebruikt was voor veevoeding, zeker niet behaald was. Ten slotte deelde de directeur nog mee dat het gemiddelde vetgehalte had bedragen 3,07, terwijl alle leden een gedrukt verslag zullen ontvangen.

De commissie, benoemd tot het nazien der rekening, bracht bij monde van de heer G.J. Seesing rapport uit. Alles was uitstekend in orde bevonden terwijl een woord van dank werd gebracht aan de directeur voor zijn gehouden beheer.

Bij de rondvraag kwamen nog enige huishoudelijke zaken ter sprake, welke tot aller tevredenheid werden opgelost.

In zijn slotwoord wees de voorzitter er op dat, wanneer men een blik sloeg op het afgelopen jaar, dit alle reden gaf tot tevredenheid en men God kon danken dat deze de moed en ijver gegeven had om tot de oprichting van de fabriek over te gaan, terwijl hij hoopte dat Gods zegen er steeds op zou blijven rusten. Hij bracht in de eerste plaats een woord van dank aan de directeur voor diens ijver en toewijding, de wens uitsprekende dat deze vele jaren aan de fabriek verbonden mocht blijven. Vervolgens dankte hij de afgetreden secretaris, de heer Mr. J. P. Coops, voor de vele werkzaamheden, door dezen in het belang der fabriek verricht.

Hierna werd herdacht hetgeen de ere-voorzitter in 't belang der fabriek gedaan had, terwijl hij ten slotte zijn mede-bestuursleden en commissarissen bedankte voor het door hun verrichte werk. Hij wekte de leden op de belangen der fabriek steeds hoog te houden; dan zal het deze ook steeds goed gaan. Ten slotte sprak hij de wens uit dat, waar in de vergaderingen der omliggende fabrieken meermalen geen goede harmonie heerste, de geest die hier dezen avond geheerst had, een blijvende mocht zijn.

Op voorstel van het bestuur werd hierna onder applaus besloten de afgetreden secretaris tot eere-lid der fabriek te benoemen, waarna de vergadering gesloten werd.

Hierna had nog een bestuursvergadering plaats, waarin de heer J. Berendsen als secretaris werd gekozen.

AMBT-DOETINCHEM.

— Met dankbaarheid mag geconstateerd worden, dat er allerwegen een streven openbaar wordt ter bevordering van de Zondagsrust.

De een streeft er naar uit een oogpunt van sociaal belang, de ander heeft godsdienstige drijfveeren.

Het bestuur der zuivelfabriek, de Oude IJssel heeft een goed werk verricht.

Het exploiteert een melkrichting. Des Zondags werd met melk en boter gevent. Men meende daar niet buiten te kunnen in 't belang der fabriek. Op aandrang echter van eenige leden zond het bestuur circulaires rond aan de afnemers, waarin hun gevraagd werd, of zij er beslist op stonden, des Zondags melk te ontvangen. En wat was het resultaat dier circulaires?

Schitterend! Slechts vier van al de afnemers in de heele stad stonden er op, des Zondags melk te ontvangen.

Het kon het bestuur niet gemakkelijker gemaakt worden.

Die vier afnemers wilden Zondags melk hebben met het oog op de zwakke gezondheid hunner kinderen, zoo werd ons medegedeeld.

Waar de zaken zoo staan, grijpt het bestuur met beide handen de gelegenheid aan om het onnoodige Zondagsventen met melk en boter te doen ophouden. De eendracht in de coöperatie wordt er weer door hersteld, de statuten worden weer gehandhaafd en de coöperatie kan inderdaad een coöperatie, dat wil zeggen, een samenwerking zijn.

Gegevens uit jr.-verslag CZ. *Oude IJssel*

AMT-DOETINCHEM. - Ons werd toegezonden het verslag over 1913 van de coöperatieve zuivelfabriek „*De Oude IJssel*”. We ontlene hieraan het volgende:

Het getal leden en leveranciers nam toe met respectievelijk 13 en 15 en bedraagt thans 164 en 75, terwijl voor het volgende jaar reeds velen de levering toezegden.

Het personeel werd met een volontair uitgebreid. Het getal ritten, dat thans 10 bedraagt, zal wegens te zware ritten, spoedig dienen te worden uitgebreid.

In het afgelopen jaar werd ontvangen **2.044.369½** K.G. Melk of bijna 40.000 K.G. meer dan het vorige jaar. Dit kwam de onkosten der exploitatie ten zeerste te goed. Bij een gemiddelde teruggave van 70 pCt. ondermelk en 10 pCt. karnemelk kon worden uitbetaald hiervoor nog gemiddeld **f 4,52^s** per 100 K.G.

Er werd geproduceerd 51531 K.G. boter. Deze bracht gemiddeld op **f 1,41⁴** bruto.

De hoeveelheid Melk per maand was als volgt :

	K.G.	uitbetaald	per 1 pCt. vet.	
Jan.	110.027	„	f 1,70	
Feb.	112.339	„	f 1,72	
Mrt.	158.947	„	f 1,58	
April	186.092	„	f 1,48	
Mei	238.939	„	f 1,36	
juni	233.298	„	f 1,38	
Juli	224.639	„	f 1,38	
Aug.	208.539	„	f 1,44	
Sept.	172.879	„	f 1,48	
Oct.	145.918	„	f 1,58	
Nov.	126.765	„	f 1,76	
Dec.	0	„	f 1,76	

De Melkverkoop bracht in totaal op **f 25,229,85½** of **f 8.837,87½** , meer dan in 1912. De spoeling bracht op **f 1674,24½**.

Alle onkosten o.a. Gebouwen en Machinerieën werden bestreden uit de exploitatie. Het gebouw werd geheel opnieuw van buiten geverfd en werden verschillende kleine veranderingen aangebracht. De Melkpompen werden vergroot. Tevens werd er een dubbel Reimers apparaat voor het afweger der ondermelk geplaatst. Aan de Machinerieën werd voor onderhoud veel zorg besteed

De telkens aanwinnende hoeveelheid melk zal ons echter spoedig in overweging dienen te geven, nog meer grotere machinerieën aan te schaffen. De Melk kan dan spoedig verwerkt worden.

Evenals het vorige jaar werd reeds vroeg begonnen Zaterdagavondsmelk te ontvangen. De hoedanigheid der melk liet echter vaak te wensen over, tenminste de Maandagmelk. Dikwijls

moest het bestuur vele bussen terug zenden. Dit is niet alleen schadelijk voor het bedrijf doch ook voor de mensen zelve. Voor de verzorging van de melk kan men nog nooit te veel acht geven en dient de te leveren melk nodig van de beste hoedanigheid te zijn. Hierbij denke ieder leverancier maar eens na, dat alleen van goede melk goede producten kunnen gemaakt worden. Wanneer dit niet zo is, is dit tot schade van de fabriek

Zoveel mogelijk werden alle dagen monsters melk genomen en werd dit per 14 dagen onderzocht op vetgehalte. De melk werd tevens onderzocht op vuilgehalte. Hieruit valt een belangrijk verbetering waar te nemen n.l. het aantal 0 en 1 werden slechts zelden meer geconstateerd. Als controle op het bedrijf werden dagelijks monsters onder- en karnemelk onderzocht op vetgehalte.

Leveranciers welke gaarne het vetgehalte willen weten van al hun koeien apart, kunnen op aanvraag dit gratis gedaan krijgen. Het liefst worden hiervoor monsters onderzocht in het midden der maand.

De balans sluit met een eindcijfer van f 50.452,86 de winst- en verliesrekening met f 114.087,86 Op gebouwen werd 2% op inventaris 10% afgeschreven.

DGB 1914-11-13

De Graafschap Bode 1914-11-13		
AMBT-DOETINCHEM.		
— De aanbesteding der melkritten etc. voor de zuivelfabriek de Oude-IJssel had het volgende resultaat :		
Melkritten:		
Wijnbergen	I. B. Verheij	f 1.07.
"	II. G. v. Onna	- 1.88.
Dichteren.	Wed. Wigman	- 1.54.
Oosseld	Helmink	- 1.75.
Ijzevoorde	I. H. Kuenen	- 1.30.
"	II. J. W. Kemperman	- 1.38.
"	III. J. G. Jansen	- 1.74.
Gaanderen	A. Venhoven	- 2.12.
Kruisberg	I. Waarlo	- 1.32.
"	II. H. J. Voltman	- 1.34.
Langerak	I. J. Smeitink	- 1.30.
"	II. H. Smeitink	- 1.45.
De beide laatste ritten onder voorbehoud.		
Steenkolenvervoer: 10000 K.G., H. Smeitink f 4.41		
Spoeling: Perc. 1-4 20 Liter; perc. 5-12 30 Liter :		
Perc. 1.	1.65 ^s	perc. 7. 1.731
" 2.	1.67	" 8. 1.735
" 3.	1.69 ^s	" 9. 1.721
" 4.	1.70 ^s	" 10. 1.72
" 5.	1.72 ^s	" 11. 1.726
" 6.	1.73	" 12. 1.72 ^{2/3}

Verslag algem. Ledenvergadering CZ. *Oude IJssel*

AMBT-DOETINCHEM - Op Zaterdag 1 April werd in het „*Hotel Emma*” van de heer Lief-tink alhier, de algemene Ledenvergadering gehouden van de Coöp. St. Zuivelfabriek „*De Oude IJssel*” te Ambt-Doetinchem, welke dit keer slechts matig was bezocht geworden.

Daar er reeds enige ogenblikken werd gewacht met de opening der vergadering werd besloten, de verg. welke om 7 uur was uitgeschreven, te openen om half acht en werd door de voorzitter, de heer **B. J. v. Zadelhoff**, een woord van welkom toegeroepen tot de aanwezigen. Bij zijn openingswoord bracht de voorzitter nog even naar voren, dat zijn wens, welke hij in de vorige vergadering uitte, niet in vervulling is gegaan, n.l. dat de Europese oorlog met deze vergadering zoude geëindigd zijn. Hij spoort dan ook een ieder aan, zich in deze ernstige tijden vooral kalm en waardig te tonen.

Hierna worden door de Directeur der Ver. – **S. Beetsma** – bij afwezigheid van de Secretaris, de notulen der vorige vergadering voorgelezen en worden deze onveranderd goedgekeurd. Door de voorzitter worden thans enige namen voorgelezen van leveranciers welke het lidmaatschap hebben overgeschreven en worden deze op een desbetreffende vraag, als nieuw lid aangenomen.

Thans is aan de orde het jaarverslag over het boekjaar 1915.

Hieruit kunnen we mededelen dat er **2.061.979 K.G.** melk werd verwerkt. Hiervoor werd netto aan de leveranciers uitbetaald *f*5,64 per 100 K.G. melk. Voor onkosten werd er een bedrag van *f*1,09⁵ per 100 K.G. ingehouden. De gemaakte prijs was dus *f*6,73⁵ p. 100 K.G. De bruto boterprijs bedroeg *f*1,77⁵ p. K.G. In totaal werd er 57.591 K.G. boter geproduceerd. Deze werd zeer gemakkelijk geplaatst. De melkverkoop bracht in totaal op *f*52.914,44⁵.

Er werd sinds de oprichting in totaal afgeschreven op de gebouwen en machines voor een bedrag van *f*6474, terwijl een reservefonds is gevormd groot *f*1517,70. Het volledig jaarverslag zal de leden spoedigst in druk bereiken.

Hierna sprak de financiële commissie voor het nazien der jaarrekening bij monde van de heer G. J. Borkus, haar dank uit voor de keurige en accurate wijze waarop de boekhouding werd gevoerd, terwijl ook een desbetreffend rapport van een accountant hiervan getuigde. Voorts werd nog besloten *f*150 subsidie te verlenen als bijdrage in de gemaakte onkosten van het verharden van de weg naar de fabriek, hetwelk zeer zeker een grote verbetering mag heten.

Hierna niets meer te verhandelende zijnde sluit de voorzitter onder dankzegging voor de goede geest welke er ook ditmaal wederom heerste, de vergadering.

1919

De Graafschap Bode 1919-03-21

Verslag alg. ledenverg. CZ. *De Oude IJssel*

DOETINCHEM. - Onder voorzitterschap van de heer **P B. Berendsen** had op j.l. Maandag 17 Maart ten huize van de Wed. Willemink, de alg. ledenvergadering plaats van de Coöp. Zuivelvabriek „*De Oude IJssel*” te Ambt-Doetinchem.

Na opening door de voorzitter, welke allen het welkom toeriep, werd door de directeur der vereniging verslag uitgebracht over het afgelopen boekjaar, waarvan wij het volgend memoreren.

Over 1918 werd ontvangen **1.419.697 K.G** melk, waarvoor werd uitbetaald gemiddeld ruim **f15.30** per 100 Liter. Er werd geproduceerd 18.284½ K.G, boter. Van de ontvangen melk word voor een bedrag van f113.927,71½ zoet verkocht.

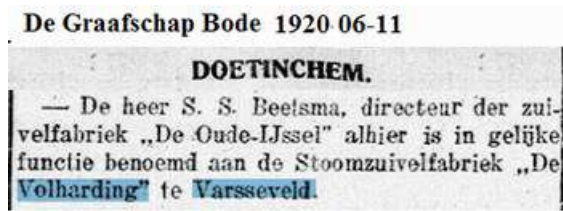
De onkosten bedroegen gemiddeld f3,01³ per 100 K.G. Hiervan bedroeg o.a. het melkvervoer 74 cts. per 100 K.G., hetgeen bijna 3 maal zo hoog was als over 1914. Aan spoeling werd ontvangen voor een bedrag van f3231,08½.

Er word afgeschreven op de gebouwen voor f600 en op de werktuigen f3000.

Het reservefonds is thans groot f2701,45.

Voorts werden nog voorgelezen een paar rapporten over het gehouden beheer, hetwelk door den heer Evers mondeling werd medegedeeld, een en ander ter goedkeuring der jaarrekening. Onder dankzegging voor de trouwe opkomst, sloot daarna de voorzitter de vergadering.

1920

De Graafschap Bode 1920-07-16

Vergadering CZ. *De Oude IJssel*.

Benoeming directeur na vertrek Beetsma – nieuwe dir. werd D. Gorter

Dinsdagavond hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek een buitengewone algemene vergadering ten huize van de heer Meilink. De agenda bevatte als hoofdpunt: „*Benoeming van een directeur*”, nodig geworden, doordat de tegenwoordige directeur, de heer Beetsma zijn benoeming in gelijke functie aan de fabriek te Varsseveld, aangenomen had.

De voordracht luidde: 1. D. Gorter te Jelsum. 2. T. Boer te Wilp, 3. F. Schreuder te Zutphen.

Na bespreking der kandidaten en de mededeling door de commissie uit het bestuur, welke de heren in hun respectieve functies bezocht had, werd tot stemming overgegaan, met de uitslag, dat op de heer D. Gorter uitgebracht werden 155 stemmen en op de heer Boer 30 stemmen. No. 3 der voordracht verkreeg geen stemmen, wat hoogstwaarschijnlijk veroorzaakt is door de vroegere tegenwerking, hier ondervonden, van de heer T. Wassenaar de onmiddellijke chef van kandidaat no. 3.

Bij de rondvraag, wijst de heer Muller er op dat dit onze laatste ledenvergadering is waarop we de heer Beetsma in functie in ons midden hebben.

Hij wenst hem een woord van hartelijke dank te brengen voor alles wat door hem voor de coöperatie is gedaan, welke onder zijn leiding, tot grote bloei gekomen is. Ook de inrichting der fabriek is zeer verbeterd onder zijn leiding en kan deze met de beste inrichting concurreren. Met de wens, dat het de heer Beetsma in zijn nieuwe werkring wel moge gaan, eindigt spreker.

De heer Beetsma dankt voor de goede samenwerking met leden en bestuur, wijst de leden op hun verplichtingen omtrent de coöperatie en eindigt met ook zijn beste wensen voor de inrichting die hij gaat verlaten uit te spreken. Hierna sluiting door de voorzitter.

De Graafschap Bode 1920-11- 30

Verslag vergadering De Oude IJssel

DOETINCHEM. Vrijdag 26 November vergaderde de leden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*De Oude IJssel*” te Doetinchem ten huize van de heer Meilink. De opkomt der leden was vrij goed te noemen, circa 120 personen waren ter vergadering aanwezig of vertegen-

woordigd. De notulen van de vorige bijeenkomst werden onveranderd goedgekeurd; een drietal nieuwe leden werden aangenomen. Bij punt 3 van de agenda: verkiezing van 3 bestuursleden en 3 Commissarissen werden alle aftredende herkozen, n.l. de heren H. B. 7 Berendsen, J. Berendsen en W. Brunsfeld als leden van het bestuur; de heren Joh. Bruggink, R. Bolt en G. Jansen als commissarissen. In de commissie voor het nazien der jaarrekening werden benoemd de heren Hengeveld, W. Keltner en S. B. Siebelink.

Uitvoerig besprak daarna de directeur, de heer Gorter, de verschillende regeringsmaatregelen, inzake de melkvoorziening en de uitvoer der producten.

De boterexport is thans vrij, geen uitvoerheffingen worden meer gevraagd.

Het bestuur heeft het lidmaatschap van de boterverkoopvereniging „Gelderland.-Overijssel” opgezegd; vanaf 1 Januari 1921 zal de vereniging rechtstreeks de producten bij de consument plaatsen. Noodzakelijk is het daarom, dat inzake melken, melkbehandeling melklevering enz. de leden de grondstof, dat is de melk zo zorgvuldig mogelijk behandelen. Prima waar toch zal steeds een goede aftrek vinden; de producten moeten in de beste toestand op de wereldmarkt verschijnen.

Beleefd verzocht spr. aller medewerking; slechts uit goed behandelde grondstoffen zijn eerste klasde producten te bereiden.

In vergelijking met overeenkomstige tijden in het vorig jaar, is de boterproductie aan de fabriek thans aanmerkelijk hoger. Per week wordt nu 400 K.G. meer geproduceerd.

Vervolgens bedankte spr. de leden nog voor de grote eer en het vertrouwen in hem gesteld, door de benoeming tot directeur uit ongeveer 100 sollicitanten. Doetinchem is zijn eerste als standplaats als beheerder ener Coöperatieve Zuivelfabriek; spr. hoopte nog vele jaren en genoeglijke wijze met allen samen te werken in het belang der vereniging.

De Graafschap Bode 1922-03-17

Verslag CZ. Oude IJssel – gegevens 1921

DOETINCHEM. - De coöp. Zuivelfabriek „De Oude-IJssel” hield Woensdag haar 30ste algemeene vergadering.

De hoofdschotel der agenda was punt 3 jaarverslag en 4 rapport der financiële commissie.

Om met het laatste te beginnen, dit luide onverdeeld gunstig.

Uit het jaarverslag delen we mee, dat ontvangen werd **1.727.452 K.G.** melk, dit is 23.364 K.G. meer dan in 1920.

Voor die melk werd betaald netto f 192.490,74 dat is gemiddeld **f 11,14** per 100 K.G. De onkosten hebben bedragen **f 2,76** per 100 K.G.

In 1921 werd geproduceerd 37.270 K.G. boter, bijgekocht werd 9850 K.G.

Aan de leveranciers werd 7809½ K.G. boter verkocht; aan anderen 39.459½ K.G.

Voor de boter werd ontvangen f 138.040,62, gemiddeld **f 2,92** per K.G.

Het aantal leden bedraagt 257 met 708 opgegeven koeien, terwijl de melk van 36 losse leveranciers met 80 koeien ook verwerkt wordt.

Besloten werd entreegeld te heffen van hen welke zich als lid aan de vereniging willen verbinden. Voor 't eerst bepaald op f 2.- per koe.

Enige melkgereedschappen werden onder de aanwezige leden verloor,

De vergadering had een zeer gezellig verloop.

1923

De Graafschap Bode 1923-08-21

Gepasteuriseerde melk.

Een nieuwe installatie aan onze boterfabriek.

DOETINCHEM. - „Die melk van de boterfabriek is toch leng niet zoo goed als van de boer” – aldus een kennis, met wien we zo over 't een en ander boomden, waarbij 't gesprek op het huishoudelijke onderwerp „melk” was gekomen.

- „Hoezo?” informeerden we verwonderd.

- „Nou, daar heb je al de smaak, die is helemaal anders”

- „Dat komt van 't pasteuriseren, dat ze aan de boterfabriek doen. Dit maakt, dat de melk min of meer een kooksmaak krijgt” weerlegden we (een krantenmens moet ook alles weten).

Maar onze kennis was nog niet uit het veld geslagen. - „En hoe komt het dan, dat er geen room opkomt? Er is toch vast mee geknoeid. Laat maar eens melk van de boer een paar uur staan en melk van de fabriek geen klein verschil hoor!”

- „Dat is oo, maar dat komt ook van 't pasteuriseren. De boer pasteuriseert niet, en heeft daar dus geen last van.”

Onze kennis keek ons een tikje ongelovig aan. Maar hij had nog een sterke troef in handen.

- „Als dat zo is, en de fabriek de melk niet afroomt, hoe kunnen ze dan ook boter verkopen?”

- „Dat is nog al eenvoudig. Een deel van de melk wordt zo verkocht en een ander deel afgeroomd. De ondermelk, die daarvan komt, gaat naar de boeren terug.”

Enfin, onze kennis zei maar niets meer hierover, en we spraken over wat anders.

Tot voor korten tijd werd alle consumptiemelk aan de boterfabriek hier gepasteuriseerd volgens de z.g. „Deensche” methode. Daarbij wordt de melk, terwijl ze tegen een hete ketelwand geslingerd wordt een ogenblik verhit bij ongeveer 83⁰ C. Aan dit systeem zijn de nadelen verbonden, welke uit het boven aangehaald gesprek blijken.

Toch is dit altijd nog beter dan niet-pasteuriseren en bij gebrek aan iets beters heeft men de bezwaren op de koop toe te nemen.

Thans heeft de Coup. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” een nieuwe installatie in bedrijf gesteld, welke op een geheel ander systeem berust, en de bezwaren van de „Deensche” methode van pasteuriseren wegneemt. We werden door de vriendelijkheid van de Directeur, de heer Gorter, in de gelegenheid gesteld deze installatie in bedrijf te zien.

Bij deze methode wordt de melk een half uur lang op 62-63⁰ C. gepasteuriseerd.

De voordelen van deze nieuwe werkwijze zijn, dat de melk langer goed blijft, dat ze minder „kooksmaak” heeft, en dat de oproming niet of weinig benadeeld wordt.

En dan is er nog iets. Wordt de melk, die volgens de „Deensche” methode gepasteuriseerd werd „zuur” (met gekookte melk is het zelfde 't geval), dan is ze in de regel tevens „goor” en kan zelfs min of meer gevaarlijk in 't gebruik zijn, vooral voor jonge kinderen. Voor 't gebruik van dergelijke melk dient gewaarschuwd te worden.

De melk, gepasteuriseerd volgens de nieuwe methode, is, wanneer ze zuur wordt, niet gevaarlijk in 't gebruik.

De smaak van deze melk mag in 't begin wat vreemd zijn, al spoedig went men er aan, en veel mensen hebben ze op de duur om de smaak liever dan de hooggepasteuriseerde.

Het pasteuriseren van de melk aan de boterfabriek gebeurt hier thans met een toestel, dat het eerste is, 't welk in ons land geplaatst werd.

Het toestel bestaat uit 6 afdelingen, en werkt geheel automatisch, zodat deze afdelingen automatisch na elkaar gevuld worden. Is de melk een half uur in een afdeling geweest, dan opent zich automatisch een kraan, om ze te laten afvloeien. Het warm houden geschiedt door water, dat door stoom op temperatuur wordt gehouden. Na het pasteuriseren wordt de melk tot 40° C. (4° C) afgekoeld (zodat een klein deel zelfs op de koeler bevriest) en vervolgens ijskoud bewaard, tot ze wordt afgeleverd.

We geloven, dat de nieuwe installatie een belangrijke verbetering betekent, en voorzien, dat de zo voortvarende directeur hiermee een groot succes zal hebben.

De Graafschap Bode 1923-11-16

Verslag jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Op 14 Nov. j.l. heeft de 33e alg. ledenvergadering van de Coöp. Zuivelfabr. „De Oude IJssel” alhier plaats gehad in de zaal van de heer Meilink. Aanwezig waren 172 leden.

De notulen der vorige vergadering werden voorgelezen en onveranderd vastgesteld. Uit de mededelingen van de directeur bleek, dat de melkaanvoer belangrijk groter was dan 't vorige jaar. Over de 1^e 10 maanden van dit jaar bedroeg de aanvoer pl.m. 2.116.000 K.G., dit is meer, dan de fabriek tijdens haar bestaan in een geheel boekjaar had ontvangen, terwijl de boterproductie 14.000 K.G. meer bedroeg dan over 't zelfde tijdperk van 't vorige jaar. Bij de gemiddelde uitbetalingen over de 1^e 10 maanden, vergeleken bij 't vorige jaar, bleek 't verschil zeer gering.

In de fabriek werd dezen zomer een nieuwe methode toegepast op de consumptiemelk (dauerpasteurisatie), hetgeen een belangrijke verbetering blijkt te zijn. Zowel de consumenten als de Vereniging zijn hiermee gebaat.

Melkcursus. In 't voorjaar hadden 23 leerlingen deelgenomen aan 't melkexamen, welke allen zijn geslaagd met gemiddeld 172 punten. Een nieuwe cursus is wederom geopend met 16 leerlingen, die eerst 't volgende jaar examen kunnen doen.

De uitslag der aanbesteding van de melkritten werd voorgelezen, waaruit bleek, dat de ritten per dag 10 cts. goedkoper waren, terwijl er één rit bijin is gebracht.

De gemiddelde opbrengst der spoeling bedroeg f3,19 per 100 L., tegen f3,20 't vorige jaar. Hierna werd mond- en klauwzeer een punt van bespreking. Breedvoerig werd door de directeur uiteen gezet, wat voor maatregelen men in dezen kon en moest nemen, om de zo gevrees-

de ziekte tegen te gaan. Uit de verdere mededelingen bleken de gevallen niet sporadisch, daar in de afgelopen week aan 490 boerderijen in Nederland mond- en klauwzeer was uitgebroken.

Nieuwe leden. Er werden 17 nieuwe leden aangenomen, 2 overschrijvingen hadden plaats en 4 traden uit wegens opheffing boerderij en vertrek, zodat 't ledental gestegen is tot 282, terwijl van 18 losse leveranciers melk wordt ontvangen.

Wijziging huish. reg. Zoals voorgesteld aangenomen.

Verkiezingen. De aftredende bestuurs- en commissieleden werden allen met grote meerderheid herkozen, terwijl in de vac. J. Berendsen de heer S. Siebelink gekozen werd.

Rondvraag. Bij de rondvraag deelde de directeur nog mee, dat er bij de Zuivelconsulent plannen bestonden, stalwedstrijden te houden, waaraan zowel de kleinste als de grootste veehouders deel kunnen nemen. Hier wordt echter later op terug gekomen.

Tot leden der commissie voor het nazien der jaarrekening werden aangewezen de heren: B. Ebbers, J. Meurs en J. Steentjes.

Het entreegeld nieuwe leden bleef bepaald op f 1- per koe.

In behandeling kwam verder een voorstel om bestuur en commissarissen procentiegeld te verstrekken voor tijdverlies. 't Voorstel werd aangenomen en het procentiegeld bepaald op f 1,50 per vergadering voor de gewone leden en f 3.- voor de secretaris.

De Graafschap Bode 1924-02-22

Bezoek Zuivelfabriek „De Oude IJssel” ver. v. Ass. directeuren

J.1- Donderdag werd door de *Bond v. Ass. Directeuren van Coöp. Zuivelfabrieken* een bezoek gebracht aan de Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”, alhier. Deze moderne fabriek werd door de leden bezichtigd, waarbij vooral de nieuwe wijze van het pasteuriseren van de consumptiemelk bijzonder de aandacht trok. De bezoekers spraken daarbij met lof, over de Conditie, waarin deze fabriek, zowel in- als uitwendig verkeert, waarvoor de Directeur dezer inrichting **de Heer Gorter** alle eer toekomt.

Hierna werd de vergadering voortgezet, waarbij door de Assistent der Inrichting, de Heer ter Beest een uiteenzetting werd gegeven over de werkwijze, en in hoofdzaak over de z.g. Dauerpasteurisatie.

Uit een en ander bleek dat de melk na deze bewerking te hebben ondergaan, praktisch kiemvrij is, hetgeen bleek uit de verslagen van de onderzoekingen gedaan door de heren de Kruijf, Dir. der Warenwet te Zutphen, en A. Hylkema, Rijkszuivelconsulent voor Geld.-Ov. aldaar.

Hierna. volgde een inleiding door den Kringleider, de heer Vreeman. Ass.-Dir. Coöp. Zuivelfabriek te Borculo, over het onderwerp: „Het karnen en bewerken van de boter”. Na afloop van deze inleiding werden door verschillende leden nog enkele vragen gesteld, welke door de inleider naar genoegen werden beantwoord. Hierna werden nog enige huishoudelijke zaken geregeld, waarna de vergadering. met een woord van dank voor de trouwe opkomst werd gesloten.

De Bond v Ass.-Dir. kan hiermede op een alleszins geslaagden dag terugzien.

Een bezoek aan de moderne, belangrijk uitgebreide Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem

De expeditie-karavaan van de Zuivelfabriek "De Oude IJssel", die elke morgen gereed staat om de verse producten der fabriek bij duizenden klanten te brengen

Hoe een zuiver melkproduct van hoge kwaliteit verkregen wordt – Over boter- en kaasbereiding. – Een uitnodiging aan alle huisvrouwen.

Dit verhaal, met de bijbehorende plaatjes, wordt een lofzang op de koe

Wat is een koe?

De meest productieve en belangrijkste diersoort van heel onzen veestapel! Eerlijk gezegd: wat zou er van onze menselijke samenleving overblijven, wanneer de koe daaruit, mitsgaders haar producten, als boter, zoetemelkse en konijnen kaas, melk en karnemelk, karnemelkse pap en melksuikers, kippenvoer en biefstuk, runderlapjes, rookvlees en haasjes – wanneer dit alles verdwijnen zou?

De koe is een steunpilaar van onze samenleving.

Haar ter ere zijn boter- en melkfabrieken gesticht, riepen onze Staten-Generaal zelfs een Crisis-zuivelwet in het leven, enz. Dat menig veehouder zijn koebeesten met meer zorgen omringt dan zijn vrouw, is bekend genoeg.

Dat voor dit nuttige dier in onze samenleving echter ook abattoirs zijn opgericht, gaan we hier, als zijnde een ondankbare daad, stilzwijgend voorbij.....

We waren dezer dagen in de gelegenheid de Doetinchemsche zuivelfabriek te bezichtigen. In zo'n hyper-moderne boter-, kaas- en melkfabriek blijkt pas, welk een samengesteld en ingenieus product melk is, het kostbare levenssap, dat de koe ons dagelijks schenkt.

Daar ontdekten we evenwel, dat lang niet alle koemelk zo voortreffelijk van kwaliteit is als de melk van de boterfabriek. En het dient gezegd te worden: de koe treft hier weinig of geen

schuld.

Vroeger, toen de melkvoorziening nog niet onder ambtelijke controle stond, leverde de melkboer vaak „gewassen” melk af. Dat was een overdreven zindelijkheid, die de huisvrouw geenszins op prijs stelde en die dan ook tegenwoordig gelukkig nog slechts sporadisch geconstateerd wordt.

Niettemin is er nog een enorm verschil tussen de gezonde, voedingrijke melk van een modern ingerichte fabriek en vele andere melk.

Er zijn koeien, die magere melk produceren.

Er zijn zieke koeien, die ongezonde melk voortbrengen.

Er zijn tuberculeuze koeien, die besmette melk in baby's melkflesje zouden kunnen brengen...

Er zijn onrein behandelde koelen, in wier goede melk minder smakelijke en ongezonde stoffen terecht komen.

Doch al die ongerechtigheden, die aanwezig kunnen zijn in de onschuldig lijkende witte volksdrank, worden door de modern ingerichte zuivelfabriek verwijderd. Dáár beschikt men over de ingenieuze, kostbare instrumenten en machines, die de melk desinfecteren, pasteuriseren, controleren op kwaliteit, vetgehalte, enz.!

Hoe dat precies gebeurt, zullen we hier niet uitvoerig uiteenzetten. Daarvoor ga men zelf het interessante zuivelbedrijf bezichtigen! De directie van de zuivelfabriek „*De Oude IJssel*” nodigt iedereen tot een bezoek uit!

Met een enkel woord zullen we hier slechts een ruwe schets geven van deze hypermoderne zuivelfabriek. De foto's dienen ter verduidelijking.

Allereerst iets over de consumptiemelk, afkomstig van deze fabriek.

Die komt, om te beginnen, uit reine stallen en van een gezonde, tuberculose-vrije veestapel!

Deze belangrijke factor is een bespreking op zichzelf waard.

De veestapel, waarvan de Doetinchemse zuivelfabriek haar melk ontvangt, staat onder voortdurend toezicht van veeartsen. De veestapel van elke boer, die melk aan de fabriek levert, staat op grote kaarten genoteerd. Daarop vonden we vermeld: de naam van elke koe, of het dier gezond was, hoe de stalreinheid was, enz. Wordt een koe als melkgeefster ondeugdelijk - b.v. doordat ze duidelijke tekenen van tuberculose vertoont - dan wordt dat door de controlerende veearts terstond gemeld; het dier wordt uitgesloten van de melkleverantie!

En op zijn kaart bij de boterfabriek krijgt zo'n koe een „slechte aantekening”, waardoor geen melkleverancier het beest nog kopen wil.

Een speciaal daarvoor ingericht laboratorium aan de fabriek onderzoekt gedurig het vetgehalte en de kwaliteit van de melk van *elke* leverancier. Ongunstige veranderingen in de melk worden dus terstond geconstateerd; de veearts stelt dan bij de betrokken melkleverancier een onderzoek in, om het euvel te verhelpen en weer prima, vette melk te verkrijgen.

En die voortdurend gecontroleerde en gezonde melk komt elke morgen aan de fabriek, om tot boter, kaas, consumptie-melk en diverse nevenproducten verwerkt te worden.

„Drink geen rauwe, ongekookte melk”, waarschuwt de gezondheidsdienst voortdurend. Want daaruit komen vele ziekten voort.

Wie echter de gepasteuriseerde melk van de Doetinchemsche zuivelfabriek gebruikt, behoeft voor verborgen melkgebreken geen vrees te hebben.

Deze melk toch is voor-verhit en wordt daarna antiseptisch en sterk afgekoeld bewaard. Daardoor heeft ze de goede eigenschappen van gekookte melk: ze is vrij van ziektekiemen of verkeerde bacteriën, doch heeft de roomachtige, frissche smaak van rauwe melk behouden. Het is veredelde melk geworden. Los of in flessen – flessenmelk is duurzamer, blijft langer goed, mits afgesloten en koel bewaard - wordt ze dagelijks bij duizenden klanten van de fabriek bezorgd.

Het grootste deel van de melk wordt voorts tot boter verwerkt.

In snel-draaiende centrifuges worden de room en de ondermelk van elkaar gescheiden.

De ondermelk ontvangt de boer terug als veevoedsel.

De room wordt eerst sterk verwarmd, gesteriliseerd, weer afgekoeld en vervolgens in grote, luchtledige tanks gezogen, waarin ze 24 uur blijft staan om te verzuren. Hiervoor wordt eigen gekweekt, zuiver en steriel melkzuur aan de room toegevoegd.

Deze verzuurde room komt in de grote karns terecht, waaruit na enigen tijd de vette klonten boter en de „karnemelk” te voorschijn komen. In de karn wordt de boter voorts nog gekneet en gezouten, waarbij de boterbereider er zorg voor draagt, dat slechts een uiterst gering en onvermijdelijk waterpercentage in de boter achterblijft.

De boter wordt daarna automatisch in de bekende kleine pakjes verpakt of in vaten gedaan.

Een deel van de gepasteuriseerde room wordt niet tot boter verwerkt, doch in flesjes verkrijgbaar gesteld. In koffie met slagroom, room-ijs, room-puddingen en tal van andere hoog-fijne producten vindt ze haar bestemming.

Een zeer gewild product van de zuivelfabriek is ook de karnemelksche pap in flessen. Deze lekkere, smeùige pap is het „*geheim van de kok*” van de boterfabriek; nadat ze gekookt is en al in de flessen staat, wordt ze in een speciale inrichting nog even onder hoge temperatuur en hoge druk gebracht, waarna ze lang goed blijft.

En kent U de kaas van onze eigen Doetinchemse zuivelfabriek Het beste van de koe komt in deze kaas terecht, die mals en jong of oud en belegen steeds voorhanden is.

Kaas wordt bereid uit volle melk, die men laat stremmen. Dit stremsel - de „wongel” - wordt verwarmd, gedoekt, in een kaasvat gedaan, geperst, gepekeld en gerijpt.....altemaal technische bewerkingen, die men zelf zien moet om er een klare voorstelling van te hebben.

Tenslotte noemen we nog de yoghurt, zo gezond en zo verfrissend in 't warme jaargetijde en de chocrème (chocolade en room, verwerkt tot een delicatessie op de boterham) als belangrijke neven-producten.

Dat alles komt van de koe. Doch niet zóó maar, in ongezuiverde en minder prima toestand, doch na veredeld te zijn in de vele vernuftige en kostbare installaties, waarover de hoog ontwikkelde zuivelindustrie – en in het bijzonder de Doetinchemse zuivelfabriek tegenwoordig beschikt.

Het is zeer de moeite waard, deze interessante industrie in volle werking te zien. De grote scheepsketels, de koelmachine, stoommachine, koel- en stoominstallaties, centrifuges, pasteuriseerinrichtingen, karnen, kneedmachines, papkokerij, kaasmakerij, scheikundige contróle, enz. enz. vormen wel een zeer interessant verlengstuk van de koe, die slechts de ruwe grondstof, de ongezuiverde melk levert.

De Doetinchemse zuivelfabriek is onlangs belangrijk verbouwd en uitgebreid. Directeur en bestuur der fabriek hebben nu het plan opgevat, om hun moderne en leerzame inrichting voor het publiek ter bezichtiging open te stellen. Men zie daarvoor de nadere aankondigingen per advertentie in ons blad.

Dit plan zal ongetwijfeld door iedereen – in de eerste plaats wel door de huisvrouwen - ten zeerste gewaardeerd worden.

Wij hebben daarom gemeend deze voorgenomen propaganda voor onze mooie zuivelindustrie te moeten steunen met dit artikel en de bijgaande illustraties.

Mogen velen aan de vriendelijke invitatie van onze zuivelfabriek om het bedrijf van nabij te bezichtigen, gehoor geven!

Verslag verg. Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”

Bovenvermelde vereniging hield Vrijdagavond ten huize van de heer Meilink, haar 36ste Algemene Ledenvergadering.

Over de opkomst viel niet te klagen, in tegenstelling met andere vergaderingen, waar deze dikwijls te wensen overlaat. Toen de voorzitter, de heer **H. B. Berendsen**, de vergadering opende, was de ruime en voor dergelijke vergaderingen zeer geschikte zaal geheel bezet.

De vereniging mag zich in een bloeiende toestand verheugen, getuige de mededelingen van de Directeur. Het blijkt, dat 1921 op zuivelgebied geen ongunstig jaar is geweest voor de landbouw. Door de buitengewone grasgroei was de kwantiteit aangevoerde melk aanmerkelijk hoger dan in 1923, niettegenstaande het mond- en klauwzeer tijdelijk zeer schadelijk op deze factor gewerkt heeft. De gemiddelde opbrengst overtrof die van 1923.³

Ook de exploitatiekosten waren over het geheel wat minder. Enkele veranderingen hadden in het personeel plaats, deels door vertrek en deels door uitbreiding. Allen hadden tot genoegen van Directie en Bestuur hun plaatsen ingenomen en het pleit voor de dagelijkse opleiding⁴ der Directie, dat bij sollicitatie naar hoge of gelijke betrekkingen het personeel altijd een goede kans maakt.

Het ledental steeg van 285 tot 300, welke de melk van 800 koeien aan de fabriek leverden. Van 18 leveranciers wordt de melk van hun koeien afzonderlijk op vetgehalte gecontroleerd; deze betalen daarvoor 70 cts, per koe.

Ook is in de loop van 1924 een nieuwe controle-vereniging in het rayon der fabriek opgericht. De koeien die leden worden om de 14 dagen gecontroleerd; deze vereniging heeft een eigen monsternemer.

De lezers zien dus, dat ook door Directie en Bestuur alles verricht wordt, wat in het belang van een goede kwaliteit van het te verwerken product mogelijk is, wat ten slotte en de leden en het publiek ten goede komt.

Ingekomen was een schrijven van de commissie voor het nazien der jaarrekening - bestaande uit de heren F. J. Hammink, Bern. Verhey en H. J. Westerveld -, voorstellende tot goedkeuring der rekening. En een bericht van de heer Polderman, accountant der vereniging, met advies, de balans plus winst- en verliesrekening vast te stellen met een voordelig saldo van *f* 1065,95, welk saldo overgebracht is en gestort in het reservefonds, dat door deze storting thans *f* 186,68⁵ bedraagt.

Na verloting van enkele voorwerpen, welke in het melk- en zuivelbedrijf te pas komen, werd het laatste punt de „rondvraag” aan de orde gesteld.

Na beantwoording van een tweetal vragen van huishoudelijke aard, sloot de voorzitter de vergadering, die ditmaal, voor zover we ons herinneren kunnen, voor het eerst werd bijgewoond door een vrouwelijk lid.

Dezen zomer zal vanwege de Zuivelfabriek weer een melkcursus gehouden worden. Enkele deelnemers(sters) kunnen nog geplaatst worden. Inlichtingen hierover verstrekt de heer Gorter, Dir. der Zuivelfabriek. Ieder belanghebbende doe dus zijn voordeel met deze mededeling, waar voor het landbouwbedrijf de kunst van goed melken een factor van grote betekenis is.

3 Uit jaarverslag FNZ blijkt dat 'Doetinchem' in 1923 2.347.388 KG. melk ontving (ZHN.)

4 ?...Misschien *degelijke* opleiding.....(ZHN.)

Berichten uit de Graafschap.

Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Het is steeds een verblijdend verschijnsel, wanneer bestaande zaken tot uitbreiding over moeten gaan. Of dit nu particulieren, verenigingen of coöperaties betreft, doet niets ter zake. 't Geeft uiting aan een zeker plaatselijk welvaren. Het is een bewijs van groei-kracht, wanneer de uitbreiding een goede basis heeft.

In deze omstandigheid verkeert de coöperatie, hierboven genoemd. Zoals reeds lange tijd gebleken is, doet de vereniging alles voor de bereiding van goede zuivelproducten en spaart zij moeite noch kosten om een 1e klasse product af te leveren. Zo is dan op de voor enkele dagen gehouden ledenvergadering besloten tot een belangrijke uitbreiding en werd het Bestuur daarvoor krediet tot f 10.000 verstrekt.

In de eerste plaats zal een nieuwe koelkamer voor de consumptiemelk ingericht worden, waarbij gestreefd wordt naar de grootst mogelijke hygiënische eisen. Bovendien is belangrijke uitbreiding nodig voor het bereiden van verschillende bijproducten, welke onder de energieke leiding van de directeur, de heer Gorter, steeds groter omvang aanneemt. Het besluit werd met algemene stemmen genomen, waaruit blijkt, dat Bestuur en Commissarissen het vertrouwen der leden hebben.

Plannen voor deze uitbreiding werden bereids ontworpen door verschillende bouwkundigen, welke ter beoordeling der bouwcommissie uit de *Geld. Ov. Zuivelbond* (GOZ.) werden gesteld. Met de uitvoering van het werk is belast de heer A. A. J. Willemse. alhier. Moge het op den duur blijken, dat deze verbouwing en uitbreiding de vereniging zeer ten goede komt. Onze zuivelfabriek is een inrichting van groot plaatselijk belang, zowel voor het platteland als voor de kom der gemeente.

Verslag verg. Coöp. St.-zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Gisterenavond hield ten huize van de heer Meilink de Coöperatieve Stoom-Zuivelfabriek „De Oude IJssel”, haar 39e Algemene Ledenvergadering. De vergadering was buitengewoon goed bezocht.

Het feit, dat deze vergadering op straffe van boete moest worden bezocht en de omstandigheid, dat het op een na laatste agendapunt luidde. „Verloting van melkgereedschappen” hebben hiertoe ongetwijfeld krachtig medegewerkt.

Het hoofdpunt der agenda was ditmaal wel het jaarverslag, dat na de gebruikelijke plichtplegingen welke bij dergelijke vergaderingen als voorgerecht aangeboden worden, door de Directeur uitgebracht werd. Het ledental steeg in het afgelopen boekjaar met 21 en bedraagt thans 321.

Een belangrijke stijging in het aantal geleverde K.G. melk mocht geconstateerd worden n.l. 11% in 1925, zodat sedert 1920 de aanvoer verdubbeld is. Ook het vetgehalte was in 1925 iets hoger dan in 1924 n.l. 3,23 % tegen 3,19 in 1924.

De onkosten waren 12 cts. per 100 K.G. lager in het verlopen boekjaar. Het zou ons te ver voeren al de cijfers te noemen welke de Directeur den leden mededeelde. Het blijkt dat het dagelijks beheer bij den heer Gorter in goede handen is. Zijn onvermoeide werkkraft heeft het bedrijf op hoog peil gebracht. Iets wat èn door Bestuur èn door de Leden zeer gewaardeerd wordt. De Directeur wees er in zijn slotwoord op, dat de leden dankbaar gestemd mogen zijn voor vele voorrechten, welke andere Coöperaties door ziekte in de veestapel moesten missen en waarvoor „*De Oude IJssel*” gespaard bleef.

Nog werd gewezen op de gelegenheid tot het volgen van den melkcursus, waarvoor tot heden nog geen voldoende deelname is.

De voorzitter deelde mee dat, op voorstel der Directie, een vrijwillige contróle op het bepalen van het vetgehalte ingesteld zal worden. Bestuur en Commissarissen werden gemachtigd een 24-tal personen uit de leden aan te wijzen welke zich hiermee bij toerbeurt zullen belasten.

In de vacature Seesink, afgetreden als Commissaris wegens vertrek naar elders, werd na twee vrije stemmingen en een herstemming gekozen, de heer W. Waggelink. Deze, ter vergadering aanwezig zijnde, verklaarde zijn benoeming te aanvaarden, zodat het Bestuur en de Raad van Commissarissen weer voltallig is.

Na afloop der verloting sloot de voorzitter H. B. Berendsen de reeds vrij sterk verlopen vergadering; daar voor het laatste punt, de rondvraag niemand het woord begeerde.

De Graafschap Bode 1926-11-19

Verslag verg. Coöp. Stoomzuivelfabr. „*De Oude IJssel*”.

DOETINCHEM. Woensdagavond hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*De Oude IJssel*” haar 40ste Al. emcer. e Ledenvergadering. Toen de Voorzitter, de heer *H. B. Berendsen* te ongeveer zes uur deze vergadering opende, was de zaal van de heer Starink geheel gevuld. De gewone formaliteiten voor iedere dergelijke vergadering waren spoedig gepasseerd en een tweetal stembureaus aangewezen tot onderzoek van de stemming welke bij het binnenkomen en tekenen der presentielijst reeds plaats gevonden had.

Door de vergadering werden 21 nieuwe leden tot de vereniging toegelaten, terwijl een 8-tal overschrijvingen plaats hadden en een drietal uittraden wegens vertrek.

De Directeur de heer Gorter deelde mee, dat de melkaanvoer dit jaar buitengewoon groot is geweest, dank zij de gunstige factoren onder welke de graslanden konden geëxploiteerd worden. De aanvoer was over de eerste 10 maanden rond 450.000 KG. groter dan verleden jaar.

Dit geeft voor de leden een aardige compensatie, daar de boterprijzen vrij wat lager zijn geweest. Verder wijst spr. op de melkcursussen; deze zijn een groot belang voor de vereniging en kunnen medewerken om de producten aan „*de Oude IJssel*” aangevoerd en verwerkt, op

peil te houden, ja zelfs nog te verbeteren. Nader wordt de leden omtrent deze zaak nog een circulaire gezonden.

Pensioenverzekering Personeel.

Aan de orde komt nu punt 4 der agenda, Pensioenverzekering voor personeel en hun vrouwen. De Voorzitter licht deze zaak toe en wijst er op dat bij verschillende fabrieken deze zaak reeds haar beslag had. Bestuur en Commissarissen stellen voor dit coöperatief te doen en dit te bepalen op *f*6.- per week voor de geëmployeerden en op *f*4.- voor hun weduwen, waarvan $\frac{2}{3}$ door de fabriek en $\frac{1}{3}$ door de verzekerden te betalen. De totale uitgaaf per jaar werd dan voor de vereniging *f*935.-.

Gedurende de toelichting van den Voorz. wordt de vergadering steeds woeliger en komt daarvan volgens onze bescheiden mening niet veel terecht. Het was dan ook heus geen wonder, dat de heer v.d. Linde, oud-gemeenteambtenaar, een applausje verwierf op zijn vraag aan Bestuur en Commissarissen, „kunt U al onze mensen niet verzekeren?”

De heer Vervelde dacht daar anders over en vindt dit bedrag te klein. Hij maakt daar echter geen voorstel van. Weer anderen zeggen als Bestuur en Commissarissen vergaderen, krijgen zij een gulden en wij nog geen sigaar. (Beide collega's ontvangen van deze vergadering evenveel als de leden. Red.) Tot stemming overgegaan bleek, dat het voorstel van Bestuur en Commissarissen verworpen was. Vóór 't voorstel waren uitgebracht 108 tegen 255, terwijl er 63 blanco stemden.

Verder stelde Best. en Comm. voor de Wed. Voltman een wekelijkse toelage te verstrekken à *f*4.- onder bepaalde voorwaarden, met welk voorstel de vergadering zich verenigde. Deze uitgaaf komt geheel ten laste der vereniging.

De aanbesteding der spoeling had een vlot verloop; de 19 percelen brengen per 100 Liter *f*2,79 à *f*2,50 op, een ongunstig prijsverschil voor de fabriek bij verleden jaar van ongeveer een halve gulden per 100 liter. De stembureaus, welke inmiddels haar werkzaamheden beëindigd hadden, deelden mee, dat de aftredende bestuursleden de heren H. B. Berendsen, S. B. Siebelink en W. H. Brunsveld herkozen waren met resp. 400, 370 en 359 stemmen; de aftredende commissarissen Bruggink, Bod en Hammink verwierven 388, 386 en 377. stemmen. Ook deze zijn dus herkozen.

Allen verklaarden hun herbenoeming aan te nemen.

Bij de rondvraag stelt de heer v. d. Linde voor het personeel bij benoeming te laten keuren en een ziekte-verzekering te sluiten.

De Secr. wijst nog even op de consequenties voor de leden inzake het verwerpen van het voorstel voor pensioenverzekering. Deze verwerping zal duur blijken te zijn. Het Bestuur gaat in deze nu echter vrij uit. Een der leden wenst de vergaderingen wat later te doen aanvangen. In al deze zaken behoudens nog enkele van meer internen aard zegt de Voorzitter overweging toe en sluit hierna de vergadering.

1927

De Graafschap Bode 1927-02-22

Verslag met gegevens Stierhouder en Controlever.

DOETINCHEM. – Dinsdagavond hield de Controlevereniging hirc jaarver;:Ldering. Uit het verslag van tien „c,-rc:aris, de heer Gorter, bleek dat de vcrc.nit;mt; in haar vierde levensjaar goeie vorderingen gc-naakt had. Enkele leden konden reeds een merk-bare c•n,,r• uitgang bij hunne melkkoeien constateern. (lukkió zijn de meeste leden der vereen. tcirn: lid van de stierhouderij Doetinche:n en Om4trekcn, welke na afloop dezer vergadering ook hal-(, ha?f-jaarlijksc'he zou houden. We komen daa-• narl,r op terug. Een enkel nieuw lid -werd nog toe-„,laten. Bij verdere uitbreiding zal de controlc•:Ir het werk niet geheel af kunnen. Ook deze werkt tot volle tevredenheid van bestuur en leden. Ook finantieel zijn de uitkomsten goc-l. De rekening door den penningmeester. 1•'. J. Hammink• a::ngcboden, wees in ontvangst en uitgaaf een aan van f 46q.~o met een voordeelig saldo à f 86.7(')

(.

Ingekomen was een schrijven van het nestuur der afd. Doetinchem der G. O. 'M. v. Landbouw, waarin deze verzoekt medewerking tot het vcrt:rtJgen van een Centralen fokvecdag vooi de lren van Doetinchem. Eene vergadering zal geitou• den worden ter bespreking dezer plannen op Dinsdag 22 Febr. voorm, half elf in hotel iC1nk: .Op voorstel van het bestuur werd de gevraagde medewerking erkend, waarna sluiting der %cr;a~ering volgde.

- Ook ae Stierhouderij htrcbo%cn reed, ;;cncmd hield hare ledenvergadering onder leiding van haren voorzitter H. B. Berend' en dien a~ o~t+t in café Dtmendaal. Deze vereeniging was door aankoop eigenaresse geworden van de stambockstier Arthur, ingeschreven onder no. óqo in liet Reg, vroor jongvee der Fokvcreentging Steenderen.

, Fokker van den stier is de heer ('s. Ireukink te Bronkhorst.

Wij gelooven dat wat de ntelkproaucten betreft 1 ae vereettiging een goede koop gesloten heeft, : gezien de afstamming. Teneinde cenig overzicht

niervan te verkrijgen geven wij de volgende cijf:•rs: De moeder v, d. slier gaf in.

Ouderdom K.G. melk pct. vet gemolken

1921 3 jaar 3428 ;,gr 281 (lagen

' 1922 4 jaar 4569 3.q: 3.;; dagen

t 1923 5 jaar 5214 4.16 328 dagen

. 1924 6 jaar 435; j.;; 276 (lagen

, 1925 7 jaar 466S 3.96 339 dagen

De groot•ntoeder gaf in:

Ouderdom K.G. melk- pct. tet gemolken

tqt2 2 jaar

' 1913 3 jaar

; 191; 4 jaar

. 191 5 5 jaar

1916 6 jaar 1917 • 7 Jaa+ rqt8 S jaar

Evenco,> gin en je cijfer=, welke de moe:ler= trb de mannelijke lijn vertoonen, uitstekende verwachtingen. En wat de vaderdieren, zelf betreft, namzn als: I'rins, Ilanibal. I:dntond en i3r,ttus behoeven geen aanbeveling.

Hoe de stier aan (ie fjk%cra•achUnoen. wat het exterieur hetr(•[t, zal beantwoorden, moet na-tuurlijk afgeuacht wurcien. Zelf is deze ingeschreven.

met 76.6 punt onder no. _037 S.

Breedvoerig werd ter vergadering liet te bevestigd de geld besproken met gevolg, dat dit voor leden ongewijzigd bleef, f 3.-. Niet leden zullen, willen zij koeien -bij Arthur toegelaten hebben t io moeten betalen, terwijl dit voor Albert bepaald' bleef on f ;.oo.

De. pénnin.-mce,ter) tic lieer J. Heuthore.t jr., heeft>---door dezen aankoop een minder gunstig boekjaar. De rekening over v.J.S sloot in ontcan~g-st en uithaaf met een bedrag van f 1397.03. voordclli;, t.+ldu f 3.;}. De linacueële Commissie adviseert bij monde t alt den lieer Holtslag tot

SOCf1k-CU1 int;.

\cr+lct• tc•c:r+l Lc•lotctt clat ouk deze vcrcnigaig ntr-dc zal werken tot verkrijging van een Centrale (r:k~•cc•rl;+g. Dooi (le vcreniging was een soort, +•ontr~le gehouden omtrent de resultaten verkregen in dc• sticrhouderij. Bij verschillende leden ma,, door cc•nc• Conaat;sic een bezoek ge`araLht, teneinde ou~lc+l+n;; de resultaten te vcraclijM1en, l_:it het versla;; blccs, dat iced- vorderingen in de goede rirht~ltg gemaakt /ijlil. 0111 echter een zuivc>ci+•r o+jrdcll te kunnen %ormen, moeten de af~tammelingen der %cr•chillende stieren en kcccten Li j elkaar gebracht. Dus. naar den Contrillen iui:~c~_d:+y,.

2485	3.78	283	dagen
3570	3.67	308	dagen
4247	3.69	-79	dagen
4713	4.01	309	dagen
30rt)	3.87	365	dagen
4620	3.88	333	dagen
4739	3.89	27g.	dagta..

De Graafschap Bode 1928-02-14

Alg. ledenvergadering Coop. St. Zuivelfabriek.

DOETINCHEM. De vorige week werd deze door 264 personen bezochte vergadering in café Starink gehouden.

Na de gebruikelijke plichtplegingen welke, na een kort openingswoord van den voorz., de heer H. B. Berendsen, iedere vergadering kenmerken, werd punt 3 der agenda in behandeling genomen en het entreegeld voor nieuwe leden wederom bepaald op f i.- per koe.

i Uit het jaarverslag door den Directeur,'

: den lieer Gorter, uitgebracht, nemen N-e het Volgende over. Het ledental is gestegen tot #51 met plan. 1080 koeien, terwijl nog een 17-tal losse leveranciers hunne zuivel aan de Oude Ijssel doen verwerken.

Ontvangen werd in 1927 387660 K.G. melk

, dat is 1361661,: K.G. meer dan in 1926,

- waarvoor betaald werd f 272.8k3.57. Door de leden werd terug ontvangen 56 pct. ondermelk en 10 pct. karnemelk.

Het gemiddeld vetgehalte was in 1927 3.215 pct. en in '26 3.18 pct., eenige stijging dus. In totaal werd 126765 K.G. boter geproduceerd. ceerd. Ook hier was stijging waar te nemen.

~ Vergeleken bij 1926 was dit 13990 K.G.

De totale verkoop van melk, room, yog

1 hurt etc. geeft een cijfer van f 124.543•73s•

- Het afgelopen jaar werd weder een melkcursus gehouden. De lessen werden door 25 leerlingen gevolgd. Dat velen zich nog zullen opgeven voor deze cursussen die zeer in 't belang der veehouders zijn, is de wensch van Bestuur en Directie. Aan onderwijsgevend personeel ontbreekt het niet. Thans zijn een viertal krachten hiervoor beschikbaar. e. ,

Het melkvervoer zal in '28 minder kos

ten dan in 1927. Moest toeA, per dag f 40.29

betaald, wordep; thans be4rgagt dit -f 38.-r, niettegenstaande een nieuwe .:rit- - ingevoegd

werd. Het melkvervoer drukt 'de onkostehrekening met 60 cent per too K.G., terwijl het totale qnkostencijfer f 1.88= per 100 K.G. melk bedraagt. Het voordeelig saldo bedraagt bij een goed onderhoud der gebouwen en flinke afschrijvingen f 86q.38b. Dit bedrag werd bij 't reservefonds gevoegd wat

hierdoor steeg tot f 4659•00•

Enkele machines werden vernieuwd of gewijzigd, waar vergrooting noodzakelijk bleek, o.a. een nieuwe ontijzeringsinstallatie, welke dezer dagen in werking wordt gesteld.

Dat contrffie der koeien wat opbrengst en vetgehalte betreft goed werkt, bleek uit het verslag van den Directeur overduidelijk. Maar de deelname kan en moet veel grooter worden.

Hoe noodzakelijk het is voor een goede en reine melkwinning te zorgen, werd door den

Directeur uiteengezet. Het vereischt weinig kosten en geeft toch groote productverbetering.

Gewezen werd door spreker op het feit dat de keuringsdienst groote voorwaarden stelt aan het product; laat allen medewerken. Het is eigen belang.

De voorzitter deelde vervolgens mede, dat door het Bestuur besloten is een ernstige

bestrijding van de horzelvlieg te ondernemen. Vanwege de Coóperatie zal kosteloos zelf

beschikbaar worden gesteld en de mei dewerking en steun van die' vlereningen ge-

vraagd worden, welke daarvoor in aanmerking king komen. __ bestrijding. wordt gedacht aan

T. B. C. bestrijding. Het gevaar dat in onze streken deze ziekte meer voor zal komen, is niet

denkbeeldig en vindt haar oorsprong in de bestrijding dier ziekte welke in de noordelijke provinciën reeds in een verder stadium is.

Is de rondvraag in den regel een agendapunt van ondergeschikt belang, op deze vergadering

werd dat uitzondering. De heer W. van Zadelhoff had een belangrijke vraag, maar, wilde deze

liever stellen bij afwezigheid der Directie. Op vriendelijke aandrang van 's voorzitterszijde

verwijderde deze zich. Waarna aan het Bestuur der vereeniging de ~Taag gesteld werd: „Hoe

het kwam dat

dit bestuur niet met eenige salarisverhooging als voorstel op de ledenvergadering was gesloten. Door hem werd hierop aangedrongen. In het tegenovergegesteld geval kwam een voorstel uit de vergadering in dien geest. Toegelicht werd de oorzaak waarom dit niet geschiedde. Vorig jaar was een indirecte verhooging voorgesteld in den vorm van een pensioenverzekering, maar door de vergadering afgewezen.

Het Bestuur en Commissarissen kunnen zich met het voorstel wel vereenigen. Daarvoor is echter 8,14 der aanwezige stemmen noodig, welk, daar niemand zich tegen behandeling verklaarde dit als nieuw punt aan de agenda toegevoegd werd. Na eenige bespreking werd den Directeur met algemeene stemmen een salarisverhooging toegekend van f 500.

De Directeur weder ter vergadering aanwezig zijnde, werd door den voorz. geluk gewenscht met deze onderscheiding, welke naar overtuiging van Bestuur en Commissarissen volkomen verdiend is.

De Dir. dankt voor dit blijk van waarzering en zegt verder zijn beste krachten in 't belang der vereeniging te zullen aanwenden.

Intusschen is de uitslag der verkiezing bekend geworden en blijkt -dat de aftredende bestuursleden W. H. R Emmelink en B. W. Buiten met groote meerderheid herkozen zijn. In de vacature S. B. Siebelink, welke door afschaffing van zijn landbouwbedrijf meende zijn bestuursfunctie ter beschikking der vergadering te moeten stellen - werd geen meerderheid verkregen, zoodat een nieuwe vrije stemming plaats vond.

De aftredende Commissarissen, de heeren B. W. Borkus, W. H. Waggelink en H. Wentink werden eveneens met groote meerderheid herkozen. Alle namen hun benoeming aan.

Na verloting van eenige melkgereedschappen kon de Secr. mededeelen, dat bij de tweede vrije stemming de heer Martens te Dichteren de volstreckte meerderheid aan stemmen ruimschoots op zich vereenigd had.

Van deze verkiezing zal de betrokkene mededeeling geschieden. Inmiddels is ons gebleken, dat de heer Martens deze bestuursfunctie aanvaard heeft.

Na eenige besprekingtn werd deze ver

, kenmerkte. • door. -•~een•

•vedeu geest en goeden toon, mét een woord van dank voor & trouwe opkomst, gesloten.

Bestrijding der rundertuberculose.

Een filmvertoning.

Maandagmiddag en -avond j.l. werden in het bioscoop-theater „Luxor' alhier filmvertoningen gegeven, welk in beeld brachten de schade en gevaren, welke de tuberculose onder de veestapel kan aanrichten. Vooral ook werd aangetoond, hoe de bestrijding der gevreesde ziekte moest plaats vinden.

De voorstellingen werden gehouden vanwege het Bestuur der Coöp. Stoomzuivelfabriek en Melkinrichting „*De Oude IJssel*” alhier, die al haar leden tot het bijwonen der filmvertoningen had uitgenodigd.

De heer **H. D. Muller**, voorzitter der Coöp. Zuivelfabriek, opende te 5 uur de eerste bijeenkomst met een hartelijk welkomstwoord, waarna de heer Ir. **R. C. Jonkman** secr. van de GOZ., het woord nam, om een en ander over de runder-t.b.c. te vertellen. Spr. wees er op, dat deze ziekte een veel groter schade aanricht, dan de boeren meestal denken. Trad de t.b.c. echter op dezelfde wijze op als b.v. 't mond- en klauwzeer, dan zou de bestrijding er van zeker al veel krachtiger zijn aangepakt.

Spr. schat de schade, aangebracht door de t.b.c. onder het vee, (dat te vroeg geslacht moet worden, een geringe melkproductie en een slechten groei heeft) op 1½ á 4 miljoen gulden per jaar voor ons land. Op de slachtbanken wordt jaarlijks bijna voor f 1 miljoen vlees afgekeurd wegens t.b.c.

Ook kunnen tuberculeuze dieren dikwijls niet uitgevoerd worden, terwijl - wat men ook wel bedenken mag - de door t.b.c. besmette melk gevaarlijk is voor mensen en kinderen. Het staat al lang vast, dat bepaalde vormen van menselijke tuberculose veroorzaakt zijn door de met runder-t.b.c.-bacillen besmette melk. (Zoals men weet, wordt besmettingsgevaar veel voorkomen, door de melk goed te koken. - Red.)

Spr. hoopte, dat thans de film de aanwezigen zou aantonen, dat het noodzakelijk is de strijd tegen de runder-t.b.c. aan te binden.

Vervolgens werd de film vertoond. Deze film, welke op last van het Duitse landbouwminister vervaardigd werd, en uiteraard in Duits milieu speelde, demonstreerde, hoe in Duitsland de t.b.c. onder het vee bestreden werd. Men zag een boer, wiens koeien er niet erg voordelig uitzagen. De dieren wilden niet groeien. Oorzaak: de runder-t.b.c. Een buurman, wiens veestapel er prachtig uitziet, omdat deze steeds de tuberculeuze dieren geweerd heeft haalt hem over eens een lezing te bezoeken over de bestrijding der runder-t.b.c. Hier hoort hij, welk een gevaarlijke, slepende ziekte dit is, die des te gevaarlijker is, omdat ze weinig opvallend te werk gaat. Ook ziet hij bij zijn buurman, hoe hier de t.b.c. bestreden wordt. Alle dieren worden eens per jaar onderzocht. De van t.b.c. verdachte dieren worden direct van de gezonde dieren gescheiden. Zodra bij een koe z.g. „open tuberculose” geconstateerd wordt, gaat het beest direct naar de slachtbank. Open t.b.c. is n.l. zeer gevaarlijk; zo'n koe besmet absoluut zeker de andere dieren. De jonge kalveren werden in afzonderlijke hokken en met melk valt gezonde dieren opgevoed.

De boer, die nimmer nog iets tegen de t.b.c. onder zijn veestapel gedaan had, wordt door de lezing en door wat hij bij zijn buurman ziet, bekeerd. Met kracht vangt hij de strijd tegen de

runder-t.b.c. aan, en enige jaren later zien we ook hem in 't bezit van een welvarende, gezonde veestapel.

De heer R. C. Jonkman besprak vervolgens nog, dat een goede bestrijding der runder-t.b.c. volgens de volgende hoofdbeginselen moest plaats vinden:

1. onmiddellijk verwijderen van vee met „open” tuberculose;
2. voortdurende observatie van vee met „gesloten” t.b.c.;
3. 't voorkomen van besmetting der jonge dieren;
4. geen besmette dieren inkopen.

Spr. wees er op, hoe b.v. in Friesland en in Lonneker de runder-tb.c. erg verminderd is als gevolg ener doelmatige bestrijding.

Spr. besprak voorts nog, hoe de boeren de vergoeding van wegens t.b.c. afgekeurd vee konden regelen. Aan het eind van zijn toespraak wekte spr, allen op, met kracht de bestrijding der zo schadelijke ziekte ter hand te nemen.

Hierna werd nog een film vertoond welke werken en streven van den Alg. Ned. Zuivelbond (FNZ.) in beeld bracht, waarna allen zeker ten zeerste voldaan over het geziene en gehoorde huiswaarts togen.

De Graafschap Bode 1929-01-05

Vergadering over Tuberculosebestrijding bij het vee **Een belangrijke vergadering.**

DOETINCHEM. Maandagavond werd door het bestuur der Coöp. Stoomzuivelfabriek een vergadering gehouden, waarbij mede uitgenodigd waren de besturen der verschillende veefondsen in en om de gemeente Doetinchem.

Het doel der vergadering was, te komen tot een georganiseerde bestrijding van de tuberculose, welke ook in de veestapel grote verwoestingen aan kan richten en dit ook, vooral in enkele andere delen van ons land, reeds doet.

Juist door de bestrijding welke in de meer noordelijke provincies reeds gevoerd wordt, wordt het gevaar van verspreiding dezer ziekte ook in onze streken groter, en 't was daarom goed gezien van het meergenoemd Bestuur, tijdig die maatregelen te nemen, welke kunnen leiden tot verbetering van de gezondheidstoestand en tot bescherming van onze veestapel. Ook de volksgezondheid wordt door deze maatregelen gediend.

Dat ook de regering overtuigd is van het grote belang, dat bestrijding der genoemde ziekte directe voordelen medebrenkt in meer dan een opzicht, bewezen de mededelingen welke door de heer Douma, Inspecteur der Volksgezondheid, die de vergadering bijwoonde, verstrekke.

Deze zijn:

1. een tegemoetkoming van *f*25 voor elk af te maken rund in geval van open TBC.
2. een tegemoetkoming in de kosten van jaarlijks onderzoek á *f*0.50 per rund (dat is naar in de praktijk gebleken is, ongeveer de helft).
3. gehele of in ieder geval gedeeltelijke vergoeding der kosten in geval van buitengewone onderzoeken.

Tegenover deze vergoedingen stelt de regering de volgende eisen:

- a) Dieren, lijdend aan open TBC., moeten zo spoedig mogelijk opgeruimd worden.
- b) Een TBC.-vrije opfok der kalveren.
- c) Dieren, welke hij onderzoek reageren, moeten gemerkt worden.
- d) Bij aankoop moeten de dieren afgezonderd van de veestapel blijven tot na het onderzoek.

Zoals men ziet, zijn de voorwaarden alleszins billijk gesteld. Het bleek dan ook ter vergadering, dat men algemeen meer voelde voor een bestrijding met regeringshulp dan zonder die. Allen wenste de consequenties welke het merken meebrengt, te aanvaarden.

Ook de Besturen der Veefondsen waren algemeen van de goede werking, ook inzake de speciale belangen, welke haar arbeid betreffen, overtuigd.

Binnen niet al te lange tijd zal dan ook een actie dienaangaande wel aanvangen.

De vergadering werd mee bijgewoond door Ir. Jonkman, secr. van de GOZ., die mede deze actie krachtig zal steunen.

De Graafschap Bode 1929-03-08

Vergadering Zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Een groot aantal leden, een uitgebreide agenda, bovendien gesierd met een principieel punt, zijn gewoonlijk oorzaken welke een vergadering rekken. Dat bleek Dinsdagavond, toen de Coöp. Stoomzuivelfabriek haar 43e Algemene Ledenvergadering hield in de zaal van de heer Starink, welke zaal meer dan bezet was, toen de voorz. der Vereniging te ongeveer half zeven opende.

Spr. heette alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de heren Dr. 't Hooft, inspecteur der Volksgezondheid en Ir. Jonkman, secr. van den GOZ. De eerste was gekomen teneinde enige voorlichtingen te geven en het belang van de bestrijding der Tuberculose onder het rundvee te bespreken en de tweede, om een inleiding te geven en het voor en tegen van een pensioen-verzekering voor het personeel der vereniging de leden duidelijk te maken.

Het zou ons te ver voeren beide sprekers op de voet te volgen. Het zij de lezer genoeg, dat we in 't kort mededelen, dat beiden in een glashelder betoog de wenselijkheid van beide zaken be-toogden.

De heer 't Hooft bleek een voorstander te zijn van het systeem, waarbij de regering met financiën steun bijspringt. De voordelen en de schaduwzijden dier regeling werden onder de loupe genomen. Maar de hoofdzaak blijft dat aan de bestrijding wordt begonnen en dit is het Bestuur der Zuivelfabriek wel toevertrouwd, welke de aangevangen campagne intensief zal voortzetten.

Enkele vragen werden door spreker beantwoord, waarna tot afwerking der agenda overgegaan werd.

Besloten werd, dat het entreegeld bepaald blijft op f 1.- per koe.

Uit het verslag door de Directeur, de heer **Gorter**, uitgebracht, bleek, dat de vereniging in een bloeiende toestand verkeert. In 1928 werd bijna 4 miljoen K.G. melk ontvangen. Dit geeft een stijging bij 1927 vergeleken van 10 %.

Het gemiddeld vetgehalte was iets lager dan in 1927, nu 3.13 % en in 't jaar tevoren 3.21%.

De boterprijzen waren in 1928 vrij goed, terwijl het onkostencijfer iets lager was.

Ten einde wat vlugger te kunnen werken, werden een 4-tal stembureaus samengesteld. De uitslag der verkiezing en gaf als resultaat dat herkozen werden als bestuursleden de heren H. G. van Onna en H. D. Muller en als commissarissen de heren H. Steentjes, Seinhorst (Heidenhoek) en Evers (Wijnbergen). Allen namen de herbenoeming aan.

Een breed debat ontwikkelde zich naar aanleiding van het betoog van de heer Jonkman. Deze vergeleek het nemen van een pensioenverzekering bij het vormen ener reserve. Is dit laatste een daad van wijs beleid en goed koopmanschap, het eerste is dit evenzeer. Spr. meent dan ook, dat het nemen van een pensioenverzekering een voorzichtiger en op den duur voordeliger transactie is.

Enkele leden dachten daar anders over. Er waren twee stromingen. De eerste wijst een verzekering pardoos van de hand en wil zelf de risico dragen. En een ander deel wil ook zelf na beoordeling van ieder geval zelf de kosten dragen, maar vindt bovendien, dat het personeel het nu veel beter heeft dan menig leverancier, die gemiddeld per jaar aan een dergelijk weekloon niet komt. Van bestuurszijde werd het ingenomen standpunt nog eens uiteengezet en werd tevens de nadruk gelegd op het onverkwikkelijke, dat gevallen, zoals de vereniging er reeds een heeft, altijd in een openbare ledenvergadering behandeld moeten worden. Daarvoor zijn dergelijke dingen te *kiesch*.

Een voorstel van Bestuur en Commissarissen om deel te nemen in het oprichtingskapitaal der N.V. in wording der Coöp. Exportslachterij, met een bedrag ad f 500,- werd zonder hoofdelijke stemming aanvaard. Algemeen was men van gevoelen, dat concurrentie ook in deze zaak het algemeen belang dient en daardoor ook indirect de Zuivelfabriek. Het tot waarde brengen der nevenproducten ener Zuivelfabriek vormt een steeds moeilijker probleem. En mocht, naar gehoopt en verwacht wordt, door b.v. prijsstijging het voeren met afval een gunstiger rendement geven, dan is men op de goeden weg en daarvoor had men graag f 500 over.

Onder deze laatste bespreking werd ieder lid een lot uitgereikt voor enkele melkgereedschappen. Een twaalfstal werden gelukkig en bovendien werd bereikt, dat men in vol vertrouwen en blijde hoop het laatste punt der agenda afwacht. Een goede gewoonte met goed resultaat.

Fok- en Contróle-vereniging en Stierhouderij.⁵

Gisterenavond werden in Café Dimmendaal een tweetal vergaderingen gehouden, nl. door de Fok- en Contróle-veren. en de Stierhouderij Doetinchem en Omstreken.

Na eenige voorbereidende besprekingen werd de Stierhouderij geliquideerd en de stier der vereniging door de eerstgenoemde vereniging overgenomen.

Verschillende leden der voormalige Stierhouderij sloten zich bij de Fok- en Controle-Veren. aan, terwijl zij, die nog niet tot een volledige contróle en toetreding tot de fokvereniging konden besluiten, hun aandelen tegen de getaxeerde waarde uitbetaald krijgen.

Het met veel moeite en zorg opgekweekte plantje, in de vorm der voormalige twee verenigingen zal nu trachten haar bestaan te behouden in enigszins anderen vorm voort te zetten. Dat de kwekers, welke nu van hun lot ontheven worden, gehuldigd werden, zal ieder begrijp-

5 Geen zuivel.....toch maar opgenomen! (ZHN.)

pen, welke meer van nabij met deze zaken bekend is. Dat de veefokkers in onze gemeente blijvend voordeel van deze samensmelting mogen genieten, wordt hun gaarne gegund.

De Graafschap Bode 1931-07-10

DOETINCHEM.

Een primeur van de Coöp. **Zuivelfabriek „De Oude IJssel”**.

Voortaan uitsluitend T. B. C.-vrije melk!

De Coöp. **Zuivelfabriek „De Oude IJssel”** alhier, die zich reeds meer dan een jaar in bijzondere mate beijvert om de tuberculose onder het rundvee van hare leden krachtig te bestrijden, mocht daarbij reeds prachtige resultaten boeken. Reeds is men hiermee zoodanig gevorderd, dat met ingang van z.s. Maandag al de door deze fabriek in den handel gebrachte consumptie-melk als absoluut t. b. c.-vrij wordt gegarandeerd. Naar wij meenen te weten, geldt het hier een primeur, waarmee we den voortvarenden directeur, den heer D. Gorter van harte complimenteeren. Onze huismoe- ders vooral zullen deze belangrijke schrede voorwaarts op het gebied van hygiëne en volksgezondheid toejuichen en te meer zullen zij dit, waar deze belangrijke verbetering wordt toegepast zonder eenige verhooging van den melkprijs.

Men leze de desbetreffende adv. in dit no.

T.B.C.-vrije Melklevering

door ons

Plaatselijke Melkinrichting „DE OUDE IJSEL”, alhier.

Vanaf **Maandag** wordt door bevoegde Vereeniging gegarandeerd, alle melk T.B.C.-vrij in consumptie te zullen bezorgen, zonder eenige prijsverhoging. Verder wordt speciaal de aandacht gevestigd op:

Het nieuwe artikel

ROOMkarnemelk in flesschen,

een hoogstaand hygiënisch product. De heerlijkste lichte pure Roomkarnemelk is bijzonder geschikt voor slakken, zalgslagen en zwakken, en wordt door H.H. Doctoren sterk aanbevolen. Als U het probeert, zult U 't verschil merken met gewone karnemelk. **Koopt een flesch!**

De 3 bekende artikelen

Karnemelkspap,

een gezond, krachtig product, klaar voor 't gebruik.

Roomboter

in hygiënische verpakking bruisende aan vele hoge onderschrijdingen.

Yoghurt,

om oud te worden en jong te blijven.

D. J. GORTER, Dir.

De Graafschap Bode 1931-12-30

DOETINCHEM.

Nieuw product zuivelfabriek.

De **zuivelfabriek „De Oude IJssel”**, die om begrijpelijke redenen bij de vervaardiging harer producten steeds gaarne rekening houdt met den smaak van het publiek en daarin maar opperbest slaagt, hoezeer deze smaken soms ook verschillen, brengt als nieuwjaarsverrassing eerstdaags onze huismoe- ders: **Havermoutpap!** Evenals de gorte-pap van deze inrichting zal ook dit voortreffelijk product stellig in den smaak vallen. Men zie de adv. in dit no.

De Graafschap Bode 1932-01-27

— Naar wij vernemen, wist wederom de **Melkinrichting „De Oude IJssel”** alhier over 1931 een Bondsdiploma te bemachtigen voor de wekelijksche boterkeuringen, gehouden door den Geld.—Ov. Zuivelbond te Zutphen en wel met gemiddeld 69,2 punt en geen een afwijking.

Een bezoek aan de moderne, belangrijk uitgebreide Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem.

Hoe een zuiver melkproduct van hoge kwaliteit verkregen wordt - Over boter- en kaasbereiding. - Een uitnodiging aan alle huisvrouwen.

Dit verhaal, met de bijbehorende plaatjes, wordt een lofzang op de koe

Wat is een koe?

De meest productieve en belangrijkste diersoort van heel onze vee-stapel! Eerlijk gezegd: wat zou er van onze menselijke samenleving overblijven, wanneer de koe daaruit, mitsgaders haar producten, als boter, zoetemelkse en komijne kaas, melk en karnemelk, karnemelkse pap en melksuikers, kippenvoer en biefstuk, runderlapjes, rookvlees en haasjes - wanneer dit alles verdwijnen zoude?

De koe is een steunpilaar van onze samenleving.

Haar ter ere zijn boter- en melkfabrieken gesticht, riepen onze Staten-Generaal zelfs een Crisis-zuivelwet in het leven, enz. Dat menig veehouder zijn koebeesten niet meer zorgen omringt dan zijn vrouw, is bekend genoeg. Dat voor dit nuttige dier in onze samenleving echter ook abattoirs zijn opgericht, gaan we hier, als zijnde een ondankbare daad, stilzwijgend voorbij

We waren dezer dagen in de gelegenheid de doetinchemsche zuivelfabriek te bezichtigen. In z'n hyper-moderne boter-, kaas- en melkfabriek blijkt pas, welk een samengesteld en ingenieus product melk is, het kostbare levenssap, dat de koe ons dagelijks schenkt.

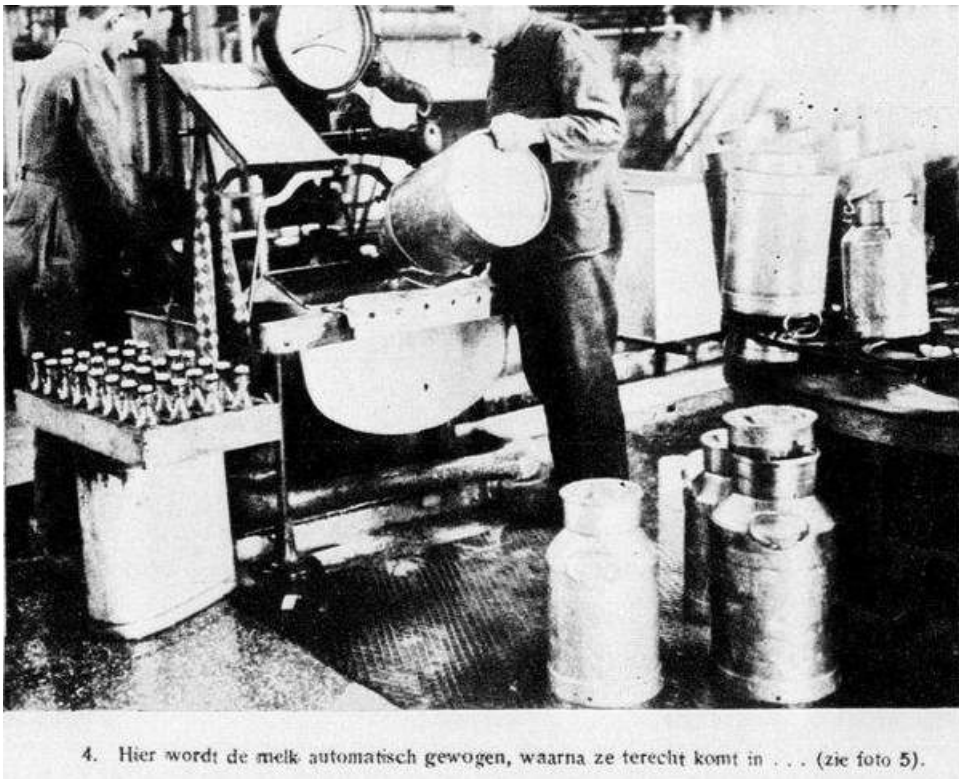
Daar ontdekten we evenwel, dat lang niet alle koemelk zo voortreffelijk van kwaliteit is als de melk van de boterfabriek. En het dient gezegd te worden: de koe treft hier weinig of geen schuld.

De heer D. Gorter,
directeur der fabriek.

2. De aflevering van de melk aan de fabriek.

4. Hier wordt de melk automatisch gewogen, waarna ze terecht komt in . . . (zie foto 5).

3. Welgemoed wordt bus na bus de fabriek ingedragen.

Vroeger, toen de melkvoorziening nog niet onder ambtelijke contróle stond, leverde de melkboer vaak „gewassen” melk af. Dat was een overdreven zindelijkheid, die de huisvrouw geenszins op prijs stelde en die dan ook tegenwoordig gelukkig nog slechts sporadisch geconstateerd wordt.

Niettemin is er nog een enorm verschil tussen de gezonde, voedingrijke melk van een modern ingerichte fabriek en vele andere melk.

Er zijn koeien, die magere melk produceren.

Er zijn zieke koeien, die ongezonde melk voortbrengen.

Er zijn tuberculeuze koeien, die besmette melk in baby's melkflesje zouden kunnen brengen...

Er zijn onrein behandelde koeien, in wier goede melk minder smakelijke en ongezonde stoffen terecht komen.

Doch al die ongerechtigheden, die aanwezig kunnen zijn in de onschuldig lijkende witte volksdrank, worden door de modern ingerichte zuivelfabriek verwijderd. Daar beschikt men over de ingenieuze, kostbare instrumenten en machines, die de melk desinfecteren, pasteuriseren, controleren op kwaliteit, vetgehalte, enz.!

Hoe dat precies gebeurt, zullen we hier niet uitvoerig uiteenzetten. Daarvoor ga men zelf het interessante zuivelbedrijf bezichtigen! De directie van de fabriek „De Oude-IJssel” nodigt iedereen tot een bezoek uit'

Met een enkel woord zullen we hier slechts een ruwe schets geven van deze hypermoderne zuivelfabriek. De foto's dienen ter verduidelijking.

Allereerst iets over de consumptiemelk, afkomstig van deze fabriek.

Die komt, om te beginnen, uit reine stallen en van een gezonde, tuberculose-vrije veestapel!

Deze belangrijke factor is een bespreking op zichzelf waard.

De veestapel, waarvan de Doetinchemsche zuivelfabriek haar melk ontvangt, staat voortdurend toezicht van veeartsen. De veestapel van elke boer, die melk aan de fabriek levert, staat op grote kaarten genoteerd. Daarop vinden we vermeld: de naam van elke koe, of het dier gezond was, hoe de stalreinheid was, enz. Wordt een koe als melkgeefster ondeugdelijk - b.v. doordat ze duidelijke tekenen van tuberculose vertoont - dan wordt dat door de controlerende veearts terstond gemeld; het dier wordt uitgesloten van de melkleverantie!

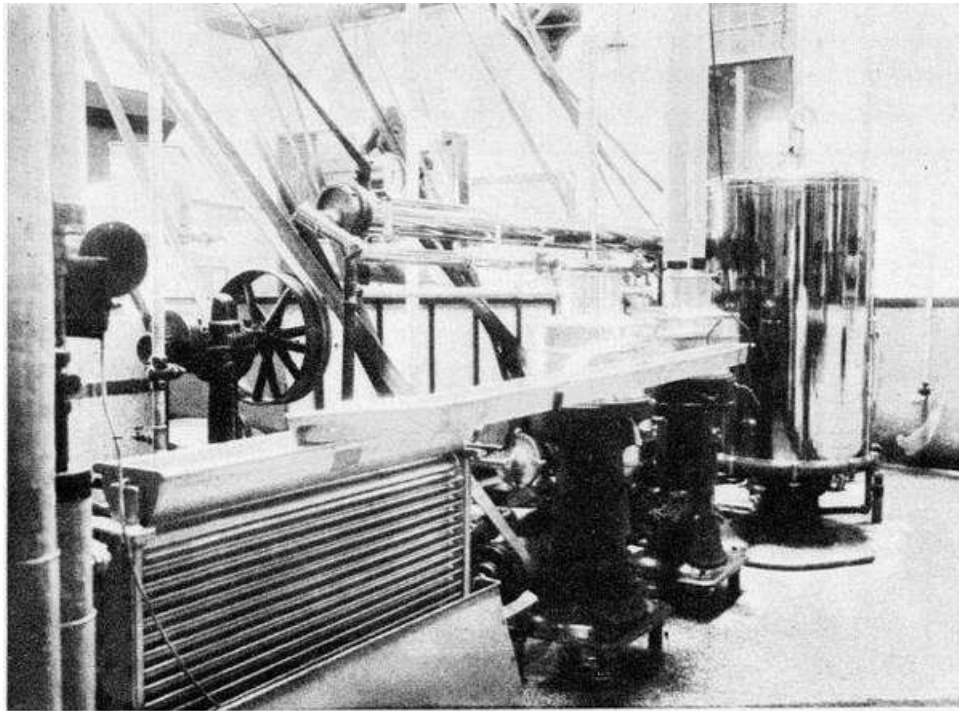
En op zijn kaart bij de boterfabriek krijgt zo'n koe een „slechte aantekening”, waardoor geen melkleverancier het beest nog kopen wil.

Een speciaal daarvoor ingericht laboratorium aan de fabriek onderzoekt gedurig het vetgehalte en de kwaliteit van de melk van *elke* leverancier. Ongunstige veranderingen in de melk worden dus terstond geconstateerd; de veearts stelt dan bij de betrokken melkleverancier een onderzoek in, om het euvel te verhelpen en weer prima, vette melk te verkrijgen.

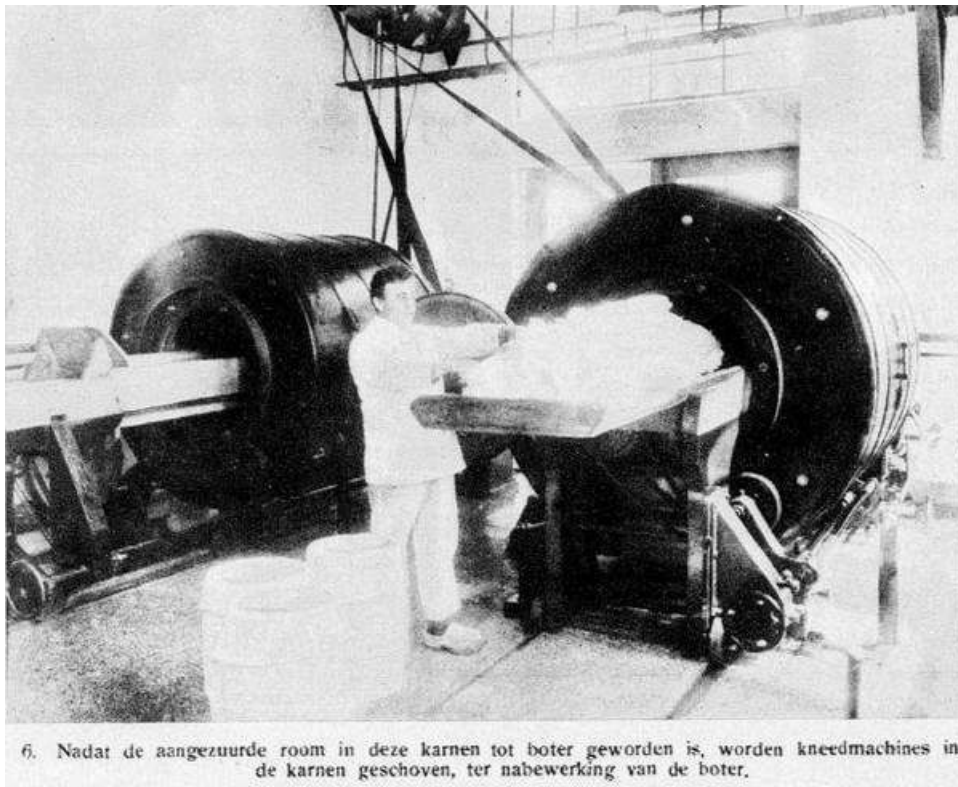
En die voortdurend gecontroleerde en gezonde melk komt elke morgen aan de fabriek, om tot boter, kaas, consumptie-melk en diverse nevenproducten verwerkt te worden.

„Drink geen rauwe, ongekookte melk”, waarschuwt de gezondheidsdienst voortdurend. Want daaruit komen vele ziekten voort.

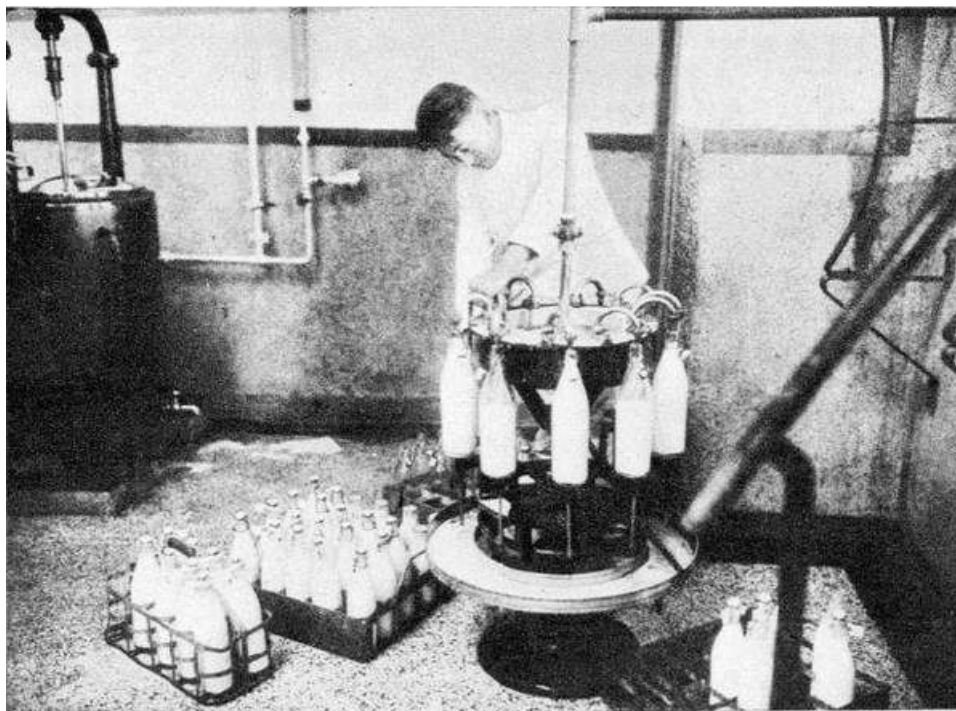
Wie echter de gepasteuriseerde melk van de Doetinchemse zuivelfabriek gebruikt, behoeft voor verborgen melkgebreken geen vrees te hebben.

5. . . . in de „pasteur“, als consumptiemelk (de ketel rechts op de foto) of in de beide daarnaast opgestelde centrifuges, die de room en de ondermelk scheiden; de room wordt afgekoeld door de geheel links staande geribde koeler.

6. Nadat de aangezuurde room in deze karnen tot boter geworden is, worden kneedmachines in de karnen geschoven, ter nabewerking van de boter.

7 De automatische vuling der melkflesschen.

10. De verpakte boter. Een gedeelte der productie staat onder rabbinaal toezicht, zooals uit bovenstaande foto blijkt.

9. De bekende wagens, die dagelijks de stad doorkruisen.

8. Iedere koe, die melk levert aan de Zuivelfabriek, staat onder voortdurende veterinaire controle. Hierboven een deel van 't kaartstelsel, waarop alle bijzonderheden omtrent elke koe genoteerd staan.

Deze melk toch is voor-verhit en wordt daarna antiseptisch en sterk afgekoeld bewaard. Daardoor heeft ze de goede eigenschappen van gekookte melk: ze is vrij van ziektekiemen of verkeerde bacteriën, doch heeft de roomachtige, frisse smaak van rauwe melk behouden. Het is veredelde melk geworden. Los of in flessen - flessenmelk is duurzamer, blijft langer goed, mits afgesloten en koel bewaard - wordt ze dagelijks bij duizenden klanten van de fabriek bezorgd.

Het grootste deel van de melk wordt voorts tot boter verwerkt.

In snel-draaiende centrifuges worden de room en de ondermelk van elkaar gescheiden.

Ik ondermelk ontvangt de boer terug als veevoedsel.

Ik room wordt eerst sterk verwarmd, gesteriliseerd, weer afgekoeld en vervolgens in grote, luchtleidige tanks gezogen, waarin ze 24 uur blijft staan om te verzuren. Hiervoor wordt eigen gekweekt, zuiver en steriel melkzuur aan de room toegevoegd.

Deze verzuurde room komt in de grote karns terecht, waaruit na enigen tijd de vette klonten boter en de „karnemelk” te voorschijn komen. In de karn wordt de boter voorts nog gekneed en gezouten. waarbij de boterbereider er zorg voor draagt, dat slechts een uiterst gering en onvermijdelijk waterpercentage in de boter achterblijft.

De boter wordt daarna automatisch in de bekende kleine pakjes verpakt of in vaten gedaan.

Een deel van de gepasteuriseerde room wordt niet tot boter verwerkt, doch in flesjes verkrijgbaar gesteld. In koffie met slagroom, room-ijs, room-puddingen en tal van andere hoog-fijne producten vindt ze haar bestemming.

Een zeer gewild product van de zuivelfabriek is ook de **karnemelkse pap** in flessen. deze leukere, smeugige pap is het „geheim van den kok” van de boterfabriek; nadat ze gekookt is en al in de flesschen staat, wordt ze in een speciale inrichting nog even onder hoge temperatuur en hoge druk gebracht, waarna ze lang goed blijft.

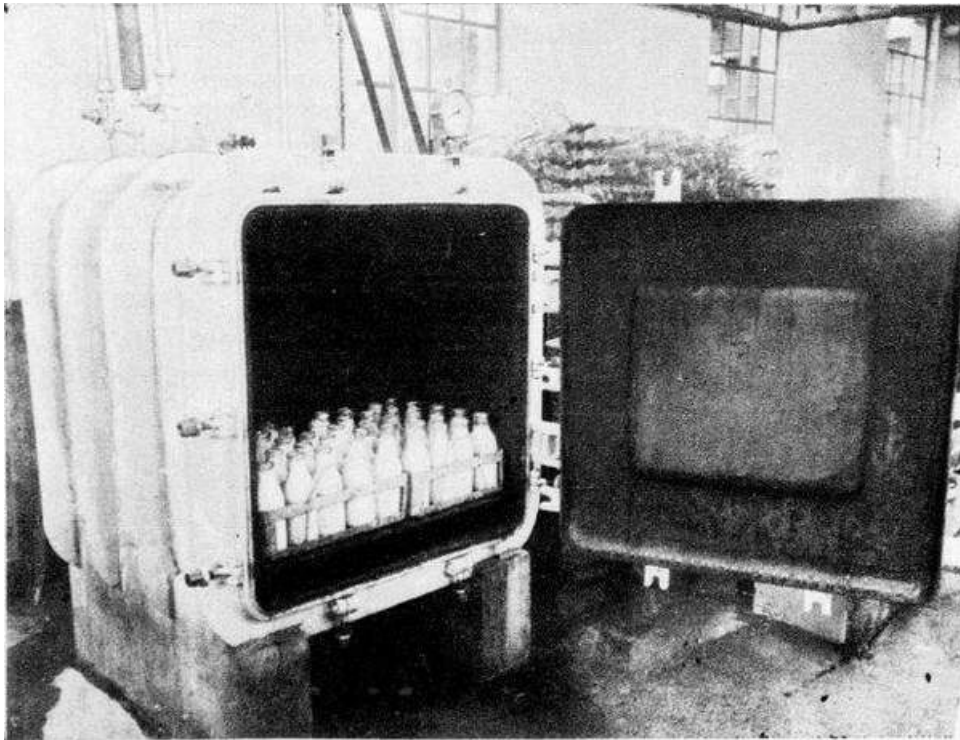
En kent U de **kaas** van onze eigen Doetinchemse zuivelfabriek? Het beste van de koe komt in deze kaas terecht, die mals en jong of oud en belegen steeds voorhanden is.

Kaas wordt bereid uit volle melk, die men laat stremmen. Dit stremsel - de „wringel” – wordt verwarmd, gedoekt, in een kaasvat gedaan, geperst, gepekeld en gerijpt..... allemaal technische bewerkingen, die men zelf zien moet om er een klare voorstelling van te hebben.

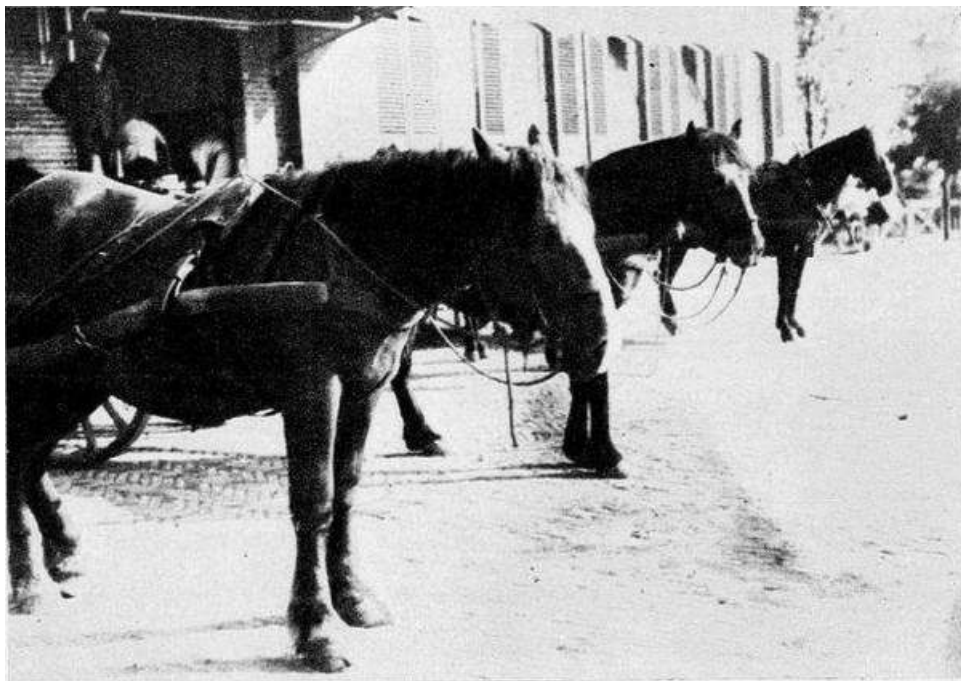
Tenslotte noemen we nog de **yoghurt**, zo gezond en zo verfrissend in 't warme jaargetijde en de chocrème (chocolade en room, verwerkt tot een delicatessen op de boterham) als belangrijke neven-producten.

Dat alles komt van de koe. Doch niet zó maar, in ongezuiverde en minder prima toestand, Doch na veredeld te zijn in de vele vernuftige en kostbare installaties, waarover de hoog ontwikkelde zuivelindustrie – en in het bijzonder de Doetinchemse zuivelfabriek – tegenwoordig beschikt.

Het is zeer de moeite waard, deze interessante industrie in volle werking te zien. De grote scheepsketels, de koelmachine, stoommachine, koel- en stoominstallaties, centrifuges, pasteuriseerinrichtingen, karnen, kneedmachines, papkokerij, kaasmakerij, scheikundige contróle, enz. enz. vormen wel een zeer interessant verlengstuk van de koe, die slechts de ruwe grondstof, de ongezuiverde melk levert.

11. De karnemelkschepap wordt onder hoogen druk en verhitting in deze oven „verduurzaamd“.

12. Zij, die dag in dag uit, weer of geen weer, de melk naar de fabriek brengen!

De Doetinchemse zuivelfabriek is onlangs belangrijk verbouwd en uitgebreid. Directeur en bestuur der fabriek hebben nu het plan opgevat, om hun moderne en leerzame inrichting voor het publiek ter bezichtiging open te stellen. Men zie daarvoor de nadere aankondigingen per advertentie in ons blad.

Dit plan zal ongetwijfeld door iedereen - in de eerste plaats wel door de huisvrouwen - ten zeerste gewaardeerd worden.

Wij hebben daarom gemeend deze voorgenomen propaganda voor onze mooie zuivelindustrie te moeten steunen met dit artikel en de bijgaande illustraties.

Mogen velen aan de vriendelijke invitatie van onze zuivelfabriek, om het bedrijf van nabij te bezichtigen, gehoor geven!

de Graafschap Bode 1933-08-18

B E K E N D M A K I N G.

**De Coöp. Zuivelfabriek en Melkinrichting
„DE OUDE IJSSEL” - DOETINCHEM**

maakt het geachte publiek er op attent, dat zij aan hare zaak een
SPECIALE DROGERIJ heeft ingericht voor 't drogen van

FRUIT, BOONEN, ENZ. ENZ.

De prijs bedraagt 2 cents (nat) per K.G.
en van Selderij 3 cents per K.G.

Levering moet franco fabriek geschieden, terwijl na droging
alles ongefrankeerd wordt teruggezonden.

Aanbevelend, D. J. GORTER, Dir.

De Graafschap Bode 1934-03-14

Verslag ledenverg. Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Maandagavond had in de zaal van de heer Starink de ledenvergadering plaats van de Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”, welke vergadering door 249 leden bezocht was.

Op verzoek van de voorzitter der fabriek, de heer **H. Bermdsen** te Gaanderen, werd de vergadering geleid door de vico-voorz. de heer W. H. Bronsveld. In zijn openingswoord heette deze de aanwezigen welkom, speciaal de nieuwe leden. Hij deelde mee, dat met de fabriek te Varsveld een grensregeling getroffen was, waardoor voorkomen, werd, dat de melkritten door elkaar lopen, terwijl hij de hoop uitsprak, dat dit bij de andere fabrieken navolging mocht vinden, daar zulk een regeling een financieel voordeel voor deze is.

Hij wees er vervolgens op, dat de algemene toestand voor de boerenstand nog steeds ongunstig is, terwijl zij, die steeds aan vrijheid gewoon waren, hoe langer hoe meer aan handen en voeten gebonden worden. Spr. wil de verschillende wetten op deze plaats buiten bespreking laten, doch wees er op, dat de Crisis-Zuivelwet moest komen in verband met de boterprijzen, die vul f 0,40 – f 0,75 per kg. hebben bedragen, terwijl hij de wens uitsprak, dat de verschillende wetten spoedig overbodig mochten worden de toestand onder Gods Zegen beter mocht worden.

Hierna las de secretaris, de heer H. D. Muller, de notulen der vorige vergadering, die zonder op- of aanmerkingen, werden vastgesteld.

Jaarverslag v. d. Directeur:

Door de directeur werd een zeer uitvoerig jaarverslag uitgebracht, waaraan we het volgende ontlenuen:

Er traden dit jaar 18 nieuwe leden toe, overgescheven werden er 2, terwijl er wegens vertrek of opheffing der boerderij 5 bedankten.

Iedere 3 maand had accountantsonderzoek in tegenwoordigheid van commissarissen plaats.

Ontvangen werd **3.893.593 kg.** melk of 172.614 kg, minder dan vorig jaar. Hiervoor werd uitbetaald *f* 146.479,91 of gemiddeld ***f* 4,58** per 100 kg. tegen *f* 4,21½ in 1932. Van de 100 kg. geleverde melk ontvingen de leden terug 60 % onder- en 10 % karnemelk.

Totaal werd verkocht 103.709½ kg. boter, waarvan 9030 kg, bereid onder rabbinaal toezicht. De kwaliteit der boter was regelmatig gunstig, zodat weer het diploma werd verworven op de wekelijkse inzending bij de GOZ.

De kaasproductie was stijgende en werd bij de kleinhandel verkocht tot een totaal bedrag van *f* 2558,95.

Aan melk werd verkocht tot een bedrag van *f* 98.986,37½, dit is hoewel de verkoop steeds stijgende is, voor *f* 7000 minder dan verleden jaar.

Ook de verkoop van karnemelk pap, chocolademelk, yoghurt en slagroom vertoont steeds vooruitgang.

De onkosten der exploitatie bedroegen *f* 66.858,16 tegen *f* 68.143,11 in 1932.

Uit hetgeen medegedeeld werd omtrent de T. B. C: bestrijding bij het rundvee bleek, dat het aantal reagerende dieren minder wordt. Dit was in 1932 12,9 % en in 1933 10,9 %

Alle dieren der leveranciers werden onderzocht, in totaal 2047 stuks. Hierbij kwamen voor 170 stuks die reageerden, terwijl 3 stuks aan open tuberculose leden. Deze laatste dieren werden afgemaakt, terwijl degene die reageerden, werden opgeruimd.

De verkiezing van bestuursleden en commissarissen had tot resultaat, dat de aftredenden met grote meerderheid werden herkozen, n.l. de heren A. W. Bulten, W. H. Remmelink, B. Borkus, W. H. Wggelink en W. Hietland. De heer Bilten zal van zijn herbenoeming kennis vorden gegeven, terwijl de anderen verklaarden hun herbenoeming aan te nemen.

Bij de rondvraag vroeg geen der leden het woord, terwijl de directeur de gelegenheid benutte, er bij de leden op aan te dringen, bij aankoop van nieuwe dieren steeds hiervan direct kennis te geven, opdat deze ten spoedigste op T. B. C. onderzocht kunnen worden.

Verder deelde hij mee, dat in de nieuwe ketel allerlei afval verbrand kan worden; als oude auto- en fietsbanden, lompen, enz. Hij drong er bij de leden op aan eventuele afval ter beschikking der fabriek te stellen, daar hierdoor de kolenonkosten belangrijk gedrukt kunnen worden.

Hierna werd overgegaan tot de verloting van een 25-tal prijzen, bestaande uit melkbussen, teemsen en kaas, na afloop waarvan de vergadering door de voorzitter gesloten werd.

Verslag jr.-verg. Coöp. Stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel”.

DOETINCHEM. Gisteravond werd in café Starink de 50-te algemene jaarvergadering gehouden, een jubileum-vergadering dus. De zaal was tjokvol: er waren 260 leden: een omstandigheid, die de heer **Brunsveld**, waarnemend voorzitter, met blijdschap constateerde. De agenda, bevatte het gewone menu, dat werd afgehandeld.

De directeur der fabriek, de heer **D. Gorter**, bracht het jaarverslag over 1934 uit: een interessant en leerzaam verslag, waaraan we het volgende ontleenen: er bleek nog weer eens uit, dat de fabriek een goede en gezonde basis heeft, al bleek ook hoe slecht tengevolge van de tijdsomstandigheden de zuivelafdeling voor de boer is. „*De Oude IJssel*” heeft thans 395 leden en 14 losse leveranciers; in het vaste personeel kwam geen verandering.

Er is **3.821.537½ kg, melk** ontvangen, d. i. ongeveer 72.000 kg. minder dan verleden jaar. Gemiddelde prijs: *f* 3.89½; gemiddeld vetgehalte 3,33 pct., dat is 0,14 pct vooruitgegaan. Gratis teruggegeven is 10 pct. karnemelk en gemiddeld 58 pct. ondermelk.

Aan **boter** geproduceerd 89.346 kg., bijgekocht 7300 kg. Naar Duitsland geëxporteerd 4850 kg., in totaal afgeleverd 97.036 kg. Sedert 1926 onder *Rabbinaal* toezicht afgeleverd voor *f* 316.972,72½. De kwaliteit was steeds goed. Verkregen werd een diploma v/d. Geld.-Ov. Z. Bond met rangnummer 13 van alle fabrieken in Gelderland en Overijssel, aangesloten bij de GOZ.

Aan **kaas** geproduceerd: 493 Leidsche kaas, 594 Gouda 30+ 40+ en 204 volvette kaas. De prijzen waren over 't algemeen onbevredigend.

De melkverkoop is wederom vooruitgegaan met 2307 L. zoete melk, zodat ¼ gedeelte als zoetverkoop wordt geplaatst.

Eveneens in de verkoop van alle papsorten, chocolade enz. was er vooruitgang, ofschoon bij de lagere prijzen de totale geldopbrengst terugliep. De onkosten bedragen zonder afschrijvingen *f* 1,51½ 't vorige jaar *f* 1,79½ per 100 kg. melk.

Opvallend was de verlaging van de brandstofrekening: bedroegen deze onkosten een paar jaar geleden nog, ca. *f* 4000, door het in gebruik nemen van nieuwe ketels en andere brandstof was een besparing verkregen van *f* 1900. De exploitatierekening, die verleden jaar een klein nadelig saldo te zien gaf, wees nu een klein voordelig saldo aan.

De melkcursus werd door 7 leerlingen gevolgd, terwijl de 8 leerlingen van 't vorig jaar allen een diploma verwierven.

De t.b.c -bestrijding blijkt zeer gunstig te werken; in het laatste jaar was het percentage dat reageert gedaald tot 5,7 pct., terwijl dit bij de aanvang 12,2 pct. was.

Besloten werd zonder stemming het krediet in rek. courant met *f* 10.000,- te verhogen, en het inleggeld wederom op *f* 1.- per koe voor nieuw toetredende te bepalen. De Rondvraag bracht slechts een vraag van huishoudelijke aard.

Bestuursverkiezing.

Als bestuursleden waren aan de beurt van aftreden de h.h. G. H. van Onna en H. D. Muller, secretaris.

Op de heer van Onna werden 231 stemmen, op de door het bestuur reglementair gestelde tegenkandidaten Spliethof en Winters werden resp. 14 en 25 stemmen uitgebracht.

Tegenover de heer H. D. Muller was door een 11-tal leden als tegenkandidaat gesteld de heer J. Veenink en door het Bestuur de heer T. G. Dimmendaal. Uitgebracht werden op de heer J. Veenink 134 en op de heer Muller 132 stemmen, terwijl de heer Dimmendaal 22 stemmen verwierf, zodat een nieuwe stemming nodig was.

Bij de tweede stemming behaalde de heer Veenink 168 en de heer Muller 108 stemmen, zodat de eerste gekozen was.

De drie aftredende commissarissen, de heren Steentjes, Seinhorst en Evers werden herkozen. resp. met 210, 234 en 223 stemmen. Allen namen hun herbenoeming aan.

Tijdens de stemming werden diverse melkgereedschappen e.d. verloot.

De Voorz. wees met een enkel woord op de trouwe plichtsvervulling van de heer Muller als secretaris en op de goede verstandhouding, waarin steeds met de heer Muller is samengewerkt in 't belang der fabriek.

Hierna sluiting.

De Graafschap Bode 1935- 11-15

DOETINCHEM.

Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel”.

— De uitslag der op 11 November gehouden aanbesteding der melkritten van de Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem is als volgt:

IJzevoorde I, A. Brunsveld,	f 0.74
Dichteren II, G. Hoetink	- 0.78
Slingevliet, D. Borgmeijer,	- 0.73
Langerak II, E. J. Hendriksen Jr.	- 0.78
Langerak I, Chr. Jansen	- 0.99
Stokh., Wijnb., A. Ebbers	- 1.15
Dichteren I, Th. Stevens	- 1.10
Slangenburg II, B. Seevinck	- 0.95
Oosseld, H. J. Voltman	- 1.00
Dichteren III, J. van Ampting	- 1.00
Langerak III, H. Beeftink	- 1.00
Gaanderen II, G. Hofs	1.00
Slangenburg I, H. W. Heesen	- 1.19
Wijnbergen I, A. G. Kock	- 1.34
't Goorrit, B. A. Wennink	- 1.05
Gaanderen I, J. Th. Beumer	- 1.00
IJzevoorde III, Wed. E. J. Smeitink	- 1.26
Kruisberg II, G. H. Wassink	- 0.82
IJzevoorde II, J. A. Jansen	- 1.37
Kruisberg I, W. H. Ebbers	0.89

is per dag f 20.14

tegen afgevoerd jaar f 20.72 per dag.

Steenkolenvervoer per 10.000 kg f 4.—, A. W. Bruijfel.

Verslag ledenverg. Coöp. Zuivelfabriek *De Oude IJssel*.

DOETINCHEM. - Donderdagavond had in de zaal van de heer Starink de ledenvergadering plaats van de Zuivelfabriek, die buitengewoon goed bezocht was.

De voorzitter, de heer **W. Brunsveld**, opende met een woord van welkom en deelde mee, dat hij sinds 1 januari als voorzitter door het bestuur gekozen was, daar de heer **H. B. Berendsen** met ingang van dien datum als voorzitter bedankt heeft. Hij bracht een woord van hulde aan de afgetreden voorzitter voor al hetgeen door deze in het belang der fabriek gedaan was, terwijl hij de hoop uitsprak, dat de afgetreden voorzitter, ondanks zijn hoge leeftijd, zijn bestuursfunctie zal blijven waarnemen.

De secretaris, de heer H. Bulten, las hierna de notulen der vorige vergadering, die onveranderd werden vastgesteld.

Gedurende de verkiezing van bestuursleden en commissarissen werd het jaarverslag besproken, dat aan alle leden was toegezonden. Dit verslag gaf geen aanleiding tot bijzondere bespreking, en werd goedgekeurd. Vermelden we nog, dat toen het verslag aan de leden werd gezonden, de uitslag van het T.B.C.-onderzoek van de veestapel der leveranciers nog niet bekend was; deze uitslag is thans bekend en bij dit onderzoek is gebleken, dat nog geen 2 % der dieren reageerde.

Het inleggeld voor nieuwe leden werd, evenals voorgaande jaren, weder bepaald op f 1 per koe, terwijl het bestuur een doorlopende machtiging verleend werd tot verkoop van bouwterreinen van het fabrieksterrein.

De uitslag der verkiezingen was inmiddels bekend geworden en het resultaat was, dat alle bestuursleden, nl. de heren H. B. Berendsen, W. Brunsveld en J. Martens met grote meerderheid herkozen werden. Ook de aftredende commissarissen, de heren F. Hammink en W. Hissink, zagen hun mandaat hernieuwd, terwijl in de vacature-Joh. Bruggink, die wegens drukke werkzaamheden zich niet herkiesbaar gesteld had, gekozen werd de heer J. L. Hijink. Allen verklaarden hun benoeming aan te nemen.

Dr. Majolinski, veearts van de Keuringsdienst, hield hierna een zeer interessante breedvoerige uitlegging voor de leden, hoe er op welke manier zij hadden te zorgen voor een goede melkwinning.

In de 1e plaats wees hij uitdrukkelijk op het grote nut van melkcursussen en achtte het wenselijk, dat iedere boer zoveel mogelijk zijn personeel deze cursussen laat volgen.

Bestuur en dir. der fabriek adviseerde bij al 't mogelijke voor de leden te doen om deze zaak in goede banen te leiden, opdat de leveranciers zo weinig mogelijk bezoek krijgen van de controleurs van den Keuringsdienst.

Verder hield hij nog vergelijkingen van de willekeurige monsternamen door zijn personeel aan de fabriek en bleek er de laatste jaren wel vooruitgang, doch voor spreker was dit nog onbevredigend.

Door één der leden werd gevraagd hoe of gedacht werd over betaling van kwaliteit, waarover nog enige keren van gedachten werd gewisseld.

De voorzitter dankte Dr. M. voor zijn zeer duidelijke en soepele uiteenzetting.

Bij de rondvraag kwam een interne kwestie met één der leden ter sprake en werd deze aan het oordeel der leden onderworpen. Met overgrote meerderheid van stemmen werd het beleid van het bestuur en commissarissen in deze kwestie goedgekeurd.

Hierna had nog een verloting van melkgereedschap plaats, waarna de vergadering onder dankzegging voor de opkomst gesloten werd.

De Graafschap Bode 1936-06-12

GAANDEREN.

Melkexamen.

— Op de boerderijen van de heeren H. B. Berendsen en A. Roozendaal alhier werd Woensdagavond een melkexamen afgenomen, ten besluite van een drietal cursussen van de **Melkinrichting** „De Oude IJssel” te Doetinchem. Aan 7 van de 9 deelnemers werd een diploma toegekend, n.l. de dames L. Winters en W. Pelgrim te Wijnbergen en J. Agelink te Gaanderen en aan de heeren A. Berendsen, G. Geurtsen en J. te Dorsthorst te Gaanderen en J. Winters te Wijnbergen.

de Graafschap Bode 1933-11-17

— Aanbesteding melkritten Coöp. St. Zuivel-fabriek „De Oude IJssel”.

	Pr. der ritten in	
	1933	1934
Aannemer.	Gld.	Gld.
1. Rit Stokhorst, J. Jansen	1.35	1.05
2. Langerak II, E. J. Hendriksea	1.20	0.96
3. Dichteren II, A. G. Kok	1.09	1.00
4. Slingevliet, H. Hendriksen	0.99	0.80
5. IJzevoorde I, W. H. Brunsveld	—	0.81
6. Wijnbergen II, F. Spliethof	1.14	0.98
7. Langerak I, B. Wissink	1.10	1.08
8. Dichteren I, J. W. Bulsink	1.47	1.27
9. Slangenburgh II, J. Leeuwerink	1.24	1.15
10. Oosseld, B. A. Wennink	0.90	0.99
11. Dichteren III, J. B. Amping	1.30	1.05
12. Langerak III, J. W. Smeitink	1.20	1.15
13. Gaanderen II, A. van Campen	1.46	1.20
14. Slangenburgh I, K. Oldenboom	1.39	1.04
15. Wijnbergen I, F. C. Arts	1.70	1.40
16. Goorrit, D. J. Kamperman	1.19	1.12
17. Gaanderen I, L. G. Hofs	1.26	1.10
18. Kruisberg II, G. Wassink	1.19	1.00
19. IJzevoorde II, J. G. Jansen	1.44	1.34
20. Kruisberg I, H. Wiltink	1.20	0.95
21. IJzevoorde III, J. W. Ketz	1.49	0.99

Totaal 25.30 22.43
 Een verschil dus van f 2.87 per dag, afgezien van een nieuw ingelegden rit. Een droevige demonstratie van de slechte economische toestand in de kleinere landbouwbedrijven is deze aanbesteding.

Het uitrijden der steenkolen werd aangenomen door A. W. Bruil voor f 4.— per 10 ton en het afval der houtbedrijven voor 18 cts. per M³. door H. K. G. Wentink.

de Graafschap Bode 1936-11-13

DOETINCHEM.

Aanbesteding melkritten.

— Woensdagavond had in café Dimmedaal de aanbesteding plaats van het vervoer der melk naar de zuivelfabriek „De Oude IJssel”, met als uitslag, dat over 1937 voor dat vervoer per dag 5 ct. minder betaald zal worden dan in 1936.

Uit	Aannemer	1937	1936
IJzevoorde I: G. Westerveld		0.72	0.74
Dichteren II: A. Kock		0.73	0.78
Slingevliet: D. Borgmeijer		0.75	0.73
Langerak II: J. J. Stein		0.74	0.78
Langerak I: E. J. Hendriks		0.89	0.99
Stokhorst: J. Jansen		1.40	1.15
Dichteren I: J. W. Bulsink		1.19	1.10
Slangenburgh II: A. Venus		0.90	0.95
Oosseld: J. Kamperman		0.93	1.—
Dichteren III: J. v. Ampting		1.06	1.—
Langerak III: Chr. Jansen		0.99	1.—
Gaanderen II: H. W. Hofs		0.90	1.—
Slangenburgh I: L. W. Keunen		1.05	1.09
Wijnbergen I: R. J. Koster		1.60	1.34
Goorrit: F. Garretsen		1.—	1.05
Gaanderen I: J. Hofs		0.98	1.—
IJzevoorde III: W. Wielheesen		1.14	1.26
Kruisberg II: G. H. Wussink		0.89	0.82
IJzevoorde II: E. Aalderink		1.36	1.37
Kruisberg I: A. Ebbers		0.87	0.89
		20.09	20.14
Steenkolen: A. W. Bruyel		4.90	4.—

De Graafschap Bode 1937-11-10

Uitslag aanbesteding Melkritten 1938 van de Coöp. Zuivelfabriek en Melkrijchting „De Oude IJssel”, Doetinchem.

	Bedrag	
	1938	1937
Dichteren II, A. G. Kock	0.98	0.73
IJzevoorde I, H. J. Reinders	0.75	0.72
Slingevliet, A. Ebbers	0.74	0.75
Langerak II, E. J. Hendriksen	0.72	0.74
Langerak I, J. J. Stein	0.92	0.89
Stokh. Wijnb. II, G. Leeuwrik	1.38	1.40
Slangenburgh II, J. G. Hofs	1.02	0.90
Dichteren I, J. W. Bulsink	1.47	1.19
Oosseld, G. Fels	0.90	0.93
Dichteren III, J. van Ampting	1.25	1.06
Langerak III, H. Wiltink	0.90	0.99
Gaanderen II, H. J. Heitink	1.15	0.90
Slangenburgh I, G. J. Wentink	1.25	1.05
Wijnbergen I, R. J. Koster	1.48	1.60
't Goorrit, D. Dales	0.98	1.00
Gaanderen I, G. J. Bleekman	1.00	0.98
IJzevoorde III, B. J. Staaij	1.20	1.14
Kruisberg II, G. H. Wassink	0.89	0.89
IJzevoorde II, E. Aalderink	1.15	1.36
Kruisberg I, B. Chevalking	0.86	0.87
Totaal per dag:	20.99	20.09

1936-12-30 Aankondiging 25 Jr.-Jubileum CZ. „De Oude IJssel”

De Graafschap Bode 1936-12-30

25-jarig bestaan der Coöp. Stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem.

Op Zaterdag 2 Januari a.s.

H. Teerink.

J. Agelink.

— De Coöp. Stoom **Zuivelfabriek** „De Oude IJssel” herdenkt a.s. Zaterdag 2 Januari den dag, waarop deze inrichting voor 25 jaar terug in werking werd gesteld onder leiding van Dir. S. Beetsma, thans directeur der Coöp. St. **Zuivelfabriek** „De Volharding” te Varsseveld. In 1920 werd directeur Beetsma opgevolgd door den Heer D. Gorter, onder wiens energieke leiding het bedrijf zich krachtig heeft ontplooid en een goede toekomst tegemoet gaat.

De feestelijke viering van het zilveren jubilé der fabriek zal op een nader door de ledenvergadering te bepalen datum vermoedelijk dit voorjaar worden gehouden.

Op 2 Januari a.s. herdenken tevens twee leden van het personeel, t.w. de heeren H. Teerink (melkweger) en J. Agelink (melktapper) hun 25 jarige werkzaamheid aan de fabriek.

Zaterdagavond zullen beide door bestuur, directie en personeel worden gehuldigd.

Wij hopen eerlang op het zilveren bestaansfeest van „De Oude IJssel” en hoe dit zal worden gevierd, meer uitvoerig terug te komen en volstaan voor heden met de publicatie van de portretten der beide jubilarissen, die wij met hun zilveren feest van harte gelukwensen.

25-jarig bestaan Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” en Zilveren jubileum van de heren H. Teerink en J. Agelink

De directeur der Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem, de heer D. Gorter, draagt namens het personeel een elektrische klok over aan het bestuur, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der fabriek. Links de heer D. Gorter tijdens zijn toespraak en rechts het bestuur der fabriek.

Zaterdag 2 Januari was, het 25 jaar geleden, dat de Zuivelfabriek in werking werd gesteld. Heel wat vergaderingen en werkzaamheden waren verricht voor het zo ver was, ja zelfs werd eenmaal door het voorlopig bestuur overwogen, of men met de voorbereidende werkzaamheden wel voort zou gaan, doch dank zij de stimulerende invloed van wijlen den heer W. S. J. Tenkink, burgemeester van de voormalige gemeente Ambt-Doetinchem werd besloten met de voorbereidende werkzaamheden door te gaan en kon eindelijk aan wijlen de heer A. van der Linde, gemeente-architect van Ambt-Doetinchem, opdracht gegeven worden de bouwplannen voor de fabriek en directeurswoning te ontwerpen.

Besloten werd, dat op bescheiden voet begonnen zou worden, terwijl met de bouw der fabriek er rekening mee moest worden gehouden, dat wanneer uitbreiding nodig mocht blijken, deze zo gemakkelijk mogelijk kon plaats vinden. Hoe goed dit gezien was, is in de afgelopen 25 jaar wel gebleken, daar, èn door het steeds toenemende aantal leveranciers èn door de zich steeds uitbreidende werkzaamheden der fabriek, enige keren uitbreiding moest plaats hebben. We kunnen ons thans de plaats onzer inwoning moeilijk indenken zonder zuivelfabriek. Niet alleen is het een noodzakelijke schakel in het bedrijf harer leden, maar ook talrijke huisvrouwen zouden niet gaarne de verschillende producten, die in de loop dezer 25 jaren door haar in omloop werden gebracht, thans missen. Met voldoening kunnen diegenen der oprichters, die dit jubileum beleven mochten, terugzien op hetgeen uit de kleine, door hun gestichte fabriek, in de loop der jaren gegroeid is, terwijl zij, die door de onverbidelijke dood werden weggenomen, de dank verdienen van diegenen, die thans van hun werk profiteren.

Wat het jubileum zelf betreft, dit is op bescheiden wijze herdacht door bestuur en personeel, ofschoon, zoals uit de rede van de voorzitter, den heer W. Brunsveld, bleek het de bedoeling is dit later op uitgebreider wijze te doen geschieden.

Zaterdagavond, na afloop der werkzaamheden, had zich het voltallige bestuur en personeel voor de fabriek verenigd. waar de directeur der fabriek, de heer D. Gorter, het Bestuur toesprak, aan welke toespraak we het volgende ontleen:

Rede van den directeur.

Spreker begon met er op te wijzen, dat hij hier sprak namens het gehele personeel, waartoe hij ook zich zelf rekende. Hij zei dat de vlag, die heden zo fier wapperde op de fabriek, er deze dag niet stond terwille van het feit, waarom ze ook alom op de woningen wapperde, niettegenstaande het gehele personeel spontaan een geheel vormde in de liefde voor het Oranjehuis, doch dat zij wapperde ter herdenking van het 25-jarig jubileum der fabriek.

Het personeel voelde zich gedrongen op dit jubileum het bestuur een blijvende herinnering aan te bieden. Eerst was gedacht aan een lichtreclame aan de fabriek, doch door de crisis, waarvan de gevolgen ook aan het bestuur bekend zijn en waardoor het genoodzaakt was loonsverlaging toe te passen, was dit te kostbaar geweest. Daarna is de keuze gevallen op een elektrische klok, die tevens verlicht was. Door dit laatste kun men steeds zien hoe laat het was, daar de verlichting vanwege de gemeente in deze omgeving steeds schaars is.

Hij wees vervolgens, op de praktische zijde van het cadeau, daar thans voor allen die niet de fabriek annex zijn, één tijd geldt, n.l. die deze klok aanwijst. Hij droeg de klok over onder voorwaarde dan van een goede verlichting en een goede verzorging: dit laatste opdat, wanneer eens het 50-jarig jubileum gevierd wordt, het dan levende geslacht hierin een blijk kan zien van de goede verhouding, die thans tussen personeel en bestuur bestaat. Ten slotte bracht hij een woord van dank aan de leverancier der klok, de heer Buijl, elektricien alhier, voor de spoedige en accurate levering.

Huldiging der beide jubilarissen.

Nadat de klok aan het bestuur was overgedragen, verzocht de heer Gorter allen zich in de fabriek te begeven, daar hem nog een andere taak wachtte, daar er een tweetal jubilarissen zich onder het personeel bevonden. die er vanaf de opening aan verbonden zijn geweest. Allen voldeden hieraan, terwijl de beide jubilarissen, de heren Teerink en Agelink, geplaatst werden onder de door de heer J. Wanrooy Jr. op smaakvolle wijze aangebrachte emblemen van hun arbeid. n.l. een melkweger en een transportkan met het opschrift: Gort.

De directeur wees er op, hoe de beide jubilarissen al het wel en wee van de fabriek hadden meegemaakt en steeds dagelijks al hun energie en toewijding er aan gegeven hadden. Hoe bij de aanvang slechts een klein personeel aanwezig was, dat echter voortdurend uitgebreid werd. Hij wees op de goede onderlinge verstandhouding, die er altijd bij het personeel en ook met het bestuur geheerst heeft, daar dit laatste het personeel steeds een goed hart toedroeg. Hij bood ieder der jubilarissen namens het personeel een ruststoel aan, met de wens dat zij hiervan nog in lengte van jaren ten volste zouden genieten.

De voorzitter van het bestuur, de heer W. Brunsveld, hierna het woord nemende, begon met de directeur en het personeel dank te zeggen voor het mooie cadeau, aan de fabriek geschonken. Hieruit blijkt, dat zij met de fabriek meelevend, dat zij er hart voor hebben. Dit is én voor het bestuur én voor het personeel nodig. Thans wordt het jubileum der fabriek niet feestelijk herdacht, doch hij hoopt en vertrouwt, dat het personeel er nog wel verder van zal horen. Hij wijst er op, dat ook 3 bestuursleden met 2 van het personeel hun 25-jarig jubileum als zo-

danig herdenken. Van het oude personeel zijn enkelen vertrokken, anderen overleden. Ten slotte deelt hij mee, dat het bestuur van mening was dat het jubileum voor de beide leden van het personeel niet ongemerkt voorbij mocht gaan en bood ieder een enveloppe met inhoud - die verband hield met de crisisomstandigheden, waaronder wij leven, merkte hij op - aan.

Tegelijk met het 25-jarig bestaan der Coöp. **Zuivelfabriek** „De Oude IJssel” te Doetinchem herdachten twee leden van het fabriekspersoneel hun zilveren jubileum. De beide jubilarissen werden in de fabriek op hartelijke wijze gehuldigd door bestuur, directeur en personeel. Hierbij een foto van de jubilarissen met bestuur tijdens een der toespraken. Van rechts naar links de beide jubilarissen H. Teerink en J. Agelink en het bestuur der fabriek.

De Graafschap Bode 1937. 05-10

DOETINCHEM.

25-jarig bestaan der Coöp. **Zuivelfabriek** en Melkinrichting „de Oude IJssel”.

— Bovengenoemde vereeniging, welke 1 Januari l.l. 25 jaar had bestaan, geeft aan hare leden een Feestvergadering op 11 en 13 Mei a.s. in de Sociëteit van Mevr. de Groot, terwijl het Bestuur voor belangstellenden een receptie aanbiedt op Maandag 10 Mei a.s., tusschen 3 en 5 uur 's middags in 't Heerenlogement.

25-jarig bestaan der Coöperatieve **Zuivelfabriek** en Melkinrichting „DE OUDE IJSEL” te **Doetinchem.**

RECEPTIE

op 10 Mei a.s. van 3 tot 5 uur in 't Heerenlogement te **Doetinchem.**

HET BESTUUR.

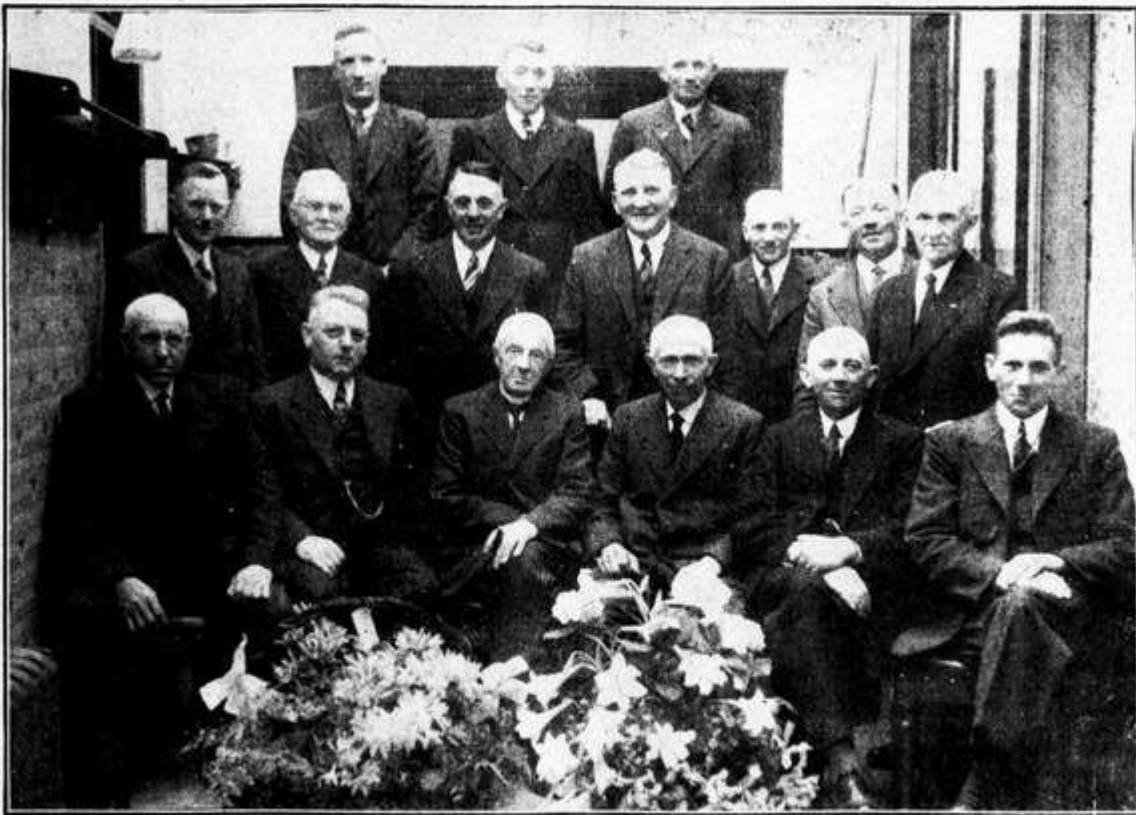
Herdenking van het zilveren jubilé der Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem.

Maandag is het zilveren jubilé der Coöp. St. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem officieel herdacht in een drukbezochte receptie in het Heerenlogement, waarbij op overtuigende wijze tot uitdrukking werd gebracht welk een vooraanstaande betekenisvolle plaats deze zuivelfabriek inneemt in de samenleving van Doetinchem en omgeving. Het gemeentebestuur van Doetinchem was op deze receptie vertegenwoordigd door de Wethouders Velsink en Weusten en den Gemeentesecretaris Vrieze, de Geld. Ov. Zuivelbond te Zutphen door de heeren Smit uit Wichmond en

H. D. Muller te Doetinchem, de Geld. Ov. Mij. v. Landb. ald. Doetinchem door de heeren Schreurs, De Haan en Muller, terwijl ook uit kringen van handel en industrie te Doetinchem velen blij gaven van hun belangstelling. Bij de bestuursafel stonden meerdere fraaie bloemstukken opgesteld, terwijl het aantal schriftelijke en telegrafische gelukwenschen legio was. Ook waren dezen middag de directeuren en meerdere bestuursleden van vrijwel alle naburige zuivelfabrieken naar Doetinchem gekomen om persoonlijk hun gelukwenschen aan te bieden. Het was er druk en het was

er gezellig en onder het genot van een sigaar en een verversching werd de middag allergeuoeglijkst gepasseerd. Zooals wij hebben gemeld, zal de feestelijke viering van het jubilé voor de leden en het personeel plaats vinden in een tweetal feestavonden in de Sociëteit, waarbij Jan van Riemsdijk als conferencier zal fungeren. Gister, Dinsdag, heeft de eerste dezer beide feestelijke bijeenkomsten plaats gehad en morgen Donderdag volgt de tweede avond.

Wij komen op een en-ander in ons blad van Vrijdag nader terug.

Het bestuur en de commissarissen der jubilerende fabriek: Voorste rij (zittend van links naar rechts): de heeren G. v. Oana, D. Gorter (directeur), H. B. Berendsen, W. H. Brunsveld (voorz.), W. H. Remmelink en A. W. Buijen. Staande (eerste rij) v. l. n. r. de heeren W. Hietland, J. L. Hyink, H. J. Veenink, J. H. Martens, H. W. Waggelink, G. W. Seinhorst en E. L. Evera. Staande (tweede rij) v. l. n. r. de heeren F. J. Hamink, B. W. Borkus en W. Hissink.

**Berichten uit de Graafschap.
DOETINCHEM.**

**Het zilveren jubilé van de Coöp. Zuivelfabriek
„De Oude IJssel”.**

DOETINCHEM. - Het 25-jarig bestaan van de Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” is door de leden en hun dames op waardige wijze gevierd.

In een tweetal zeer druk bezochte en uiterst goed geslaagde feestvergaderingen in de grote zaal van de Sociëteit, is dit gedenkwaardige feit op luisterrijke wijze herdacht. Ongetwijfeld hebben deze beide feestavonden de grote eensgezindheid onder de leden nog meer bevorderd en door deze versterkte eendracht kan de fabriek met meer gerustheid een nieuw tijdperk van bloei ingaan, waarvoor onder de leiding van het huidige bestuur en zijn deskundigen directeur, de heer Gorter, de kansen stellig niet kwaad staan.

Dinsdagavond vond de eerste feestvergadering plaats, welke door de voorzitter, de heer **W. H. Brunsveld**, met een hartelijk welkomstwoord werd geopend. In het bijzonder werd welkom geheten Mr. J. P. Coops van Groot-Zande, eere-lid der vereniging. Spreker memoreerde het vele werk, dat Mr. Coops als secretaris van het voorlopig bestuur en later van het bestuur, in het belang der vereniging had verricht. Zijn deskundige hulp was van zeer veel belang en spr. verheugde zich er ten zeerste over, dat Mr. Coops wel aan de uitnodiging om deze vergadering bij te wonen, gevolg had willen geven. Verder riep spr. welkom de heer en mevr. **Beetsma, de eerste directeur der fabriek**. Met dankbaarheid herinnerde spr. aan de eerste moeilijke jaren, welke de heer Beetsma had meegemaakt en hoe deze directeur de grondslagen heeft gelegd voor den verdere groei der fabriek. Ten slotte heette spr. nog welkom mevrouw de Wed. v. Zadelhoff, de echtgenote van de te vroeg ontslapen voorzitter en de heer Polderman uit Amersfoort, de accountant der fabriek.

Vervolgens gaf spr. een zeer uitvoerig historisch overzicht

van de oprichting en de groei der fabriek en bracht daarbij hulde aan de heren Van Onna en Borkus uit Wijnbergen, die de eerste stoot tot de oprichting hadden gegeven. In de toenmalige burgemeester van Ambt-Doetinchem, wijlen de heer Tenkink, vond men een krachtige steun. Het is dan ook aan zijn volhardend en energiek optreden te danken, dat de vele moeilijkheden werden overwonnen. Met piëteit herdacht spr. wijlen burgemeester Tenkink, die jarenlang het ere-voorzitterschap der vereniging had bekleed.

Verder herdacht spr. de heren B. J. van Zadelhoff, W. van Zadelhoff, Bulten, Hieltjes, J. Berendsen, Smits, Bodt en Jansen, die in de eerste jaren van het bestaan der fabriek veel in haar belang hadden gedaan. Met blijdschap werd gewag gemaakt van de grote groei en bloei der fabriek. Bedroeg in het eerste jaar de melkaanvoer 1.688.122 kg, thans is dit gestegen tot 4.193.500 kg melk.

Spr. besloot zijn uitvoerig overzicht met het uitspreken van de hartgrondige wens, dat de fabriek onder de deskundige leiding van de tegenwoordige directeur, de heer Gorter, verder mocht groeien en bloeien.

Vervolgens werd door de directeur, de heer Gorter, een meer technisch overzicht van de afge-

lopen 25 jaar gegeven. Spr. vond dit een bij uitstek goede gelegenheid om nog eens met nadruk te wijzen op de zindelijkheid, welke de dames zoveel mogelijk moeten betrachten. Spr. wekte allen op om hun kinderen en personeel een melkcursus te laten volgen. Ook dit overzicht getuigde van de grote groei der fabriek, welke meerdere malen uitgebreid moest worden. Spr. herinnerde aan het vele werk, dat de fabriek in het belang van de landbouwstand heeft gedaan, als t.b.c.-bestrijding, enz. Ten slotte wekte spr. allen op eendrachtig verder te werken tot heil van de fabriek.

Zilveren Jubilarissen.

Aan het begin van zijn overzicht reikte de heer Gorter aan de zilveren jubilarissen een gedenkspeldje uit en wel aan de bestuursleden, de heren Van Onna, Brunsveld en Remmelink, aan de beide commissarissen, de heren Borkus en Steentjes en aan de beide leden van het personeel, de heren Terink en Agelink.

Namens het college van commissarissen dankte de heer Borkus voor de onderscheidingen. Spr. zei, dat dit college steeds op de prettigste wijze met bestuur en directeur had samengewerkt en prees de keuze der leden in hun bestuur. De omgang met de directeur, eerst de heer Beetsma en later de heer Gorter, stemt ons tot grote voldoening. Met het dringend verzoek vertrouwen te blijven stellen in bestuur en directeur, besloot spr. zijn toespraak.

Herinneringen Mr. J. P. Coops

Hierna sprak Mr. J. P. Coops, erelid der vereniging. Het was spr. een behoefte de voorzitter dank te zeggen voor de vriendelijke woorden tot hem gesproken. Met het grootste genoegen dacht spr. nog steeds terug aan de jaren van de oprichting en vele herinneringen komen dan weer hij hem op. Spr. hoopte, dat de fabriek onder de huidige leiding nog jarenlang bestuurd mocht worden.

Toespraak oud-dir. Beetstra

Vervolgens werd het woord verleend aan den heer S. Beetsma uit Varsseveld, de eerste directeur der fabriek, wien het een genoegen deed weer zoveel oude bekende gezichten te zien. Hoewel spr. sinds jaren geen directeur der fabriek meer is, blijft hij haar nog steeds met belangstelling volgen. Het verheugde spr. nu na 25 jaar te kunnen constateren, dat het modelinrichting is geworden. Hiervoor kracht spr. een woord van hulde aan de tegenwoordige directeur, de heer Gorter. Mede namens zijn vrouw dankte spr. voor de hun geboden gelegenheid dit feest mee te kunnen vieren.

Ten slotte sprak de heer Polderman uit Amersfoort, die 25 jaar lang de boeken en bescheiden had nagezien en nooit een enkele onregelmatigheid had kunnen constateren. Spr. wenste de leden geluk met zo'n, bestuur en directeur. Blijft dien heren uw steun geven.

De heer H. W. Remmelink, wien de verdere leiding van de avond was opgedragen, kondigde hierna het verdere verloop van de avond aan.

Door het personeel werden vervolgens enkele aardige voordrachten opgevoerd, terwijl Jan van Riemedijk met z'n repertoire zeer veel succes oogstte.

Het is voor de leden een avond geweest, waaraan zij nog langen tijd met de meest prettigste herinneringen zullen terugdenken.

Het Bestuur had in ruime mate voor traktaties zorg gedragen.

Verslag verg. Coöp. Zuivelfabriek *De Oude IJssel*.

DOETINCHEM.- Donderdagavond werd in de zaal van de heer **Starink** de jaarlijkse ledenvergadering van bovenstaande fabriek gehouden.

De voorzitter, de heer W. H. Brunsveld, heette de aanwezigen welkom en noemde het een voorrecht, dat men hier zo rustig kon vergaderen, gezien de toestand in andere landen.

Voor de fabriek was 1937 een gunstig jaar, er kon pl.m. f 0.45 per 100 L. melk meer betaald worden, al was het, helaas, met Regeringssteun. Doch het gaat de goeden kant uit. Hij deelde vervolgens mee, dat de fabriek in 1937 weer het diploma verkregen had en eindigde met de wens, dat het ook dit jaar, onder Gods zegen, weer goed mag gaan.

De secretaris, de heer A. W. Bulton las hierna de notulen der vorige ledenvergadering, die onveranderd werden vastgesteld.

Hierna gaf hij een keurig verslag van de gehouden feestviering bij het 25-jarig bestaan der fabriek, dat ook zonder op- of aanmerkingen werd goedgekeurd.

Vervolgens werd een tweetal stembureaus benoemd voor de verkiezing van bestuursleden en commissarissen, waarin zitting namen de heren M. Rijkers en A. Aalderink en H. Veldhorst en B. Bulsink.

Hierna werd het jaarverslag behandeld, dat vooraf aan de leden was toegezonden. Aan dit verslag ontlenen we, dat het afgelopen jaar 12.350 kg melk minder werd ontvangen dan het jaar te voren. Over het le halfjaar was de aanvoer belangrijk groter, doch door de grote droogte in de zomermaanden, liep de aanvoer aanmerkelijk terug. Over het geheel zou evenwel meer melk ontvangen zijn, als niet de zo gevreesde ziekte mond- en klauwzeer was uitgebroken. Vooral in November en December was dit van zeer ernstige aard en bedroeg de aanvoer pl.m. 2000 kg per dag minder. Niettegenstaande de mindere aanvoer werd pl.m. f 13.000 à f 19.000 meer aan de leden uitbetaald, terwijl de afschrijvingen van pl.m. f 7.000⁶ kon worden gehandhaafd.

Verder bevat het verslag uitvoerige mededelingen omtrent de verkregen en verkochte producten, alsmede de balans per 31 December 1937 en de exploitatierekening over genoemd jaar.

De directeur deelde nog mee, dat de fabriek, op aandrang der Regering, lid was geworden van het *Zuivelkwaliteitsbureau (Z. K. B.) te Amsterdam*. Hij deelde mede, dat dit instituut beoogt de kwaliteit der boter te verhogen en dat reeds enkele fabrieken de melk naar kwaliteit uitbetalen. Ook hier zal hiertoe over enkele jaren worden overgegaan.

Verder deelde hij nog mede, dat t.b.c.-vrije bedrijven boven de 5 H.A. weer boventallige kalveren konden laten schetsen, waarvan de kosten voor het eerste kalf f 25, voor het tweede f 30 bedragen.

Het jaarverslag, alsmede de balans en exploitatierekening werden met algemene stemmen goedgekeurd.

Het inleggeld voor nieuwe leden werd op f 1,- per koe bepaald, terwijl met algemene stemmen, op voorstel van bestuur en commissarissen, besloten werd ten behoeve van de directeur met de *Coöp. Friesche Levensverzekering Mij.* een pensioen- en weduwenverzekering af te sluiten.

6 Niet duidelijk of er 17000 of 7000 moet staan. (ZHN.)

De stembureaus waren intussen met hun werkzaamheden gereed gekomen. De uitslag der stemming was, dat op de aftredende bestuursleden, de heren G. van Onna en H. J. Veenink resp. 207 en 168 en op de aftredende commissarissen, de heren H. Steentjes, G. Seinhorst en E. L. Evers 162. 186 en 196 stemmen waren uitgebracht, zodat allen herkozen waren, terwijl zij op de vraag van de voorzitter, verklaarden hun herbenoeming te aanvaarden.

Door de heer B. van Krimpen te Lochem werd nu een inleiding gehouden over: Boerenpensioen. Spr. deelde mee, dat in Friesland begonnen was met voor het personeel der fabrieken een pensioenregeling te treffen. Men was tot de conclusie gekomen, dat men nu wel voor het personeel gezorgd had, doch dat men zelf op zijn oude dag niets had. Men was toen overgegaan tot de oprichting van een coöperatief boerenpensioenfonds, waarvoor de vastgestelde premie door de fabriek van het melkgeld werd afgehouden. Later waren hiertoe ook andere provincies overgegaan.

Hij gaf een duidelijk overzicht van de manier van werken der verzekering, waaruit bleek, dat de premie bepaald wordt naar het aantal koeien en de H.A. land, die men bewerkt, wanneer men niet veel rundvee houdt, dat de leeftijdsgrens van de te verzekeren persoon niet hoger dan 55 Jaar mocht zijn, terwijl het te verzekeren bedrag loopt vanaf f 500 - f 8000, uit te keren op 65-jarige leeftijd of bij vooroverlijden aan de weduwe of erfgenamen. Ook kan men individueel op bepaalde voorwaarden een verzekering afsluiten.

De directeur en het bestuur der fabriek hebben zich bereid verklaard hiertoe hun medewerking te verlenen. Ieder lid ontvangt binnenkort een opgave wat voor hem de premie bedraagt en kan dan met zijn huisgenoten overleggen, of zij al dan niet aan de pensioenverzekering willen deelnemen.

Enige vragen werden nog door de inleider beantwoord, waarna de voorzitter hem dankte voor de gehouden inleiding. Hij wees er op, dat aan de verzekering niet veel risico verbonden was, terwijl de betaalde premie nooit weg was.

Waar het bij deze verzekering niet om winst gaat, meende het bestuur, dat het in het belang der leden was deze zaak hier te behandelen.

Een schrijven van de Vereniging van Oud-leerlingen van Landbouwwintercursussen, om over te gaan tot aanschaffing van een of meet cellen voor het ontschurften van rundvee werd aangezien hiervoor bij de leden geen belangstelling bestond, voor kennisgeving aangenomen.

Bij de rondvraag werden nog enige huishoudelijke zaken behandeld, waarop de verloting volgde van melkgereedschap en zuivelproducten, waarna de vergadering gesloten werd.

DOETINCHEM

Een kwarteeuw melktapper.

H. Diepenbroek.

— Morgen, Zaterdag zal het welgeteld precies 25 jaar geleden zijn, dat de melktapper Herman Diepenbroek voor de eerste maal zijn karretje met glimmend gepoetste melkbussen hanteerde en zijn loopbaan als melkventer aanving bij de Coöp. St. **Zuivelfabriek** „De Oude IJssel”. Diepenbroek is een accuraat en plichtgetrouw werker, die met toewijding zijn taak verricht tot volle tevredenheid der directie onzer **zuivelfabriek**. Uit erkentelijkheid daarvoor wacht hem morgen al vrij vroeg, om 7 uur n.l., een huldiging namens directie, bestuur en personeel, waarbij ongetwijfeld tot uitdrukking zal komen, dat zijn persoon en zijn werk door superieuren en collega's worden gewaardeerd. Hierboven een plaatje van den jubilaris, zooals heel **Doetinchem** hem door de jaren heen leerde kennen.

DOETINCHEM.

Jubileum aan de Coöp. **Stoomzuivelfabriek** „De Oude IJssel”.

— Morgen Dinsdag is het feest op de Coöp. **Stoomzuivelfabriek** „De Oude IJssel”. Dan immers zal de ass.-directeur, de heer H. W. Terbeest, het feit herdenken, dat hij 25 jaar bij de „Boterfabriek” in dienst is geweest.

Aanvankelijk begonnen als controleur werd de jubilaris van morgen in 1921 benoemd tot ass.-directeur en als zoodanig heeft hij steeds al zijn kracht en energie aan het bedrijf gegeven. De heer Terbeest is geen man van veel woorden, maar van daden en als zoodanig mag hij zich dan ook in de algemeene achting van allen, die met hem in aanraking komen, verheugen. Zeer zeker zal het den jubilaris op zijn feestdag dan ook wel duidelijk worden, hoe zeer hij zich in de sympathie van een breede schare der bevolking mag verheugen. Gaarne voegen wij reeds thans onze gelukwensen bij de vele, welke hem morgen ongetwijfeld zullen geworden.

Vergadering Zuivelfabriek 'De Oude IJssel'.

DOETINCHEM.- In de zaal van den heer Starink hield de Coöp. Zuivelfabriek „*De Oude IJssel*” haar 56ste algemene ledenvergadering op 20 Mrt.

De Voorzitter, de heer W. H. Brunsveld, opende de vergadering met een woord van welkom, en zei, dat onder zeer bijzondere omstandigheden deze vergadering plaats had. Onder onze leden zijn er wier zonen voor het vaderland het leven lieten. Spreker wilde het smartelijk verlies der ouders hier gedenken en sprak de hoop uit, dat dit bloed niet tevergeefs vergoten is en dat we eens weer vrij en onafhankelijk mogen zijn.

Wat ons bedrijf betreft wordt dit steeds moeilijker, ook door de veevoederdistributie. Vele artikelen zijn duurder dan de opbrengst van eigen producten. Spreker leest hierop een stukje voor uit het *Officieel Orgaan* v. d. F.N.Z., waarin gewezen wordt op de vele prijsverhogingen van verschillende artikelen. Voor de producten van de boer worden de prijzen voor een bepaalde periode vastgesteld, waardoor op den duur de boer het loodje legt. Beheerst men dan de prijzen van de artikelen, die hij voor zijn bedrijf nodig heeft en zijn dagelijks levensonderhoud kopen moet, dan koopt hij te duur en verkoopt te goedkoop.

Na voorlezing der notulen worden deze aldus vastgesteld. Uit het Jaarverslag vermelden we, dat over het afgelopen jaar ontvangen werd 3.250.521½ kg melk. Dit is 17 % minder dan in 1939. Het mond- en klauwzeer en de veevoederdistributie zijn oorzaak van deze verminderde melkontvangst. Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3.36%. Op de boterkeuringen in Zutphen werd wederom een diploma ontvangen. Na voorlezing van het rapport van den accountant werd het Jaarverslag goedgekeurd.

De Directeur memoreerde het vele werk dat door de Organisaties was verricht, om na 10 Mei de zaken zo goed mogelijk te doen verlopen. Waar in de toekomst zeker ook naar kwaliteit zal worden uitbetaald, wekte de Dir. nog op om de melkcursussen te volgen. Verder wijst de Dir., nog op de gunstige werking der t.b.c.-bestrijding, daar slechts een ½ % reageerde. Dit percentage bedroeg in 1931-'32 12,41 %.

Het Bestuursvoorstel om *f* 1- inleggeld te heffen bij toetreding als lid, werd aangenomen. De aftredende Bestuursleden en Commissarissen werden alle met grote meerderheid van stemmen herkozen. Na verloting van enkele zuivel- en landbouwgereedschappen sloot de Voorzitter de vergadering onder dank aan de leden voor hun aanwezigheid, en sprak daarbij de hoop uit, dat volgend jaar weer onder gunstiger omstandigheden vergaderd kon worden.

De Graafschap Bode 1942-11-27

DOETINCHEM.

— Uitslag aanbesteding melkritten van de Coöp. Zuivelfabriek „De Oude IJssel” te Doetinchem voor het jaar 1943. IJzevoorde I, W. Bulten *f* 2.55; Langerak II, C. Jansen *f* 4.—; Oosseld, J. Breukelaar *f* 3.—; Langerak I, J. J. Stein, *f* 3.40; Slingevliet, A. Hendriksen *f* 2.40; Stokhorst-Wijnbergen, J. Jolink *f* 3.—; Dichteren II, A. Borkus *f* 3.50; Gaanderen I, G. A. Fels *f* 2.40; Slangenburgh II, A. van Campen *f* 3.75; Gaanderen II, W. Hof *f* 3.60; Dichteren I, E. J. Hendriksen *f* 4.15; Wijnbergen I, A. Kock *f* 3.60; Slangenburgh I, G. J. Ooyman *f* 3.60; 't Goorrit, H. Wesselink *f* 4.15; IJzevoorde III, W. Wielheesen *f* 3.50; IJzevoorde II, G. J. Wassink *f* 3.15; Kruisberg, H. F. Hendriksen *f* 3.95. Totaal per dag *f* 57.70 tegen in 1942 *f* 56.16.

De Graafschap Bode 1945-07-31

DOETINCHEM

Huldiging D. Gorter. — Maandagochtend j.l. vond aan de Coöp. stoomzuivelfabriek „De Oude IJssel” de huldiging plaats van den heer D. Gorter, die dien dag het feit herdacht, dat hij 25 jaar geleden als directeur zijn werkzaamheden begon. Door den voorzitter, den heer W. H. Brunsveld, werd de jubilaris toesproken, waarbij vooral werd gewezen op het groote aandeel, dat de heer Gorter heeft gehad in den groei en bloei van dit modelbedrijf gedurende de afgelopen 25 jaren. Namens het personeel sprak de heer W. ter Beest, die den jubilaris een stoel en diens echtgenoot een fraaie bloemenmand offereerde.

Des avonds werd door directeur en personeel in een gezellig samenzijn het feest voltooid.

De Graafschap Bode 1945-08-17

**OPHEFFING COMMISSARIAAT M. G.,
DISTRICT DOETINCHEM.**

Ter gelegenheid van het feit, dat het Commissariaat van het Militair Gezag, district Doetinchem met ingang van 15 Aug. is opgeheven, heeft de Mil. Commissaris voor dit district, Mr. K. Kerssemakers Dinsdag j.l. aan de pers een en ander verteld over de werkzaamheden, in de afgelopen maanden verricht. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:

Op 4 April was spr. met twee officieren vanuit Nijmegen naar Doetinchem gekomen, zonder ook maar een vermoeden te hebben gehad, dat Doetinchem en andere plaatsen in zijn district zoo zwaar waren getroffen. Te Doetinchem was op dat tijdstip geen water, geen gas of elektrische stroom, de transportmiddelen waren uitgeschakeld, de industrie lag stil, de auto's waren naar Duitschland meegenomen. De voedselpositie was zeer precair, de N.B.S. had een enorm aantal

mensen gevangen genomen, waarvan velen onschuldig waren. De Duitschers zaten nog dichtbij en het Militair Gezag had met al deze zaken stuk voor stuk te maken. Spr. zette uitvoerig uiteen, wat het M. G. gedaan heeft, om de zaken hier weer eenigszins in geregelde banen te leiden, hoe waterleiding, electriciteit e.a. weer mede dank zij het werk van M. G. in bedrijf kwamen, dat het M. G. vaak zelf grondstoffen uit Duitschland heeft laten halen, o.a. ruw olie en steenkool. Voorts deelde spr. mee, dat door kolenerlevering ook de zuivelfabrieken en graanmaalderijen weer konden gaan werken.

Het M. G. heeft tijdelijk ook door uitgave van een eigen blad voorzien in de behoefte der bevolking aan nieuws.

Het, was spr. opgevallen, dat wanneer men hoorde, dat ook in den Achterhoek voedselgebrek heerschte, niemand in het land daaraan geloof hechtte.

Op een desbetreffende vraag deelde Majoor Kerssemakers mede, dat de auto's van M.G. helaas niet aan de bevoiking ten goede konden komen, daar ze vermoedelijk ter beschikking zouden worden gesteld van de Kon. Landmacht.

Spr. deelde mede, dat de mijnruimersploeg te Doetinchem had geruimd 2032 mijnen, 131 bommen, 1262 granaten, 246 blokken trotyl, 12 kisten trotyl en 272 kisten kruut. Het grootste deel daarvan is reeds vernietigd. In den Achterhoek is nog 600 ton munitie opgeslagen.

Het aantal op de Kruisberg te Doetinchem geïnterneerden bedraagt 339 mannen en 213 vrouwen. Op den Vossenbergt te Winterswijk bevinden zich 521 mannen en 9 vrouwen. Op de verschillende andere plaatsen zijn geïnterneerd 165 mannen en 189 vrouwen. In totaal zijn dus 1836 personen in hechtenis. Reeds zijn 300 gevallen gereed voor het Tribunaal.

Tot 1 Aug. j.l. waren 871 personen onder beheer, thans is dit aantal tot 1600 gestegen.

Door het district Doetinchem zijn 17000 passen uitgegeven, 32 zuiveringscommissies zijn ingesteld. In totaal zijn 35 personen gestaakt en 198 geschorst. In de 19 gemeenten, ressorteerend onder het Commissariaat, zijn slechts negen burgemeesters gehandhaafd, de anderen zijn gestaakt. Vermoedelijk zullen er enkele spoedig in hun eer hersteld worden.

Van de 300 politiemannen werden er 33 geschorst en 18 gestaakt.

Friesche Koerier 1963-09-19

„Is bestuursvorm van coöperatie nog wel juist?“

DOETINCHEM (ANP) — Bij de opening van de nieuwe coöperatieve **melkinrichting** „De Oude IJssel“ te Doetincchem, heeft de voorzitter van de vereniging van Coöperatieve Melkinrichtingen, de heer H. Koier, zich afgevraagd of de bestuursvorm van de coöperaties nog wel juist is.

Hij wees erop, dat dergelijke bedrijven op het ogenblik enorme investeringen vergen en dat de boeren-leden over deze en dergelijke dingen moeten beslissen.

Hij vond deze verantwoordelijkheid voor de leden te groot, waarbij hij zich ervan bewust was, dat een geringe verantwoordelijkheid van de leden ook minder zeggenschap inhoudt.

Voorts bepleitte de heer Koier fusies van coöperatieve zuivelbedrijven, ondermeer omdat de specialisatie der bedrijven veel wetenschappelijk onderzoek vraagt, dat in het afzonderlijke coöperatieve bedrijf niet kan worden verwezenlijkt.

WIJNBERGEN

1894- 1911

De graafschap Bode 1894-06-09

WIJNBERGEN.

— Het is zoo goed als zeker, dat alhier een kleine coöperatieve boterfabriek met handbeweging zal worden opgericht.

De graafschap Bode 1894-08-04

WIJNBERGEN.

— In een Vrijdagavond gehouden vergadering van leveranciers der alhier op te richten boterfabriek werd de heer H. Tomenzen tot directeur of werkbaas benoemd. Het halen der zoete- en het terugbrengen der ondermelk werd gegund, voor Wijnbergen aan den heer A. Hieltjes voor f 1.50 per dag, en voor Dichteren aan den heer B. Wiegman voor f 375 per jaar.

Nadat deze vergadering gesloten was, hielden eenige ontevreden een vergadering in de open lucht, waarin zij besloten voor de melklevering te bedanken, daar de kosten voor vervoer, directeur en werklieden de raming verre overtroffen.

De Graafschap Bode 1894-09-22

— Volgens achterstaande advertentie zal Maandag 23 Sept. a. s., de opening plaats hebben der zuivelfabriek „De Nijverheid” te Wijnbergen. Tegelijkertijd wordt ook een begin gemaakt met de levering der boter. De fabriek is voor belangstellenden dagelijks in werking te zien.

Zuivelfabriek „DE NIJVERHEID”

TE WIJNBERGEN.

Opening der fabriek op Maandag 23 September a. s.

De levering van prima kwaliteit **Natuurboter** zal dagelijks aan particulieren plaats hebben, echter bij niet minder dan 2 K.G. tegelijk.

De fabriek is voor belangstellenden dagelijks in werking te zien.

HET BESTUUR.

De Graafschap Bode 1894-09-29

WIJNBERGEN.

— Maandag l.l. had de opening plaats van de eerste boterfabriek op kleinere schaal in deze omgeving.

Door den krachtigen steun van den heer P. Landry was het belanghebbenden mogelijk gemaakt uitvoering te geven aan hun plan om voor gezamenlijke rekening een fabriekje op te richten naar Limburgsch model.

Door verschillende sprekers werd bij de feestelijke opening van „de Nijverheid” het woord gevoerd en de beste wenschen geuit voor het welslagen dezer jeugdige onderneming.

De Graafschap Bode 1894-10-17

Coöperatieve Boterfabriek „DE NIJVERHEID” te Wijnbergen.

VERKRIJGBAAR:
Zuivere gepastoriseerde
ROOMBOTER.

De Heer W. J. RAADGEEP
neemt dagelijks bestellingen aan.

HET BESTUUR.

WIJNBERGEN.

— Aan het bestuur der coöperatieve boterfabriek „de Nijverheid” alhier is door den heer N. Th. Ladenius, Notaris te Doetinchem, de somma van vijftig gulden toegezegd bij den aankoop eener tweede centrifuge, wier aanschaffing noodig is geworden, daar het aantal liters melk met den dag toeneemt.

WIJNBERGEN.

— In den nacht van Maandag op Dinsdag l.l. hebben ongewenschte bezoekers zich toegang verschaft tot de kantoren der boterfabriek alhier, waar zij een bedrag van ongeveer f 50 aan Nederlandsch en Duitsch zilvergeld hebben ontvreemd. Door de politie is een onderzoek ingesteld.

WIJNBERGEN.

— Aan de boterfabriek „de Nijverheid” alhier is in de maand Juli verwerkt 61631 1/2 L. melk, met een gemiddeld vetgehalte van 3.25% waarvoor werd uitbetaald gemiddeld f 3.33 per 100 L.

De waarde der ondermelk en karnemelk was dezelfde als de vorige maanden.

De gewijzigde statuten werden goedgekeurd en opgenomen in de Staatscourant No. 198.

Kort verslag jr.-vergadering Handkrachtfabriek 'De Nijverheid'

WIJNBERGEN.- Dezer dagen werd hier een vergadering gehouden van de leveranciers der coöperatieve zuivelfabriek „de Nijverheid”, werd ook bijgewoond door de beschermheer, de heer Landry van Doetinchem.

De heer G. v. Onna, president, opende met een gepast woord de vergadering, waarna de heer W. van Zadelhoff, secretaris, de notulen der vorige vergadering las.

Uit dit verslag stippen we het volgende aan: verwerkt werd in 1898 de hoeveelheid van 577.440 L. melk, die 19.990 1/2 K.G. boter opleverde. Voor de geleverde melk werd betaald f 17.247,23, afgelost werd f 800.

De gezamenlijke inkomsten bedroegen f 21.648,88, en de uitgaven f 21.573,37 1/2. Bij het einde van het boekjaar was nog in te vorderen en in kas te samen f 1400,25 1/2, terwijl de schuld nog bedroeg f 1392,05 1/2, zodat er een voordelig saldo is van f 820.

De aftredende bestuursleden, de heren G. van Onna en Van Haaren, werden met 52 van de 54 stemmen, alzo met een schitterende meerderheid herkozen.

1907

De Graafschap Bode 1907-04-27

WIJNBERGEN.

— Aan de coöperatieve roomboterfabriek „De Nijverheid”, alhier is deze week in werking gesteld een Alpha Laval Separator, die, gedreven door **handkracht**, 600 L. melk kan ontroomen.

De machine is geleverd door de firma Boeke en Huidkoopers en voorzien van een apart toestel voor voetbeweging.

1908

De Graafschap bode 1908-02-22

WIJNBERGEN.

— Maandagavond had ten huize van den caféhouder W. Elbers de jaarvergadering plaats van de leden der coöperatieve **roomboterfabriek** „de Nijverheid”.

Uit de verantwoording over 1907 bleek, dat in dat jaar was geleverd 657,697 L. melk, waaruit gefabriceerd werd 21,815 K.G. boter. Aan leveranciers, werkloonen, enz. werd uitbetaald f 25.150.18.

De ontvangsten bedroegen f 29.811.40⁵, de uitgaven f 29.635.68, alzoo een batig slot van f 175.72⁵. Met de nog te ontvangen gelden geeft dit een batig slot van f 2013.81⁵.

Tot bestuurslid werd herkozen de heer W. van Haren en gekozen de heer J. van Dillen; de laatste in de plaats van den heer G. Winters, die zich niet meer beschikbaar stelde.

De Graafschap Bode 1908-05-23

WIJNBERGEN.

— De Coöperatieve Roomboterfabriek „De Nijverheid” alhier is weer eenige verbeteringen rijker geworden. Sedert eenigen tijd is in gebruik een verbeterde melkvoorwarmer en een pasteuriseer-machine, die den room verwarmt tot 90° Celcius, zoodat alle bacteriën gedood worden; vervolgens wordt hij weer afgekoeld tot op 10° Celcius en daarna gekarnd.

De machine voldoet zeer goed en is geleverd door den heer W. Meijer te Assen.

Ongetwijfeld zullen deze verbeteringen ten goede komen aan boter en karnemelk, om alle concurrentie 't hoofd te kunnen bieden.

Dat de fabriek flink werkt, bewijst de steeds toenemende melkaanvoer. Op de gewone dagen wordt aangevoerd 3000 tot 3300 L., terwijl op Maandagen de aanvoer soms 5000 L. te boven gaat. Alles wordt door **handkracht** gedreven.

1911

De Graafschap Bode 1911-03-11

WIJNBERGEN.

AMBT-DOETINCHEM.

— Naar wij vernemen bestaat het ernstig voornemen om de coöperatieve handkracht-boterfabriek te Wijnbergen om te zetten in een fabriek met stoomkracht, waarvoor alle aanleiding bestaat, omdat de hoeveelheid te verwerken melk langzamerhand te groot geworden is voor het handkracht-bedrijf.

In verband daarmee gaan stemmen op om de fabriek dan tevens te verplaatsen meer nabij het spoorwegstation, wat met het oog op de verzending van boter stellig aanbeveling verdient.

De Graafschap Bode 1911-04-01

WIJNBERGEN.

— Naar wij uit goede bron vernemen, worden er op dit oogenblik ernstige pogingen in het werk gesteld om in de gemeente Ambt-Doetinchem een boterfabriek op te richten. Het voornemen bestaat om in den loop der volgende week op plaats, dag en uur nader in dit blad bij advertentie aan te kondigen, eene vergadering te beleggen van belanghebbenden, om inzake deze aangelegenheid de noodige besprekingen te houden.

De leveranciers van melk worden in hun eigen belang ernstig aangeraden om zich voorshands aan geen enkele fabriek te verbinden, maar af te wachten het resultaat van deze vergadering.

Deze waarschuwing geldt in 't bijzonder voor hen, die door het bestuur van de boterfabriek te Wijnbergen eventueel worden aangezocht om zich als vasten leverancier aan die fabriek te verbinden.

Opmerking: Het plan voor omzetting naar een groter Stoomzuivelfabriek zou uiteindelijk het einde van dit kleine handkrachtfabriekje betekenen. De vereniging zou opgaan in de in 1912 opgericht vereniging van – de nieuwe fabriek - *de Oude IJssel* te Doetinchem

zie – voorlopig – verder bij [algemeen](#) en bij [Doetinchem](#)